BIATORBÁGY
VÁROS POLGÁRMESTERE
2051 Biatorbágy, Baross Gábor utca 2/a. • Telefon: 06 23 310-174
Fax: 06 23 310-135 • E-mail: polgarmester@pmh.biatorbagy.hu • www.biatorbagy.hu

ELŐTERJESZTÉS

Biatorbágy Környezetvédelmi Programjáról

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvt.) a program kidolgozása mellett arról is rendelkezik, hogy az önkormányzat gondoskodik a programba foglalt feladatok végrehajtásáról, figyelemmel kíséri azok megoldását, és a programot szükség szerint – de legalább kétévente - felülvizsgálja. A felülvizsgálat során értékelni kell, hogy a célkitűzéseknek megfelelő-e a környezetgazdálkodás a településen, illetve a környezetvédelmi javaslatban előírt projektek időszakos teljesülését is szükséges megvizsgálni.

Emellett nagyon fontos, hogy a települési környezetvédelmi program ne csak egy kötelezően előírt és utána a polcon tárolt dokumentáció legyen, hanem egyfajta mankóként szolgáljon az önkormányzat tevékenységében, használatának a napi rutin részesévé kell válnia.
Fontos, hogy akár a város fenntartása, akár a hatósági munkák, vagy a távlati célkitűzések (integrált város-stratégia, gazdasági program, stb.), tervezések során vegyék figyelembe a környezetvédelmi programot.

Biatorbágy Város Környezetvédelmi Programját 2013-2019-ig terjedő időszakra Juhász Péter, környezetvédelmi szakértő készítette el.
A szakértő a környezetvédelmi program elkészítése során figyelembe vette a folytonosságot az előző környezetvédelmi programmal (2006-2012), az összhangot a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal és a meghatározó Európai Uniós stratégiákkal (fenntartható fejlődés, éghajlat-stratégia, energiahatékonyság, megújuló energiák használata, stb.).
Az új készülő Nemzeti Környezetvédelmi Program főbb célkitűzéseit, eszközrendszere helyi szinten is beépítésre kerültek, úgy minta a levegőminőség javítása, stratégiai zajtérképek megalkotása, szennyvíztisztítás hatásfokának növelése, éghajlatváltozásra felkészülés (hőhullámok), kémiai biztonság növelése, talaj- és termőföld védelme, zöldfelület növelése, takarékos vízkészlet-gazdálkodás és vízminőségvédelem, kármegelőzés és kárelhárítás, hatékony erőforrás-gazdálkodás, biodiverzitás növelése, hulladékgazdálkodás aktualitása (szelektivitás, újrahasználat, komposztálás növelése), üvegházgázok csökkentése, megfelelő agrár-, erdő- és ásványgazdálkodás, energiahatékonyság növelése, közlekedés - tétele, turizmus, ökoturizmus, területrendezés, településrendezés fejlesztése, finanszírozási eszközök felkutatása.

A környezetvédelmi program a fentiek mellett a Kvt. szerinti kötelező tartalommal és eszköztárral, következetes szerkezetben úgy készült, hogy az naprakész és használható legyen.

Az előterjesztés mellékletét képező Környezetvédelmi Program tartalmazza a jogszabályban meghatározott kötelező elemeket, a nem kötelező elemek közül a felszíni és felszín alatti vizek, vízbázisok védelmével, a rekultivációval és rehabilitációval, a természet- és tájvédelemmel, az épített környezet védelmével kapcsolatos feladatokat és előírásokat. A Program a megjelölt időintervallumon túl áttekintést ad az elmúlt esztendőkben megvalósult környezetvédelmi feladatokról is. Új elemként szerepel a megújuló energiaforrások (hőenergia, szél-, napenergia, biogáz) feltárása, kiaknázása és felhasználása is.

Az átfogó célokat tárgyaló munkarész a tematikus akcióprogramokkal karöltve kitér a lakosság életminőségének javítására, a környezeti nevelés színvonalának emelésére és a lakosság környezettudatosságának elősegítésére is.

Főbb területek:

- ✓ Földtani közeg, talajvédelem (fellépő tájrendezési feladatok végrehajtása, védett, illetve érzékeny természeti területek védelme, illegális hulladéklerakások megszüntetése
- ✓ Levegőtisztaság-védelem (Légszennyezettség – csökkentési program, kerékpárút-hálózat kiépítésének folytatása, füstköd- riadó terv és rendelet készítése)
- ✓ Vízvédelem (felszíni vizek védelme, felszín alatti vizek védelme, ivóvízbázisok fokozott védelme, csapadék vízelvezetés, bel- és árvízvédelem)
- ✓ Épített környezet védelme (a települési környezet védelme, települési környezet tisztasága)
- ✓ Természet- és tájvédelem, zöldterület gazdálkodás
- ✓ Zaj- rezgésvédelem (Önkormányzati zajrendelet megalkotása, zajszint mérések szükség szerint (főleg közlekedés, ipari zajforrások), zajkibocsátási határértékek megállapítása, szükség esetén zajvédő (erdő)sávok telepítése)
- ✓ Hulladékgazdálkodás (nemzeti, régiós hulladékgazdálkodási tervben szereplő előírások teljesítése, települési szilárd hulladék, települési folyékony hulladék, termelési nem veszélyes hulladék, veszélyes hulladékok)
- ✓ Energiastratégia, energiagazdálkodás
- ✓ Környezet-egészségügy, közlekedés, környezetpolitika, oktatás, nevelés, képzés:

Az elkészült Környezetvédelmi Programot a kapcsolódó jogszabálynak megfelelően véleményezésre megküldésre került a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőségnek. A Felügyelőség szakmai véleményében (melléklet) megfogalmazottakra tekintettel helyesbítettük, javítottuk a dokumentációt. Ezzel párhuzamosan felkértük az érintett hivatali szerveket, hogy véleményezzék, javaslatukkal lássák el a dokumentációt. A beérkezett szakmai vélemények (melléklet) nem tartalmaznak olyan újabb információt, mellyel a Környezetvédelmi Program javítását kellett volna eszközölni.

A Településfejlesztési, Mezőgazdasági és Környezetvédelmi Bizottság 2014. május 13-án tartott ülésén elfogadta és támogatta a Biatorbágy Környezetvédelmi Programjáról szóló előterjesztést. A Pénzügyi, Ügyrendi és Stratégiai Bizottság 2014. május 14-én megtartott ülésén kérte, hogy egy rövid kivonat vagy a környezetvédelmi szakértő kerüljön meghívásra a következő ülésre. A Pénzügyi, Ügyrendi és Stratégiai Bizottság kérésének megfelelően Juhász Péter, környezetvédelmi szakértő meghívásra került a bizottság 2014. június 18-án tartott ülésére. A PÜS Bizottság döntésének megfelelően a Környezetvédelmi Program V. fejezetének 3. pontjában foglalat közlekedéssel kapcsolatos projektjavaslatok 10.3 pontja (100. old.) Pátyi út és az 1-es főúttal összekötésével.

A fentiekre tekintettel kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására, illetőleg a mellékelt dokumentáció elfogadásával, a Kvt.-ben rögzített kötelezettség teljesítésére, azaz Biatorbágy Város Környezetvédelmi Programjának elfogadására.

Biatorbágy, 2014. június 25.

Tarjáni István
Polgármester

Összeállította:
Martonné Kovács Márta

Határozati javaslat

Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének
/2014.( ) Öh. számú
határozata

Biatorbágy Város Környezetvédelmi Programjáról

Biatorbágy Város Képviselő-testülete megtárgyalta Biatorbágy Város Környezetvédelmi Programjáról szóló előterjesztést.
Biatorbágy Város Képviselő testülete Biatorbágy Város Környezetvédelmi Programját 2013-2019. időszakra vonatkozóan a határozat mellékletét képező dokumentációban foglalt tartalommal elfogadja.

Felelős: Polgármester
Határidő: 2014. július 4.

BIATORBÁGY VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA 2013 – 2019

Készült: 2013. október

Készítette: Juhász Péter környezetvédelmi szakértő

Tartalomjegyzék

I. Előzmények ……4
1. Tervezési előzmények (megbízás, megbízott, feladat)……..4
2. Tartalmi követelmények ……4

II. Állapotfelmérés, helyzetértékelés. ……5
1. Általános területi jellemzők …….. 5
1.1 Biatorbágy város rövid bemutatása ……...5
1.2 Tájtörténet, klíma, éghajlat ……...7
1.3 Oktatás, kultúra, egyéb ……10
2. Környezetterhelés, környezetminőség……..12
2.1 Földtani közeg……12
2.2 Talaj állapota……...13
2.3 Vizek mennyiségi és minőségi állapota……15
2.3.1 Felszíni vizek……....15
2.3.2 Felszín alatti vizek ……..21
2.3.3 Szennyvíztisztítás, csatornázottság……...22
2.4 Környezeti levegő minősége……...26
2.4.1 Levegőminőség……....26
2.4.2 Jelentősebb kibocsátások, pontforrások a településen……28
2.5 Hulladékhelyzet……..28
2.5.1 Települési hulladékgazdálkodás rendszere……..29
2.5.2 Illegális lerakók ……40
2.6 Környezeti zajállapot a településen ……40
2.7 Természet és tájvédelem ……...43
2.7.1 Élővilág ……..43
2.7.2 Tájtörténet, tájhasználat ……43
2.7.3 Zöldfelület ……44
2.7.4 **Tájsebek** ……47
2.7.5 Védett természeti értékek ……47
2.8 Épített környezet állapota ……51
2.9 Környezet-egészségügyi helyzet, környezetbiztonság ……...53
2.10 Energia felhasználás, infrastruktúra ……..55
2.11 Ipar, mezőgazdaság, szolgáltatások ……57
2.12 Közlekedés ……60
3. Az önkormányzat környezetvédelmi tevékenysége ……61

III. Előző környezetvédelmi program vizsgálata ……67
1. Tervezett projektek rövid bemutatása ……67
2. Teljesülés vizsgálata ……..69

IV. Környezeti célállapot kitűzése ……79
1. Általános célok ……...79
2.Környezeti célállapot meghatározása ……...79

V. **Környezetvédelmi program a projekt-javaslatokkal** ……82

1. Általános környezeti problémák, konfliktusok kezelése, kibocsátás csökkentés, környezetbarát technológiák – fő problémák ……82
2. Intézményi, szervezési feladatok, környezetpolitika ……84
2.1 Intézményi feladatok ……84
2.2 Szervezési feladatok ……84
3. Program / projektjavaslatok ……85
1. Földtani közeg és talajvédelem ……85
2. Levegőtisztaság-védelem ……86
3. Vízvédelem ……88
4. Épített környezet védelme ……90
5. Természet- és tájvédelem, zöldterület gazdálkodás ……92
6. Zaj- rezgésvédelem (+sugárzás) ……94
7. Hulladékgazdálkodás ……95
8. Energiastratégia, energiagazdálkodás ……98
9. Környezet-egészségügy ……99
10. Közlekedés …… 100
11. Környezetbiztonság ……101
12. Környezetpolitika, oktatás, nevelés, képzés …… 101

VI. A kitűzött célok megvalósításának szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközei; az intézkedések végrehajtásának, várható költségigényét, a tervezett források
1. Szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközök számbavétele ……102
2. Költségigény, tervezett források számbavétele …… 103

VII. Összegzés, konklúzió, kitörési pontok, lehetőségek.…….....104

Mellékletek:

1. Térképvázlat, ábrázolás mérési helyszínekről: zajszint mérés, sugárdózis mérés, felszíni vizek vizsgálata, illegális hulladéklerakások
2. Biatorbágy belterületi térképe
3. Felszíni vizek vizsgálatának eredménye, fotók
4. Csapadékcsatorna – hálózat állapota, fotók
5. Hulladékok elszállítása Biatorbágyon, szemle és fotók
6. Nagyobb illegális hulladéklerakók fotók
7. Zajmérési helyszínek - fotókon
8. Biatorbágy védett természeti értékei, fotók
9. Szennyvíztisztító telep, szennyvízátemelők, fotók
10. Szennyvíztisztító telep technológiai folyamat ábra
11. Biatorbágyi szennyvíztisztító telep kibocsátási adatai 2011 – 2012
12. Szennyvízcsatorna hálózat térképi megjelentése
13. Ivóvízhálózat térkép megjelenítése
14. Levegőtisztaság – bevallásra kötelezett fő pontforrások adatai 2011 -2012
15. Biatorbágy építészeti értékei, fotók
16. AHK Agglomerációs Hulladékkezelő Kft felhívás és hulladéknaptár
17. Forrásjegyzék

I. ELŐZMÉNYEK

1. Tervezési előzmények

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény az önkormányzat feladatává tette a települési környezetvédelmi program kidolgozását (46.§), körvonalazva a főbb tartalmi követelményeket is (47.§). Ennek megfelelően Biatorbágy Város Önkormányzata elkészíttette 2013 – 2019 közötti évekre szóló **Környezetvédelmi Programját.** A törvény arról is rendelkezik, hogy az önkormányzat gondoskodik a programba foglalt feladatok végrehajtásáról, figyelemmel kíséri azok megoldását, és a programot szükség szerint – de legalább kétévente - felülvizsgálja.

Megbízást elnyerte:
Juhász Péter környezetvédelmi szakértő
Mérnöki kamarai azonosító: 11-0671
Szakértői engedély száma: 475/A/2009

2. Tartalmi követelmények

Biatorbágy település önkormányzata, az 1995. évi LIII. tv. 46.§, 48/E §-ban foglaltaknak megfelelően, a Nemzeti Környezetvédelmi Program, Pest Megye Környezetvédelmi Programja, Biatorbágy község Településrendezési Terve, Helyi Építési Szabályzata, az előző környezetvédelmi program (2006-2012), Biatorbágy integrált városfejlesztési stratégiája (2009), Biatorbágy Turizmusfejlesztési és Környezetrendezési Tanulmányterve (2009) figyelembevételével, elkészítette a település környezetvédelmi programját.

A környezetvédelmi programnak tartalmazni kell:

48/B. § szerint:

a) a környezeti elemek állapotának bemutatásán és az azt befolyásoló főbb hatótényezők elemzésén alapuló helyzetértékelést;
b) a fenntartható fejlődéssel összhangban álló, elérni kívánt környezetvédelmi célokat, valamint környezeti célállapotokat;
c) a célok és célállapotok elérése érdekében teendő főbb intézkedéseket
d) a kitűzött célok megvalósításának szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközeit;
e) az intézkedések végrehajtásának, várható költségigényét, a tervezett források megjelölésével.

48/E § szerint:

a) a légszennyezettség-csökkentési intézkedési programmal, valamint a légszennyezéssel,
b) a zaj és rezgés elleni védelemmel, a külön jogszabály alapján stratégiai zajtérkép készítésére kötelezett települési önkormányzatok esetén a stratégiai zajtérképek alapján készítendő intézkedési tervekkel,
c) a zöldfelület-gazdálkodással,
d) a települési környezet és a közterületek tisztaságával,
e) az ivóvízellátással,
f) a települési csapadékvíz-gazdálkodással,
g) a kommunális szennyvízkezeléssel,
h) a településihulladék-gazdálkodással,
i) az energiagazdálkodással,
j) a közlekedés- és szállításszervezéssel,
k) a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környezetkárosodás csökkentésével kapcsolatos feladatokat és előírások.

A települési környezetvédelmi program a következőképpen épül fel:

Az I. fejezet a tervezési előzményeket mutatja be. Itt röviden bemutatom a jogszabályi tartalmi követelményeket is.

A II. fejezetben történik a *település állapotának felmérése* (a helyzetértékelés). Előbb az általános területi jellemzőket mutatom be, majd Biatorbágy város környezetterhelését, környezetminőségi állapotát. Itt kerül sor az egyes környezeti elemek állapotának értékelésére (talaj, víz, levegő), valamint a város hulladékgazdálkodását, természeti és épített környezetét, a tájsebeket, a zajállapotát és minden fontosabb környezeti jellemzőt, vagy elemet sorra veszek. Az állapotértékelés felméri a település jelenlegi környezeti értékeit és képet ad a környezeti potenciálról, megalapozza a feladatok és lehetőség csapásvonalát.

A III. fejezetben történik meg az *előző környezetvédelmi program vizsgálata*, a tervezett projektek rövid bemutatása és a teljesülés vizsgálata.

A IV. fejezetben ismertetem a fenntartható fejlődéssel összhangban álló *környezeti célállapot kitűzéseit*, illetve itt történik a kezelendő környezeti problémák beazonosítása, meghatározása az egyes környezetvédelmi részterületekre – környezeti elemek, természetvédelem, hulladékgazdálkodás, energiastratégia, stb. – nézve.

Az V. fejezet a környezetvédelmi program legfontosabb része, a IV fejezetben meghatározott célkitűzések megvalósulásának lépéseiről szól. Itt fejtem ki a *környezetvédelmi program projekt-javaslatait, vagyis a javasolt intézkedéseket* a környezeti problémák, konfliktusok kezelésének lehetséges módjait *határidők és becsült költségek, források* hozzárendelésével lebontva az előző fejezetben mát tárgyalt részfejezetekre.

A VI. fejezet tartalmazza a *kitűzött célok megvalósításának szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközeit*; az intézkedések végrehajtásának, a javasolt források megjelölésével.

A VII. fejezet egyfajta *összegzés, konklúzió,* a környezetvédelmi területeken lehetséges kitörési pontok, lehetőségek vizsgálatával.

A települési környezetvédelmi program - a Nemzeti Környezetvédelmi Program tervezési intervallumát is figyelembe véve- középtávú (6 év) program, aktualizálása érdekében a törvény a program kétévenkénti felülvizsgálatát írja elő.

II. ÁLLAPOTFELMÉRÉS, HELYZETÉRTÉKELÉS

1. Általános területi jellemzők

1.1 Biatorbágy város rövid bemutatása

Biatorbágy község Pest megye nyugati részén, Fejér megyével határos területen helyezkedik el. A Budaörsi Kistérséghez tartozik, Budapest agglomerációs települései közé soroljuk. A település belterülete a Zsámbéki-medencében terül el, ezt ÉNy-DK irányban a Budai-hegység övezi, a keleti rész a Budaörsi-medencébe nyúlik át. Északról Páty és Budakeszi, keletről

Budaörs és Törökbálint, délkeletről Sóskút, délről a Fejér megyei Etyek, nyugatról Herceghalom települései határolják. Az M1-es autópályáról kijárat vezet a településre, de könnyen elérhető a 100-as úton is. Vasúton a Budapest - Hegyeshalom - Rajka vonalon érhető el. Budapesthez való közelsége és kitűnő közlekedési adottságai a főváros „nyugati kapujává" teszik. Biatorbágy az agglomeráció egyik legintenzívebben fejlődő települése, a kedvező földrajzi elhelyezkedés, a főváros közelsége, a jó megközelíthetőség, a természeti környezet mind-mind vonzóak az idetelepülők és kirándulni vágyók számára. A település 2007-ben városi rangot kapott, új városrészek alakultak ki, több nemzetközi és hazai nagyvállalat telepedett meg, számos munkahelyet teremtve. A korábbi mezőgazdasági termelés, gyümölcstermesztés napjainkra egyre inkább háttérbe szorult.

A munkavállalók zöme már helyben dolgozik, bár még mindig számottevő a Budapestre járók aránya, és a szomszéd településeken (Budaörsön, Törökbálinton stb.) munkavállalók száma is. A lakóterületen működő kis- és közepes vállalkozások és az ipari park cégeinek felsorolása a 2.12. fejezetben történik. A kedvező közlekedési viszonyok, és a 1990-94 folyamán megvalósult nagyarányú közműépítések következtében kialakult és gyorsan bővül az ipari parkokat magába foglaló övezet a település északi peremén. A Dunántúlt Budapesttel összekötő országos jelentőségű autóutak (M1, 1-es főút) és a fő közlekedésű vasútvonal mentén jelentős lakóterületi fejlesztés is kezdődött. A település a Zsámbéki-medence Regionális Területfejlesztési Társulás tagja.

Biatorbágy címere (forrás wikipédia)

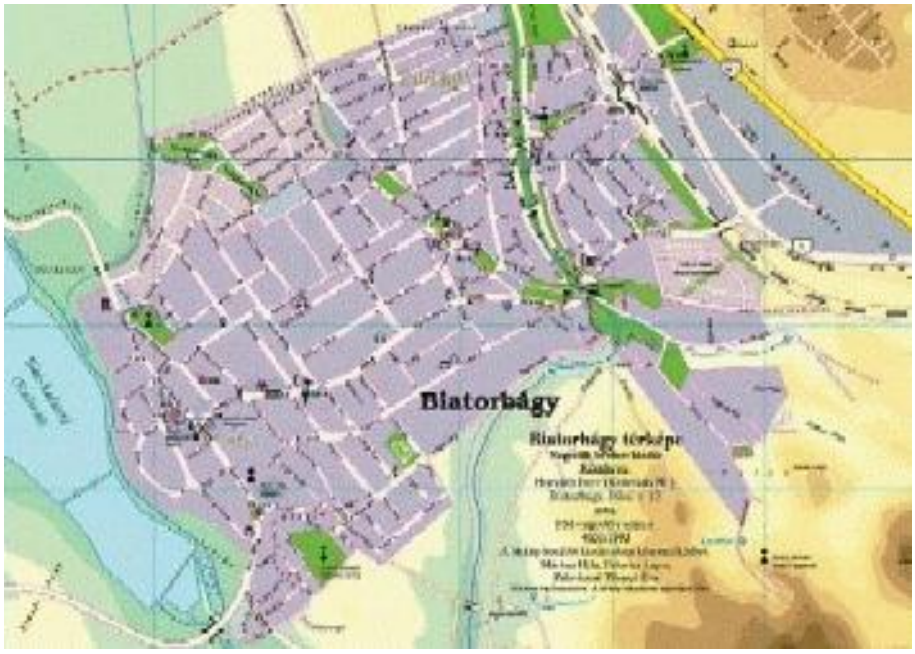
Fontosabb alapadatok (forrás KSH):

Területe: 4379 ha, lakóterülete: 496 ha, népessége: 2012. január 1.-én 12 805 fő.

Fontosabb közszolgáltatások: Erdős Péter falugazdász, Biatorbágyi Körzeti Megbízotti Szolgálat, Tuncsik József gyepmester, Papné dr. Csóka Anna közjegyző, Okmányiroda, Biatorbágyi Postahivatal, Önkéntes Tűzoltóegyesület és Polgárőrség, Biatorbágyi Kábeltévé Kft.

Közintézmények, Iskolák, óvodák: Gólyafészek bölcsőde, Biatorbágyi Családsegítő Központ és Gyermekjóléti Szolgálat, Biatorbágyi Általános Iskola, Biatorbágyi Református Általános Iskola, Ritsmann Pál Német Nemzetiségi Általános Iskola, Benedek Elek Óvoda, Biatorbágyi Faluház, Pászti Miklós Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Biatorbágy testvértelepülései:
Gyergyóremete, Kiti, Herbrechtingen, Alistál, Nagydobrony

(forrás: előző környezetvédelmi program 2006-2012)

Rövid településtörténet

A kettős nevű település valóban két "szülőfalutól" származik. Anonymus XIII. századi krónikájában szerepel először a Torbágyerdő kifejezés. A Torbágyerdő alatti "Biua" elnevezés egy 1192. évi birtokösszeírásban szerepel először. A két település évszázadokkal később, 1966-ban egyesült, ettől kezdve él a Biatorbágy településnév. 1985. január 1-jén az akkor községgé lett Herceghalom kivált közigazgatási területéből.

A török hódoltság idején Torbágy hosszabb időre elnéptelenedett, ezért német nemzetiségűekkel telepítették be, míg Bia magyar faluként élt tovább, más nemzetiségűek a környékbeli falvakból költöztek ide. Bia a múlt század végén és a 20. század elején járási székhely volt. Szomorú hírnévre tett szert a település 1931-ben, a Matuska Szilveszter által végrehajtott viaduktrobbantás révén.
1946-ban a német származású lakosság nagy részét Németországba kitelepítették, helyükre a Kárpát-medence több tájáról (Székelyföld, Erdély, Alföld, Felvidék) jöttek magyar nyelvű lakosok. Az utóbbi évtizedekben a lakosság egy része Budapestre költözött, míg mások Budapest közelsége miatt más vidékről vagy éppen Budapestről települtek Biatorbágyra.
Két lépcsőben, 1950-ben és 1966-ban történt meg az egyesítés Bia és Torbágy településből, majd 1985-ben még kisebb tanyákkal kiegészítve megkapta a községi rangot. Biatorbágy 2007-ben lett várossá nyilvánítva és azóta jelentősen bővült a település.

1.2 tájtörténet, klíma, éghajlat

1.2.1 Klíma, éghajlat

A terület éghajlata mérsékelten meleg és mérsékleten száraz. A napsütéses órák száma évenként 2300 - 2400 körül alakul. Ebből a téli időszakra kb. 250, a nyárira 800-900 óra esik. Az évi átlaghőmérséklet 12-13 °C, a vegetációs időszak középhőmérséklete 16 °C körüli. A fagymentes időszak 183-186 napig tart, április 17-18-tól október 18-20-ig. A legmelegebb napok maximum hőmérsékletének átlaga nyáron: 33,5 °C, a leghidegebb napok minimum hőmérsékletének átlaga télen: -15,5 illetve -16,0 °C. Az évi csapadékmennyiség 400 mm

körüli, ebből kb. fele, harmada jut a vegetációs időszakra. Évente átlagosan 36-38 hótakarós nap van, az átlagos maximális hótakaró-vastagság 20-25 cm.

Az uralkodó szélirány Ny-i, ÉNy-i, a szél átlagos sebessége 3 m/s, de a környék többnyire zivatarosabb az átlagnál. Megemlítendő az 1924. évi viharforgatag, mely vonulási sebessége 300 km/óra körüli volt. Az Európában és hazánkban igen ritka időjárási jelenség teljesen megváltoztatta a két falu képét, a forgószél hatalmas károkat okozott a települések építményeiben, hogy alig maradt ép ház; a többségük erősen megrongálódott, vagy összeomlott. A református templom tornyát letépte a szél és a leírások szerint a Sándor-Metternich-kastély is erősen megrongálódott, a Szentháromság oszlopát és az útszéli kőkereszteket kitörte a helyéből. A tópart környéki épületek, a Fő utca és a Plébánia utca is teljesen elpusztult.

A legközelebb eső Budapesti meteorológiai megfigyelőállomás adatai /forrás KSH/:

5.1. A budapesti megfigyelőállomás időjárási adatai*

Időszak		Közép-	Maximális	Minimális	Lehullott csapadék, mm	A napsütéses órák száma
		hőmérséklet, °C				
2011.	J	0,9	12,3	-6,8	16	68
	F	1,0	14,6	-7,5	6	86
	M	8,0	20,9	-4,0	28	193
	Á	14,1	26,4	4,8	7	241
	Mj	17,4	31,0	3,1	26	321
	Jú	21,2	33,3	8,8	41	275
	Jl	21,2	36,8	11,7	75	250
	Au	23,0	37,1	12,2	9	331
	Sz	20,3	32,2	10,6	4	275
	O	11,6	27,3	0,5	26	176
	N	4,6	17,2	-3,4	0	131
	D	3,7	12,7	-3,8	53	54
	J–D	12,2	37,1	-7,5	291	2 393
2012.	J	2,6	9,7	-6,9	42	125
	F	-1,2	13,8	-13,1	11	118
	M	9,6	22,4	-2,9	1	261
	Á	13,2	31,3	-0,2	22	227
	Mj	18,5	33,2	5,9	39	287
	Jú	22,4	36,5	9,8	68	304
	Jl	24,6	38,2	14,0	55	310
	Au	24,4	37,8	13,2	1	344
	Sz	19,7	33,7	7,4	20	207
	O	12,6	25,0	0,2	62	162
	N	8,8	19,7	3,4	16	68
	D	0,7	9,2	-5,4	48	60
	J–D	13,0	38,2	-13,1	384	2 473

1.2.2 Tájtörténet, területhasználat

A természeti adottságok a kezdetektől meghatározták Biatorbágy gazdaságát. A Biai tó már az Árpádkorban is létezett. Kezdetben főként legeltetéses állattenyésztés, szántóföldi növénytermesztés, erdőgazdálkodás és halászat folyt a területen. A szőlőtermesztés is nagyon korán, már a 12–13. században megjelent. A hegyoldalakon erdő- és vadgazdálkodás, szőlő-, később gyümölcstermesztés, a lankásabb domboldalakon, völgyi részeken szántó- és gyepgazdálkodás, állattenyésztés folyt, a tavakban halászat, halgazdálkodás zajlott. A patakok mentén és a Biai halastavat felduzzasztó völgyzáró gát mellett malmok települtek.
A bányászat a 18–19. században kezdődött meg, de igazán jelentőssé csak a 19. sz. végén, 20. század elején vált. Homokot, agyagot ill. nagyobb mértékben mészkövet bányásztak Ürge-hegyi és Bolha-hegyi bányák; Érd–Sóskút–Biatorbágy között húzódó puha mészkő réteg, melyből többek között az Országház is épült. A 18. század második felében a gyep és legelőterületek kiterjedésének növekedésével megnőtt a szerepe a legeltetéses állattenyésztésnek, emellett hangsúlyossá vált a szőlőtermesztés is. Ezzel párhuzamosan

sajnos csökkent az erdőterületek nagysága. A filoxeria vészt követően a szőlőterületeken fokozatosan megjelent a gyümölcstermesztés, új gyümölcs- és zöldségkertek alakultak ki.

A tájhasználatban jelentős változás a patakok rendezése és ezzel a patakvölgyekben a rétek visszaszorulása. Eltűntek, funkciójukat vesztették a biai malmok, mocsaras területté vált a hajdani Alsó malom tava is (mai Pecató). A második világháború után az államosítások, majd a termelőszövetkezetek megalakulása következtében nagyüzemi jellegű mezőgazdasági tájhasználat szántók és gyümölcsterületek jelent meg. Megkezdődött a szőlőterületek zártkertesedése, hétvégi házas üdülőterületté alakulása (legintenzívebben a Pecató és a Katalin-hegy – korábbi szőlőhegy – területén). A bányászat teljes mértékben megszűnt. A döntően nagyüzemi szántóföldi termelés nem kedvezett a változatos táji ökoszisztémák megtartásának. A nagyüzemi növénytermesztés, monokultúrák, nagyüzemi állattartás megszűnésével, kisebb vállalkozások (akár családi) új típusú szövetkezések létrejöttével, a minőségen és hagyományokon, helyi sajátosságokon alapuló, a kereslethez alkalmazkodó mezőgazdasági termelés jöhet létre, kisebb földterületeken is, változatos erdő, gyep, szántó, gyümölcs-zöldség gazdálkodással. Mindez kapcsolódik az Uniós érdekekhez (régiókban, kistérségben képzelve el a támogatási rendszereket).

A rendszerváltozást követően az 1990-es évektől a tájhasználat változását a település dinamikus gazdasági fejlődésének területi igényei mozdították elő. Az erőteljes gazdasági fejlődés mellett a fővárosi szuburbanizációs folyamatok jelentős lakóterületi fejlesztéseket indukáltak Biatorbágy területén is. A beépítés ma jellemzően családi ill. társasházas. A lakóterületi fejlesztések meghatározó súlypontja a településtől északnyugatra levő Káposztás-dűlő, Disznó-lápa-dűlő térségének belterületbe vonása volt. A rendezési terv által kijelölt új lakóterületek gyors ütemben épültek be. A gazdasági területek jellemzően a város északi részén, a nemzetközi jelentőségű közlekedési folyosóban, a vasút fölött az 1. számú főútra szervezve létesültek, a belterülettől egészen az M-0 körgyűrű csomópontjáig. A Katalin-hegy és a település között az autópálya és a vasút között kijelölt gazdasági területek lényegében már beépültek. Az M0 csomópontja és a Katalin-hegy gyümölcsös ültetvénye közötti gazdasági területek folyamatosan épülnek be. A mezőgazdasági területek tulajdonviszonyaiban bekövetkező „forradalmi” változások a tájhasználatot, tájszerkezetet is átalakították a kollektivizálás, államosítás miatt a fasorokat kivágták, a gyümölcsösök, szőlők helyén nagyüzemi gazdálkodás, és zártkerti üdülőterületek alakultak ki.

Nevezetességek:

- A település leghíresebb építménye a ma már használaton kívüli kettős vasúti völgyhíd. Érdekessége a merényleten kívül, hogy nincs Magyarországon még egy olyan völgyhíd, ami páros sínpárral rendelkezik.
- Nyakaskő és környéke
- Sándor-Metternich-kastély, ma iskola
- Szily-Fáy-kastély: a 17. században épült és jelenleg üres
- Szent Vendel-kápolna (avagy az Iharos-Szily-féle sírkápolna)
- Torbágyi Szentháromság-szobor: az 1739-es pestisjárvány emlékére lett emelve.
- Biai Szentháromság-szobor: eredetije 1760-ban Házl Ádám uradalmi ispán által állíttatva, 1873-ban Juhász Mihály és felesége oszlopra emeltette.
- Szent Anna római katolikus templom: 1863-ban készült el.
- Biai református templom.

- Az Iharos - egy nem bizonyított állítás szerint Árpád vezér a honfoglalás idejében itt vadászott.
- Az Ürge-hegy: természetvédelmi terület.

(forrás: Wikipédia)

1.3 oktatás, kultúra, egyéb

1.3.1 Szellemi , kulturális élet

A település szellemi-kulturális életének központja a Faluház. Az 1992-ben művelődési házzá alakított régi vasútállomás épülete mellé 2006 augusztusában elkészült a 300 főt befogadó új többcélú nagyterem. Az önkormányzat saját finanszírozásban (kb. 500 millió Ft-os beruházás) elkészült művelődési intézmény jobb szereplési lehetőségeket biztosít a községben született és lakó előadóművészek, a Pászti Miklós Alapfokú Művészeti Iskola, valamint számos kulturális egyesület, illetve meghívott vendégművész és együttes számára. A helyi igények kielégítése mellett térségi rendezvényeknek is helyt ad, sőt a budapesti közönség érdeklődésére is számít, színvonalas jazz és egyéb könnyű és komolyzenei rendezvényeivel, színházi előadásokkal. A jó ízléssel berendezett kiváló akusztikájú nagyterem térbeli elhelyezkedésével a település és térsége igazi szellemi, művelődési centrumává vált.

1.3.2 Kulturális egyesületek, alapítványok

A település lélekszámához viszonyított kulturális egyesületek, alapítványok nagy száma jelzi, hogy szerepük túlmutat a település határain, komoly térségi vonzáskörrel bírnak a térségben.

Felsorolva:

- Biatorbágy Kultúrájáért Alapítvány
- Biatorbágyi Férfikórus Egyesület- Szakály Mátyás férfikórus
- Pászti Miklós Vegyes Kórus
- Biatorbágyi Ifjúsági Fúvószenekarért és Füzes Táncegyüttesért Alapítvány
- Prospero Bábegyüttes
- Biatorbágyi Hagyományőrző Egyesület
- Turwaller Stammtisch Német Nemzetiségi Kultúráért alapítvány
- Tiefe Wurzeln Alapítvány
- Biatorbágyi Ökumenikus Művelődési Egyesület (BÖME)
- Pászti Miklós Alapítvány
- Székely Kulturális Egyesület
- Biatorbágyi Népdalkör
- Rigófütty énekegyüttes
- Tűzzománc szakkör
- Bia- Veritas Biatorbágy Borkultúra és Tájvédő Egyesület

1.3.3. Biatorbágy ünnepei

A település életében fontos közösségteremtő tényező az ünnep. Az önkormányzat feladatának tekinti az ünnepek kultúrájának gondozását, fejlesztését, az együtt ünneplés alkalmainak megteremtését.

<u>Évente megrendezésre kerülő ünnepek:</u>

– Március 15.- Községi ünnepség
– Szent István nap – Városi ünnepség- Biatorbágy városért kitüntetés átadása
– Október 23. Nemzeti ünnep, Városi ünnepség
- Pünkösd

– Hősök Napja csendes megemlékezés
- Úrnapi körmenet
– Torbágyi Sarlós Boldogasszony-napi búcsú
– Biai Szent Anna-napi búcsú
– Torbágyi „nagybúcsú" a Mária szent neve templomban
– A Reformáció emléknapja
– Halottak napja Koszorúzás
– Szent Erzsébet napja
– Adventi gyertyagyújtás
– Betlehem és karácsonyfa állítás

Közösségi ünnepek- A kitelepítési emléktábla megkoszorúzása
- Majális – a Viadukt SE. rendezésében az Iharosban megrendezett sportesemény
- A magyar sport napja
– Gyermeknap
– Nevelők napja
– Köztisztviselők napja
– Semmelweis nap–egészségügyi dolgozók köszöntése
– Népművelők napja
–„Ez a Te napod"- Önkormányzati Ifjúsági Nap a Fő téren
– Egészségnap
– Őszi Önkormányzati Sportnap
– Önkormányzati nap
– Idősek Világnapja
– Szociális Munka Napja
–Márton-napi lámpás felvonulás

Fontosabb Kulturális események, fesztiválok
–Nősember-bál
– Májusfa-állítás és -döntés a Hagyományőrző Egyesület rendezésében.
- Kóós Iván gyerekbábos találkozó
- Ördöglovas nap
- Biatorbágyi Testvérvárosi Napok
–Biatorbágyi Napok: a település kulturális életének egyik meghatározó
– Zenei Világnap,
- Operagála
- Kocsiünnep
- Fúvószenekari és tánctalálkozó

1.3.4 Vallás, nemzetiségek (forrás: KSH honlap):

A városban görög, lengyel, német, ruszin nemzetiségi önkormányzat működik.
A település lakóinak nemzetiségi kötődése: magyar 93,9%, német 3%, szlovák 0,1% (többi ismeretlen, nem válaszolt) Biatorbágy lakónak vallási összetétele: római katolikus: 50,6%; görög katolikus: 1,1%; református: 24,6%; evangélikus: 1,4%; más egyházhoz, felekezethez tartozik: 1,4%; nem tartozik egyházhoz, felekezethez: 10,9%; ismeretlen, nem válaszolt: 10,0%

2. Környezetterhelés, környezetminőség

2.1 Földtani közeg

Biatorbágy a Zsámbéki-medence kistáj része, amely a Gerecse és a Budai-hegység között létrejött tektonikus medence. Észak-keleten és keleten dolomit és mészkőformációkból, illetve szarmata mészkőből épült sasbércek keretezik, délen az Etyeki-dombság határolja. Jelentős szintkülönbségek uralják, területe 4379 ha. Magát a medencét több száz méteres harmadidőszaki üledéksorozat tölti ki. Felszínépítő kőzetei: pannóniai agyag, szarmata mészkő, homok, negyedidőszaki lösz, édesvízi mészkő, kavics, lejtőüledékek.
A Nyakaskő és az Öreghegyet végigkísérő sziklaperem, a Madárszirt, amelyek lenyűgöző látványukon túl turisztikai célpontként, mint kilátópontok is meghatározóak, egyben földtani értéket is képviselnek.

Főbb geológiai értékekről röviden:

Bolha-hegy
Geológiai, botanikai és egyedi tájérték. Növénytanilag értékes löszpuszta-és sziklagyepes vegetáció található rajta, szép szikla kibúvásokkal. Helyi védettség alatt áll.

(fotó: 2013. augusztus végi helyszíni bejárás)

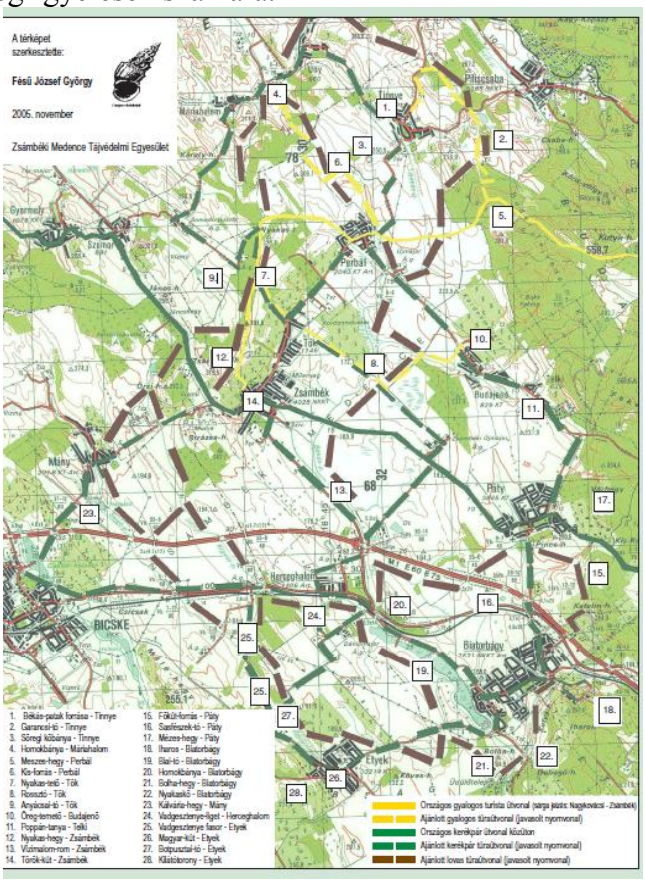
Nyakaskő és Százlépcső - Biatorbágy
Geológiai érték kimagasló tájképi értékkel. A kiédesedő Pannon-tenger által formált sziklaalakzatok nemcsak a kistáj, hanem a tágabb régió leglátványosabb természeti szépségei közé tartoznak. Kiemelkedő a kilátás- és rálátásponti jelentősége, szép panoráma nyílik innen a Biai- tóra és Etyek felé.

Iharos - Biatorbágy

A torbágyi településrészhez tartozó parkerdő botanikai értéke az erdőállomány természetközeli állapotának köszönhető. A medence azon kevés kirándulóhelyének számít, amelyet a nyilvánosság számára alakítottak ki. Gyalogos és kerékpáros pihenőhely kialakítása javasolt.

Biai-tó - Biatorbágy
Vízföldtani érték, vizes élőhelyre jellemző növényzet szegélyezi. Legnagyobb tó a medencében, jelenlegi mérete és formája duzzasztásnak köszönhető. Fontos pihenőhely a vonuló madarak számára, és jelentős élőhely a fészkelő fajok számára is. A víztestet több kazettára osztották a tavon folytatott halgazdálkodás érdekében.

Homokbánya - Biatorbágy
Geológiai és madártani érték. A felhagyott homokbánya falában védett madarak (pl. partifecskék, gyurgyalagok) találnak fészkelő helyet. Szép kilátás nyílik a Biai-tóra, remek helyszín madártani megfigyelések számára.

/Leírás és térkép forrása: Zsámbéki Medence Egyesület térképe/

2.2. Talaj állapota

A talaj a földkéreg legfelső, termékeny rétege, megújuló természeti erőforrás. A természetes talajpusztulás legjellemzőbb formája az erózió illetve defláció. A termőtalajok erózióját és deflációját az erdőirtások, a helytelen mezőgazdasági behatások is gyorsíthatják. A talajok elszennyeződését okozhatják az ipari tevékenységből származó ülepedő por kibocsátások, a

hulladéklerakás, a növényvédőszer-műtrágya használat, a hígtrágya elhelyezés, a közutak sózása. A légszennyező anyagok kiülepedése és eső általi kimosódása a talajra, savas és nehézfém-jellegű többletterhelést jelent. A talaj állapotának ismerete és az állapotváltozás nyomon követése kiemelten fontos feladat. E célból hozták létre a Környezetvédelmi Információs és Monitoring Rendszert, illetve ennek egy speciális alegységét, a *Talajvédelmi Információs és Monitoring Rendszert (TIM)*. A mérőhálózat kezelője a *Pest Megyei Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomás*.

A mezőgazdasági eredetű talajszennyeződések a növényvédő-szerek, és egyéb kémiai anyagok nem megfelelő alkalmazásából (tárolási problémák, elcsurgás) adódnak. A rendszerváltás óta a kemikáliák alkalmazása visszaesett, ami a talajok és a talajvíz szennyezésének mérséklését eredményezte. Különös jelentőségűek az állattartó telepek hígtrágyájának kezeléséből és elhelyezéséből adódó veszélyek. A rendszerváltást követően jelentősen csökkent a termőtalajokba juttatott műtrágyák mennyisége is, a környezeti elemeket kímélő művelési módokat a gazdákkal megismertetve a mezőgazdaság okozta környezeti terhelés tovább csökkenthető.

Biatorbágy talajadottságok tekintetében változatos megjelenésű. Jellemző talajtípusok a településen és környékén: löszön képződött mészlepedékes (erdőmaradványos) csernozjom talajok (72%) illetve a magasabb területek löszös üledékén vályog mechanikai összetételű barnaföldek (25%). A mészlepedékes csernozjom talajok a belterülettől északra és a Benta-pataktól nyugatra fekvő területrészeken találhatók. Igen kedvező víz- és tápanyag-gazdálkodású talajok. A III. termékenységi kategóriába tartoznak. Hasznosításuk főként szántó. A barnaföldek a belterülettől kelete és ÉK-re elterülő részeket borítják. Jó vízgazdálkodású talajok, termékenységi besorolásuk: V. talajminőségi kategória. Főként mezőgazdasági művelés alatt álló területek, általában szántók. Kisebb foltokban egyéb talajtípusok is fellelhetők a területen. A magasabb részeken található mészkő-kiemelkedéseket rendzina talajok borítják. A vízfolyások közvetlen környezetében, a patakok völgyében, a fiatal lerakódásokon réti öntéstalaj alakult ki, természetes hasznosítási típusa a rét és a legelő.

Jelentős kockázati tényezőnek minősülnek a talajminőség szempontjából az illegális hulladéklerakók is. *A helyszíni szemlén készült fotók 5. számú mellékletben találhatóak, az egyes helyszínek az 1. mellékletben térképen is fel lettek tüntetve.*

A talajrombolás egyik legjelentősebb, a környező területekre is jellemző formája a bányászat, ezen belül különösen a külszíni kitermelés, ami felveti a meddőhányók és a felhagyott bányagödrök kezelésének problémáját. Jelenleg bányászat már nincs a területen, a felhagyott bányagödrök egy részét azonban esetenként sajnos hulladéklerakónak használják. A Bolha-hegy természetvédelmi területen található felhagyott bányagödör is ezek közé tartozik, bár helyszíni szemlémen nem találtam hulladékokat a területen.

A település közigazgatási határa mellett közvetlenül, Pátyon található a korábbi regionális lakossági kommunális hulladéklerakó, jelenleg rekultiválás alatt áll, azonban a folyamat megszakadt, ami környezeti kockázatot jelent. Fontos lenne a rekultivációs folyamatokat folyamatosan nyomon követni és mihamarabb befejezni az esetleges talajszennyezések elkerülése végett.

Diffúz nitrogén és foszforszennyezés vizsgálata - Forrás: VKI (Vízügyi Keretirányelv) alátámasztó anyag

Település-név	külterület									belterület			
	összes külterületi állat N termelése	fajlagos állati eredetű N terhelés	fajlagos N műtrágya hatóanyag	ΔN tápanyag mérleg	korrigált ΔN	szennyvízi szap N	öntözött szennyvíz N	**összes fajlagos N terhelés**	korrigált ΔN a teljes külterületre	összes belterületi állat N termelése	fajlagos állati eredetű N terhelés	fajlagos emberi N termelés	**belterület teljes N terhelése (emberi N felével)**
	[tonna/év]	intenzív mezőgazdasági területeken								[tonna/év]	[kgN/ha/év]		
		[kgN/ha/év]				[kgN/év]		[kgN/ha/év]					
Biatorbágy	4,6	2,4	50,3	4,9	6,3	0	0	**6,3**	3,0	0,3	0,7	30,0	**29,7**

2.3 Vizek mennyiségi és minőségi állapota

A város területén és térségében a felszíni és felszínalatti vízkészletek minőségvédelme kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A település a 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet szerint: *felszín alatti víz szempontjából fokozottan érzékeny, kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen lévő település*.

A víz *kémiai minősége* szempontjából a vízben oldott gázok, az oldott sók és a szerves anyagok jelentősége a legnagyobb. A vízben részben fizikailag, részben kémiailag oldott gázok közül az oxigén, a széndioxid, az ammónia és a kénhidrogén a legjelentősebbek. A nitrogéntartalmú vegyületek közül az *ammónia* a legkárosabb, amely általában a szervesanyag-csere terméke. A *foszforvegyületek* élővízbe jutva tápanyagdúsulást idéznek elő, ami révén siettetik az élővizek eutrofizálódási folyamatát. A kommunális szennyvizekkel olyan kórokozó baktérium szervezetek is kerülhetnek a vizekbe, amelyek fertőzést okozhatnak *(pl: Escherichia coli)*. Amennyiben a talajvízben megjelennek, feltételezhető a vizek kommunális szennyvízzel való elszennyeződése. A víz *fizikai tulajdonságai* közül elsősorban a vízmozgások, a hőmérsékleti és a fényviszonyok azok, amelyeknek mind a vízterek jellemzése, mind az élőlények előfordulása szempontjából döntő jelentősége van.

A terület vízfolyásait, tavait helyszíni szemlén megtekintettem, a bejárás eredményeit a 2 sz. melléklet tartalmazza.

2.3.1 Felszíni vizek

Az utóbbi időszakban a felszíni vizek minősége országosan folyamatosan romlott, vagy stagnált. Az Európai Unió elvárásainak megfelelően Magyarország is elkészítette Vízügyi Keretirányelv alapján a területi vízgazdálkodási terveket. A Víz Keretirányelv célja, hogy 2015-re a felszíni (folyók, patakok, tavak) és felszín alatti víztestek „jó állapotba" kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot" nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a megfelelő vízmennyiséget is.

A főbb célkitűzések, megoldandó feladatok, problémák:

- a felszíni vizeink jó vízminőségi állapotának elérése
- vizes élőhelyek természetes vízutánpótlása, vízfolyások stabil vízhozamának elérése
- felszín alatti vizektől függő ökoszisztémák vízutánpótlása
- belvizekkel a vízfolyásokba érkező tápanyag terhelés vízminőség rontó hatása
- korlátos mennyiségben rendelkezésre álló készletek legnagyobb gazdasági értéket biztosító hasznosítása
- vízfolyások hidromorfológiai hiányosságai, vízfolyások zonációjának hiánya.

Az országos és területi vízgazdálkodási tervek elkészítése során feltérképezésre kerültek a kisebb vízfolyások is, az alábbi táblázatban Biatorbágyot érintő adatokat foglalom össze:

/Táblázatok forrása: Vízügyi Keretirányelv alátámasztó munkarészei/

Kommunális szennyvízterhelés:

alegység	befogadó víztest neve	szvíz. telep	bevezetés EOV Y	bevezetés EOV X	terhelés (LE)	kapacitás m^3/nap	tisztított szvíz ezer m^3/év	BOI Kg/év	KOI Kg/év	N Kg/év	P Kg/év
1-9	Benta-patak felső	Biatorbágy	233865	632804	12693	2000	621	7010	38381	8135	1490

Víztestek:

alegység	befogadó víztest neve	tisztított szvíz. ezer m^3/év	BOI Kg/év	KOI Kg/év	összes N Kg/év	összes P Kg/év	összes só (term. eredetű) Kg/év
1-9	Békás-, Kígyós-Sajgó-patak	679	807639	167918	15998	1562	0
1-9	Benta-patak felső	621	38381	7010	8135	1490	0
1-9	Hosszúréti-patak	3782,56	319683,19	81289,1	84816,48	4978,88	493314,2
1-9	Füzes-patak	165	8517	925	800	530	0

Hidromorfológiai beavatkozások:

alegység	víztest	kategória	vögy-záró gát	duzz. mű	fenék-gát	fenék-küszöb	part-védelem	part, meder növény eltávol.	víz-szint szab.	kotrás	típus, kategória
1-9	Békás-, Kígyós-Sajgó-patak	természetes	**1**			**1**		**1**			**hegy-domb vidéki kicsi közep.**
1-9	Benta-patak felső	természetes		**2**			**1**	**1**	**2**		**hegy-domb vidéki kicsi közep.**
1-9	Benta-patak alsó	természetes		**2**	**1**	**1**	**1**	**1**	**2**		**sík-vidéki kicsi közep.**
1-9	Füzes-patak	erősen módosított				**1**	**1**	**1**			**hegy-domb vidéki kicsi közep.**
1-9	Hosszúréti-patak	erősen módosított		**1**		**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**sík-vidéki kicsi közep.**

Állóvíz ökológiai állapota:

alegység	terület (km^2)	név	kategória	hasznosítás módja
1-9	1,69832	Biai halastavak	mesterséges	haltenyésztés (intenzív)

horgászati/halászati adatbázis vízfolyás:

név	alegység	hossz (km)	horgászvíz	halászati víz
Benta-patak alsó	1-9	13,501	igen	nem
Benta-patak felső	1-9	11,674	igen	nem

horgászati/halászati adatbázis állóvíz

név	alegység	felület (ha)	kategória	horgászvíz	haászati víz
Biai-halastavak	1-9	169,83	tározó	igen	igen
Biai-horgásztó	1-9	5,02	tározó	igen	nem

A felszíni vizek rendezett elvezetése talajvédelmi és tájvédelmi szempontból is fontos feladat. A meglévő árkok, vízelvezető-rendszerek folyamatos karbantartása szükséges. Fontos megjegyezni, hogy a patakmedrek rendezése, tisztítása csak a vizes élőhelyek védelme mellett végezhető.

Biatorbágy vízrajza:
A település közigazgatási területén található vízfolyások – Békás-patak (vagy Kígyós-patak) Benta-patak, Füzes-patak, Disznólápa, Hosszúréti-patak.
Vízhiányos terület. A területen található vízfolyások a *Benta-patak (Békás-patak vagy Kígyós-patak)* vízgyűjtőterületéhez tartoznak.
A *Biai-halastavak* és a *Benta-patak* környéke felszíni szennyeződésre nagyon érzékeny terület, a *Hosszúréti-patak* és a *Füzes-patak*, valamint az *Ürge-hegy*, a *Szarvas-hegy* és az *Öreg-hegy* érzékeny terület, a település többi területek közepesen érzékeny.

1. Benta – patak (előtte Békás-patak, Kígyós – patak):

A múlt században a két egykori vizimalom tönkremenetele után elhanyagolt vízfolyást, a még mocsaras-nádas területekkel kísért patakot 1954-ben rendezték. Árvize tavasszal és nyár elején, kisvize ősszel gyakori. Vízminősége II. osztályú. A patak Biatorbágy területén két tavat - egy halastavat (Békás-patak) és egy horgásztavat (Benta-patak) - táplál.
A Benta –patakot felső szakaszán Békás-pataknak nevezik, a Füzes-patak és Kígyós-patak találkozásától nevezik a vízfolyást Benta-pataknak.

Szemlén két ponton leírtam a víztestet, gyorselemzést végeztem. Fotók és tájékoztató jellegű gyorselemzés a 2. sz. mellékletben
Víztest és meder jellemzők (Kígyós- és Füzes-patak összefolyása után, volt híd a Hosszú-sétánynál): meder szélesebb, mint a Kígyós-patak, Füzes –patak esetében, gyors turbulens áramlás, a vízjárta mederrész a szelvényben kiszélesedik, a növényzet kevés a mederben, jellemzően nádas.
Víztest és meder jellemzők (A Peca-tó melletti hídnál): A híd előtt és a híd mellett partoldal nádassal teljesen benőtt, a meder összeszűkült, a vízjárta rész jelentősen lecsökkent, a híd után a meder egy rövidebb 4-5 méteres szakaszon kiszélesedik, majd újra beszűkül a növényzet miatt. A híd után „beton – műtárgyak" vezetik le a vizet.
A Benta –patak a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság (1088 Budapest, Rákóczi út 41.) kezelésében van.

2. Disznólápa:

Vízborítottsága talajvíz-függő. Közvetlenül mellette húzódik a település belterületének határa. Fokozottan figyelemmel kísérendő az állapota. A helyszíni szemlék ideje alatt a patakmeder ki volt száradva A meder növényzettel teljesen benőve, pangó víz figyelhető meg.

3. Füzes – patak:

A várost átszelő vízfolyás, a Pátyi utca, Fő utca mellett folyik el, majd a Viadukt alatt áthalad és a Határkereszt-sétánytól elhagyja a belterületi városrészt. A szennyvíztisztító telep után a Benta-patakba torkollik. Szemlén két ponton leírtam a víztestet, gyorselemzést végeztem. Fotók és tájékoztató jellegű gyorselemzés a 2. sz. mellékletben

Víztest és meder jellemzők (Viadukt előtti hídnál): lassú, egyenletes áramlás, a vízjárta mederrész a szelvényben kb. 1- 1,5 méter, oldalirányban kb. 4- 5 méterre még „kiterjedhet" a patak vize.

Víztest és meder jellemzők (Patak-utca melletti hídnál): közepes, egyenletes áramlás, a vízjárta mederrész a szelvényben kiszélesedik, oldalirányban kb. 2-3 méterre még „kiterjedhet" a patak vize, a meder természetes alapú (nem betonozott), növényzettel közepesen benőtt, bal parton kavicszúzalékos töltés van kialakítva
A patak a Középdunamenti Beruházó, Szolgáltató és Kereskedelmi Vízgazdálkodási Társulat (2013 Pomáz, Rákóczi út 74.) kezelésében van, a belterületi, részben parkosított szakaszának kezelésében az Önkormányzat is részt vállal

4. Békás-patak:

A patak a Biai-halastó északnyugati oldalán a település szélén folyik, a Nagy utca után egyesül a Kígyós patakkal. Szemlén két ponton leírtam a víztestet, gyorselemzést végeztem.Víztest és meder jellemzők (a Vörösmarty utcánál): Áramlás nincs, a meder erősen algás, alja nem látszik, vízinövényekkel teljesen benőtt (nád, gyékény),
Víztest és meder jellemzők (Nagy utca és a Biai-halastó melletti kis hídnál): A meder vízi növényzettel (nád, alga, stb.) erőteljesen benőtt, gyenge áramlás, kevés a víz a mederben.
Fotók és tájékoztató jellegű gyorselemzés a 2. sz. mellékletben.
A patak a Középdunamenti Beruházó, Szolgáltató és Kereskedelmi Vízgazdálkodási Társulat (2013 Pomáz, Rákóczi út 74.) kezelésében van.

5. Kígyós-patak :

A Biai-halastóból kifolyó vízfolyásba torkollik a Békás-patak, majd a Füzes-patakkal egyesülve Benta-patakként alkotnak egy nagyobb vízfolyást.
Szemlén egy ponton leírtam a víztestet, gyorselemzést végeztem. Fotók és tájékoztató jellegű gyorselemzés a 2. sz. mellékletben.
Víztest és meder jellemzők (Békás-patakkal összefolyásnál): lassú egyenletes áramlás, meder részben betonozott, vízinövényekkel a híd előtt közepesen, utána erőteljesen benőtt (nád, gyékény), kevés lebegőanyag, a vízjárta mederrész a szelvényben kb. 3- 3,5 méter, oldalirányban kb. 5 méterre még „kiterjedhet" a patak vize.
A patak a Közép-Dunamenti Vízgazdálkodási Társulat Vízitársulat (2013 Pomáz, Rákóczi Ferenc utca 74.) kezelésében van.

6. Hosszúréti – patak:

A vízfolyás az önkormányzat kezelésében van. A patak biatorbágyi szakasza jellemzően iparterületen (Vendel Park) halad át. Kiépítése, rendezése az ipari park beépítésével egyidejűleg, azzal párhuzamosan történt meg, felső szakaszának rendezésére 2009-2010. év folyamán került sor.

7. Biai-árok: a kis vízfolyás az Etyek felőli településhatárról érkezik és a Biai-halastóba torkollik. Lakott területet nem érint.

A felszíni vízfolyásokat július – augusztus hónapban bejártam, a medrek állapotát felmértem, a bejárásról készült fotók a 2. sz. mellékletben találhatóak.

A vízfolyások élő kapcsolatot biztosítanak a tavak között, ökológiai folyosó funkciót töltenek be. A patakok nagyrészt természet-közeli állapotban vannak, különösen külterületen. Ez alól kivétel a Hosszúréti – patak, mely a Vendel Park ipari területen halad keresztül, és egyetlen kisebb szakasztól eltekintve gyakorlatilag teljes hosszában szabályozott és kiépített. A Füzes – patak biatorbágyi szakaszának jelentős része belterületen halad át. A településen áthaladó patak tájesztétikai és településszerkezeti szempontból is meghatározó. Partja intenzíven

fenntartott (rendszeres kaszálás), de nem kiépített, amely lehetővé teszi, hogy a patak ökológiai folyosó szerepét is, bár részlegesen, de ellássa. A patak melletti széles, gyepes - ligetes zöldsáv a település belterületének meghatározó zöldfelületi eleme, értékes és jelenlegi állapotában megőrzendő településképi elem. Intenzívebb beépítse nem javasolt.

A település közigazgatási területén belül található tavak:

- Biai-halastó (állandó vízfelület)
- Biai-horgásztó vagy Peca-tó (állandó vízfelület)
- Heréskert (időszakos vízborítású)

A két legynagyobb vízfelület leírása:

Pecató Helyi Természetvédelmi Terület (4,49 ha)
A tó egy régi malomtó, az ún. Alsó malom tava helyén alakult ki, mely a 20. század elején a malom megszűnésével elmocsarasodott, de 1955-ben új célra és módon helyreállításra került.
A tó környéke természetközeli kialakítású, partján kialakítható körbefutó sétány található pihenőhelyekkel, horgászállásokkal. A Peca-tavat az Peca-tó Sport Horgász Egyesület (2030 Érd, Berzsenyi Dániel utca 12.) üzemelteti, környezete rendezett, jól karbantartott, tiszta. A Sporthorgász-egyesület stégeket, horgásztanyát tart fenn, a megfelelő viselkedés és a tó használatával kapcsolatos szabályokat betartatja.
Víz alatti növények: kevés moszat, algák
Víz feletti növényzet: nádas, gyékény
állatvilág: különféle halfauna (ponty, keszeg, compó, stb.), kisméretű rákok

(fotó: 2013. augusztus végi helyszíni bejárás)

Biai Halastó Helyi Természetvédelmi Terület (270,47 ha)
A Biai-tórendszer nádasaival, összefüggő nagyobb kiterjedésű vízfelületeivel rendkívül jelentős természeti és ökológiai értékkel bír, hosszú történeti múltra tekint vissza. A halastó és környéke a térség ökológiai hálózatának fontos része. Hozzákapcsolódik zöldfolyosóként a Disznólápa mocsaras, ligetes területe. Fontos *a madárvilág védelme* (nyilvántartás a fontosabb fajokról nincs), a vizes élőhelyek, tókörnyéki nádasok, őshonos ligetek és cserjék megőrzése. A célok figyelembe vételével természetkímélő halgazdálkodás folytatható. Célkitűzés lehet a terület értékeinek bemutatása, ebben szabad kapacitás van.

Víz alatti növények: moszatok, algák
Víz feletti növényzet: nagy kiterjedésű nádas, sás, gyékény
állatvilág: a tóban különféle halfauna, kisméretű rákok, különféle vízimadarak (tőkés réce, szürke gém, kócsag, stb.)

A Biai-halastavat a BIA-TEHAG Kft. (2040 Budaörs, Széchenyi István utca 29.) üzemelteti.
A 2013. július – augusztusi szemlén készült további fotók a 2.sz. mellékletben találhatóak

A település vízkár-elhárítási a környezetvédelmi programmal párhuzamosan elkészült.

2.3.2 Felszín alatti vizek

Talajvíz

A talajvíz 4 méter körül ingadozik, mennyisége nem jelentős. Kémiailag kálcium-magnézium-hidrokarbonátos típusú. Keménysége 15-25 nk^0 között van, de Biatorbágytól Bicske felé haladva 45 nk^0 felé is emelkedik. Ennek megfelelően a szulfát-tartalom is 300 mg/l körüli értékről 600 mg/l-re is növekszik. A nitrát mennyisége is jelentős.

A település a 27/2004. (XII.25.) KvVM r. szerint: *felszín alatti víz szempontjából fokozottan érzékeny, kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen lévő település*.

A település belterületén belül szinte teljesen kiépült a szennyvízcsatorna-hálózat, így talajvizek elszennyeződése napjainkban már nem okoz problémát. A talajvizek nitrát-szennyeződésének mértékéről nem áll rendelkezésre adat. A település ipari jellegű létesítményei által okozott szennyeződéséről nincs tudomásunk. A település szélén elhelyezkedő ipari park cégei a szükséges környezetvédelmi engedélyek birtokában végzik tevékenységüket, így a szennyvízelvezetés megoldott.

Biatorbágy település közigazgatási területen belül nem található rekultiválandó hulladéklerakó, így annak talajvíz-szennyező hatásával nem kell számolnunk.

Fontos megjegyezni azonban, hogy a rekultiválás alatt álló pátyi hulladéklerakó közvetlenül Biatorbágy település közigazgatási határa mellett helyezkedik el. Ennek esetleges talajszennyező hatásáról nem áll rendelkezésünkre információ. A rekultiválás folyamatát szükségszerű folyamatosan nyomon követni, jelenleg a folyamat leállt, ami környezeti kockázatot jelent (!)

Rétegvíz

A rétegvíz 1 $l/s.km^2$ körül van. Kevés az artézi kutak száma. Mélységük 50-200 méter közötti, vízhozamuk 50-600 l/perc között változik.
A vízbázis-védelem vonatkozásában az előzetes vizsgálatoknak az alábbi területekre kell kiterjednie:

- szennyvizek hatása a vízkészletre
- mezőgazdasági tevékenységek hatása a vízkészletre
- emberi vízhasználat hatása a vízkészlet mennyiségére.

A kistáj egésze, mint Budapest vízbázisának háttérterülete, fokozott vízminőség-védelmet igényel.

Források Biatorbágy területén

Biatorbágy területe igen gazdag forrásokban, melyek ex lege védettséget élveznek. A források egy része feltáratlan, nem, vagy csak nehezen megközelíthető, ill. kevesen ismerik elhelyezkedésüket. Mindez a védelem szempontjából előnyös. Ugyanakkor a források olyan potenciális területek, amelyek megfelelő kialakítással nemcsak élőhelyként és klimatikus kondícionáló elemei lehetnek a település zöldfelületi rendszerének, hanem a pihenés, séta, rekreáció területei is lehetnek.

A településen több forrás is található, a Torbágyi, a Békás(Korpa kút), a Madár vagy Édesvizi forrás melynek vízhozama nagy, eléri az 5 l/p értéket.

- *Biai-forrás*
- *Czöndör-kút*
- *Madár-forrás* (a Forrás utcánál*)*
- *Korpás-kút* (a Biai-horgásztó /Pecató mellett)
- *Keserű-kút* (jelenleg lefedett)
- valamint több kisméretű, névtelen forrás (pl.: Kálvin téren, Kölcsey utcában, Csillag-közben, Meggyfa utcában, Nyakas-kő mellett)

A *Biai-forrás* nagy vízhozama eléri az 50 l/percet is. Vízminőségi adatok nem állnak rendelkezésre.
A *Madár-forrás* (forráscsoport) 6-8 kis forrásból áll. Vize a régi vasútvonal alatt folyik át, nyitott árokban. A forrástól kicsit lejjebb a patakmedret kiszélesítve egy mesterséges tavacskát alakítottak ki, mely nem tájbaillő. Partja kopár, növényzettel gyéren borított. Ezenkívül probléma, hogy a szomszédos logisztikai területről a patakba bevezetett csapadékvíz csak részben tisztított, folyamatosan szennyezi az élővizet.

Forrás – völgy (29,74 ha)
A terület védetté nyilvánításának elsődleges célja magának az ex lege védett forrásoknak a védelme volt. Emellett természetvédelmi célkitűzés a terület biodiverzitásának, az ott élő védett növény- és állatfajok, valamint élőhelyük, védelme, a forrás vízminőségének védelme. További célok: a terület természetkímélő ökoturisztikai hasznosítása, elsősorban a helyi lakosság pihenését, kikapcsolódását biztosító feltárása, bemutatása tanösvény, pihenőhelyek, turistautak kialakításával, ha szükséges a vizes élőhelyek rekonstrukciójával.

2.3.3 szennyvíztisztítás, csatornázottság

2.3.3.1 Csapadékvíz-elvezetés, bel- és árvízvédelem

A teleülés területén keletkező csapadékvíz befogadója a *Benta-, (Békás- vagy Kígyós-*), a *Füzes-* és a *Hosszúréti-patak* valamint a *Disznólápa*.

Csapadékvíz-elvezetés:
A nyílt csapadékvíz-elvezető árkok, átereszek karbantartása, takarítása folyamatos, melyet önkormányzati illetékességű területeken a Városgondnokság végez, magántulajdonú ingatlanok előtt pedig a tulajdonos kötelezettsége.

Az utak túlnyomórészt nyílt árkos építéssel készültek, melyek gravitációs rendszerrel működnek. A csapadékvíz elvezető hálózatról nincs külön nyilvántartás, helyszínrajz. A felszíni vízelvezetés több helyen hiányos. A meglévő felszíni vízelvezető rendszerek, árkok több helyen is elhanyagoltak, kezeletlenek, eltömődtek - akadályozva ezzel a megfelelő vízelvezetést.
A meglévő hálózat több helyen javításra szorul, a külterületi részeken nem megoldott.
A csapadékvíz-elvezetés célja, hogy az összegyűlt felszíni vizek a lehető legrövidebb úton, károkozás nélkül jussanak el a befogadókba és a talaj természetes vízutánpótlása biztosított legyen. Ott, ahol a beépítés jellege nyílt árok létesítését nem teszi lehetővé, zárt rendszerű csapadékcsatornák létesítése indokolt. A csapadékvíz-elvezetőrendszer vonalvezetését a kialakult utcahálózat, valamint a terep esése határozza meg. A vízmosásoknál, ahol a víz természetes lefolyása már kijelölte a nyomvonalat, célszerű a már meglévő árkokat megtartani, és hordalékfogó-, valamint eséscsökkentő műtárgyakat beépíteni.

A helyszíni bejáráson megállapítottam, hogy a város csapadékcsatornáinak állapota vegyes képet mutat. Biatorbágyon a csapadékhálózat túlnyomórészt kiépült, néhány utcában nincs elég hely a vízelvezető árok kiépítésére. A kiépült csapadék-csatorna hálózat vegyes, egyes utcákban zárt szelvényben történik, más helyeken nyílt rendszerű vízelvezető árkokban vezetik el a nagy esőzések vizeit. A csapadékcsatornák egyes helyeken jól karbantartottak, rendezettek, máshol növényzettel benőttek, itt tisztításuk javasolt.

Karinthy Frigyes utca
(nyílt, gazos)

Biai Gáspár utca
(nyílt, rendezett)

Tópart utca
(zárt szelvény)

A 2013. július – augusztusi szemlén készült további fotók a csapadékcsatornák állapotáról a 3. sz. mellékletben találhatóak.

A település vízkár-elhárítási a környezetvédelmi programmal párhuzamosan elkészült.

2.3.3.2 Ivóvízellátás

Az ivóvízellátás egy település életében életminőségében meghatározó fontosságú elem. Egyrészt infrastrukturális fejlettségi mutató, másrészt környezet-egészségügyi szempontból sem mindegy, hogy a lakosság milyen minőségű vizet fogyaszt, ezért, mint kritikus faktort, az egészséges ivóvízzel való ellátást is meg kell vizsgálni. Biatorbágy a Zsámbéki-medencében helyezkedik el. Vízellátás szempontjából a medencében a talajvíz mennyisége nem jelentős,

vízminősége meglehetősen rossz. Az artézi kutak száma kevés. A település vízellátása külső, importált ivóvízre támaszkodik.

A település a közelmúltban a *Bicskei Regionális Vízmű (BIRV*) rendszere mellett kapcsolatot létesített az ún. Érdi Vízmű (*Érd és Térsége Vízmű Kft.; ÉTV)* rendszerrel és azon keresztül kerül a szétosztásra Biatorbágyon. A település vízellátó hálózata az önkormányzat tulajdonában van. Városi szinten a vízellátást 2013. júniusáig az Érd és Térsége Viziközmű Kft. – Biatorbágy VíziKözmű Kft-n keresztül (ÉTV; Biatorbágy, Baross G. u. 175/2.hrsz.) működtette. 2013. június 28.-tól a *víziközmű szolgáltatást a Fővárosi Vízművek Zrt. vette át.*

A községben vezetékes vízhálózat található. A település belső vízellátó-hálózata alapvetően körvezetékes rendszerrel épült ki, de a külterületek irányába tartó utcáknál némely ágvezetékben pangóvizes állapotok alakulhatnak ki, műszaki probléma esetén víz nélkül maradhatnak a környék lakosai.

Vízminőség adatok

Szabad aktív klór	0	mg/l
Klorid	28,2	mg/l
Vas	53	µg/l
Mangán	5,7	µg/l
Nitrát	9,34	mg/l
Nitrit	<0,003	mg/l
Ammónium	<0,04	mg/l
Összes keménység	194,3	mg/l CaO
Vezető képesség	688,3	µS/cm
pH	7,41	

(forrás: Biatorbágyi Vízmű Kft honlapja)

A vízhálózat a jelenlegi igényszintnek megfelelően kiépített. A meglévő lakóutcák mind vezetékes vízellátással rendelkeznek.

2009-es adatok (KSH) szerint: az ivóvíz-hálózat hossza 123,9 km, összes lakások száma: 4082, vízellátásba bekötött lakások száma: 3486 (85%).

Biatorbágyon áthaladó, a környező települések vízellátását biztosító fővezetékek fejlesztése érdekében a közeljövőben viszont szükséges lehet a vízhálózat fejlesztése ill. az üdülő- és külterületeken a teljeshálózat-kiépítés.

2.3.3.3 Szennyvíztisztítás

Az ingatlantulajdonos, amennyiben a szennyvízcsatorna –hálózatra való rákötés műszaki nem megoldott (nincs kiépített gerincvezeték, amire ráköthet) az ingatlanán keletkező települési folyékony hulladékot műszakilag megfelelő (zárt) tartályban köteles gyűjteni, azt a begyűjtésre jogosult hulladékkezelőnek átadni.

A közcsatornába bocsátott szennyvíz igen sokféle, gyakran mérgező anyagot tartalmaz (pl. szerves szennyeződések, patogén mikroorganizmusok, foszforvegyületek és más kémiai szennyező anyagok, stb.). A szennyvíztisztítás feladata e káros szennyező anyagok kiszűrése a szennyvízből a természetes élővizekbe (befogadókba) való visszavezetés előtt.

A települési folyékony hulladék ártalmatlanítása a 213/2001. (XI.24.) Korm. rend. előírása alapján történhet. A folyékony hulladék elszikkasztása tilos!

A településnek saját szennyvíztisztítója van. A szennyvíz kisterhelésű, eleveniszapos biológiai tisztítás, majd nitrifikációs és denitrifikációs kezelés után kerül a befogadóba. A víztelenített szennyvíziszap elszállítását és kezelését szerződés szerint a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. végzi.

A *174/2003. (X. 28.) Kormányrendelet* az egyedi szennyvízkezelés nemzeti megvalósítási programjáról szól. Biatorbágy település a *25/2002. (II.27.) Korm. rend. 2. melléklet*ének 6. táblázatában szerepel, azaz a *megfelelő szennyvízelvezető és tisztító rendszerrel ellátott agglomerációk közé tartozik.*

*25/2002. (II.27.) Korm. rend. 2. melléklet*ének 6. táblázata (2010.dec. 31.-i állapot):

Az agglomeráció központi települése	Az agglomeráció települései	Lakos szám	Az agglomeráció szennyvízterhelése (LE–lakosegyenérték)
Biatorbágy		**12567**	**13660**
	Biatorbágy	12567	

2009-es adatok (KSH) szerint: összes lakások száma: 4082, a szennyvízcsatorna hálózat hossza: 84 km, csatornahálózatba kötött lakások száma: 3209 (79%).

A Víziközmű-közszolgáltató a törvény adta kötelességéből is adódóan akkreditált laboratóriumokban folyamatosan ellenőrzi mind a közcsatornába bevezetett, mind a tisztított szennyvíz minőségét. A kormányrendelet mindkét szennyvíz esetében sokféle paraméterre *(pl. kémiai és ötnapos biokémiai oxigénigény, ammónium-nitrogén, összes foszfor, lebegőanyag, nehézfémek, stb.)* ír elő meghatározott határértékeket. Ezek túllépését, be nem tartását a környezetvédelmi hatóságok szankcionálják.

A biatorbágyi szennyvíztisztító telep kibocsátására vonatkozó, a területileg illetékes környezetvédelmi felügyelőségtől kapott adatok a 10. sz. mellékletben találhatóak.

Zárt szennyvíztároló esetén rendszeresen szükség van a felgyülemlett házi szennyvíz elszállíttatására (szippantás). Ezt a szolgáltatást engedéllyel rendelkező vállalkozóval kell elvégeztetni. A szippantott szennyvizet tilos a közcsatorna tisztítóaknájába, vagy élővízbe engedni!

Tisztított szennyvíz átlagértékei

KOI	*25,83*	*mg/l*
BOI_5	*11,66*	*mg/l*
ö.lebegő anyag	*15,92*	*mg/l*
pH	*7,36*	*mg/l*
Ammónium-N	*0,58*	*mg/l*
össz. Foszfor	*1,2*	*mg/l*
össz. Nitrogén	*10,6*	*mg/l*
SZOE	*2,5*	*mg/l*

(forrás: Biatorbágyi Vízmű Kft honlapja)

2.4 környezeti levegő minősége

2.4.1 levegőminőség

A település levegő-állapotát globális és helyi tényezők egyaránt alakítják. Feladatunk elsősorban a helyi tényezők meghatározása és vizsgálata. Elmondható, hogy a levegő állapotára a település lakossága, a helyben működő ipari-mezőgazdasági és szolgáltató szervezetek, valamint az átmenő- és helyi gépjármű forgalom van a legnagyobb hatással. A településen nem működik olyan megfigyelő rendszer, amely folyamatosan pontos képet tudna adni a levegő minőségi állapotáról.

A *légszennyező forrásoknak* két fő típusa ismert, az egyik a pontforrás, a másik a felületi (diffúz) forrás. Pontforrásnak tekinthető például a kémény, kürtő és szellőző. A felületi diffúz forrásoknál a kibocsátásra csak közvetett mérések és számítások útján lehet következtetni. A *diffúz forrás*okhoz tartozónak tekinthetjük a közúti közlekedést is. Legjelentősebb egészségkárosító hatással bíró légszennyező anyagok: a *szén-monoxid*, a *kén-dioxid*, a *nitrogén-oxidok* és a különböző *lebegő szilárd részecskék (por, korom,stb.) Egy másik csoportosítás szerint vannak ipari, mezőgazdasági, lakossági és közlekedési eredetű légszennyezők.*

A település légszennyezettsége

Globális hatások: A térségben a környezeti levegő állapotát mutató immissziós adatokat a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumhoz tartozó *Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat* méri. Mérőhely a településen, illetve közvetlen környezetében nem található, így mérési adatok nem állnak rendelkezésre.

Tájékoztató jelleggel a globális légszennyezettséget vizsgálva Biatorbágyhoz legközelebb eső 3 automata mérőállás (Budapestről két állomás) adatait foglalom össze az alábbi táblázatokban (forrás: KSH, éves adatok):

Évek	2009		2010		2011	
Állomás helye, légszennyező anyag	Éves átlag emisszió	Hat. ért. túllépés száma	Éves átlag emisszió	Hat. ért. túllépés száma	Éves átlag emisszió	Hat. ért. túllépés száma
Budapest, Teleki-tér	($\mu g/m^3$)	%	($\mu g/m^3$)	%	($\mu g/m^3$)	%
SO_2 ($\mu g/m^3$)	5,0	-	6,1	-	5,0	-
NO_2 ($\mu g/m^3$)	37,5	1,37	38,2	1,33	40,6	3,1
Szálló por($\mu g/m^3$)	37	20,5	35	21,59	39	21,8
Budapest, Gilice-tér	($\mu g/m^3$)	%	($\mu g/m^3$)	%	($\mu g/m^3$)	%
SO_2 ($\mu g/m^3$)	6,0	-	6,3	-	6,8	-
NO_2 ($\mu g/m^3$)	27,8	0,39	33,7	1,22	31,2	1,5
Szálló por($\mu g/m^3$)	30	11	28	11,78	33	14,3
Dorog	($\mu g/m^3$)	%	($\mu g/m^3$)	%	($\mu g/m^3$)	%
SO_2 ($\mu g/m^3$)	8,1	-	9,0	-	10,2	-
NO_2 ($\mu g/m^3$)	18,7	-	18,2	0,03	18,8	-
Szálló por($\mu g/m^3$)	33	13,7	35	18,38	36	19,0
Tatabánya	($\mu g/m^3$)	%	($\mu g/m^3$)	%	($\mu g/m^3$)	%
SO_2 ($\mu g/m^3$)	6,2	-	7,3	-	7,1	-
NO_2 ($\mu g/m^3$)	19,5	0,1	22,4	0,01	21,9	-
Szálló por($\mu g/m^3$)	26	6,3	27	9,7	30	13,2

A táblázatból kitűnik, hogy a *globális levegő-minőség alakulása* szempontjából a legtöbb probléma a szálló por tekintetében van. Itt is általában a szezonális (év – eleji, téli időszakhoz köthető) a meteorológia viszonyok (nincs jelentősebb csapadék és gyenge a légáramlás, a felszínközeli levegő feldúsul a szálló por) által meghatározott – országos jelentőségű problémáról van szó.
Természetesen a legközelebbi mérőállomások adatai alapján a Biatorbágyra vonatkozó levegőminőség nem megállapítható, ehhez akkreditált levegőminőségi mérési eredmények szülségesek, ennek elvégzése időszakosan – néhány évenként – célszerű lehet.

A 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet 1. sz. mellékletének besorolása **szerint a település légszennyezettségi agglomerációs besorolása: 1. zóna.** A légszennyezettségi agglomeráción és zónákon belül a határértéket meghaladó légszennyezettségű helyek határait a környezetvédelmi felügyelőség határozza meg, és teszi közzé.

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint:

Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM_{10}	Benzol	Talajközeli ózon	PM10 Arzén (As)	PM_{10} Kadmium (Cd)	PM_{10} Nikkel (Ni)	PM_{10} Ólom (Pb)	PM_{10} benz(a)-pirén (BaP)
Légszennyezettségi agglomeráció										
Légszennyezettségi zóna: 1. Budapest és környéke										
E	B	D	B	E	O-I	F	F	F	F	B

(forrás: 1. számú melléklet a 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelethez)

Biatorbágy településen ipari méretű, jelentősnek mondható szennyezőanyag-kibocsátóforrás nem található. Az elmúlt években megjelent gazdasági telephelyeken egyéb logisztikai illetve

szolgáltató tevékenységet folytatnak, így ezen a területeken elsősorban a fűtés, melegvíz előállításhoz szükséges vezetékes gáz felhasználásához kapcsolódó káros anyag kibocsátás nőtt.

Nagyon fontos lenne a fűtési szezonban a lakossági eredetű kibocsátások vizsgálata, ezt a környezetvédelmi program projekt-javaslatai között szerepeltetem. Az M1-es autópálya Biatorbágy – Tata bővítése kapcsán a hatásvizsgálattal összefüggésben készülhetett légszennyezettség mérés, ha történtek, ezeknek az eredményeknek a beszerzése fontos lehet.

2.4.2 jelentősebb kibocsátások, pontforrások a településen

A légszennyező források közül a *közlekedés okozta hatások*kal kell részletesebben foglalkoznunk. Az 1.sz főút, az M1 autópálya gépjárműforgalma jelentős környezetszennyező hatással bír. A főút melletti 100-100 méteres sáv, a por tekintetében 50-50 méteres sáv szennyezettnek minősül. A gépjármű forgalom okozta immissziós hatásokról mérési adatok nem állnak rendelkezésre.

Jelentős levegőállapot minőséget befolyásoló tényező a településen a téli időszakban történő lakossági fűtés során történő kibocsátás. A hagyományos szén, olaj és fa tüzelés során történő kén-dioxid és szén-dioxid kibocsátás jelentősen terheli a környezetet. Napjainkra a gázfűtés elterjedésével a káros anyag kibocsátások csökkentek, de az utóbbi években szociális okokból többen visszaálltak szén, olaj és fa tüzelésre.
Mivel konkrét adatok nincsenek a projekt-javaslatok / programok között javaslom a város tüzelési szokásainak felmérését.

A mezőgazdaság főleg a szálló por szennyezést növelheti, ez a rendezetlen, parlag területek és tájrendezésre szoruló ingatlanokra is jellemző. A művelés nélküli területeken emellett a gyomnövények pollenjei okozhatnak problémát, illetve alkalomszerűen, a légipermetezések által, növényvédőszerekkel is szennyezhetik a levegőt.

A rendelkezésre álló információk alapján a település levegőjének állapota jónak minősül. Helyenként, elsősorban az Ország út mellett a közlekedés okozta problémákra visszavezethetően a légszennyezettségi értékek valamivel rosszabbak, de a légszennyezettségi határértékeket valószínűleg itt sem érik el.

A Biatorbágy területén lévő bejelentés köteles pontforrások 2011 – 2012 évi adatait a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség adatszolgáltatása alapján a 13. sz. melléklet tartalmazza.

2.5 Hulladékhelyzet

A települési környezet tisztasága

Egy település környezetvédelmi megítélésében jelentős szerepe van a köztisztaságnak. A településen élő és az ide látogató ember számára is a legszembetűnőbb a közterületek tisztasága, a zöldterületek gondozottsága, a közutak állapota. A község környezetének rendezettsége, tisztasága növeli az ott élők komfortérzetét, esztétikusabb életteret biztosít.
Biatorbágy település útjai, közterületei, parkjai meglehetősen tisztának mondhatóak. Az önkormányzat 6/1992 (V.28.) számú rendeletében szabályozza az ingatlanok, közterületek

tisztántartásával kapcsolatos feladatokat. A település útjainak, közterületeinek tisztántartásában az önkormányzat – közmunkások alkalmazásával - folyamatosan szerepet vállal. Illegális hulladékot főleg a külterületi részeken találtam, ezekről készült fotókat az 5. sz. mellékletben

2.5.1 települési hulladékgazdálkodás rendszere

Környezetünkben folyamatosan keletkeznek olyan eszközök, anyagok, melyek feleslegessé váltak számunkra, továbbiakban nem tudunk, vagy nem akarunk használni, hasznosítani. Ezeket *hulladék*oknak nevezzük. A hulladékok a kedvezőtlen esztétikai hatáson kívül környezetünket is veszélyeztetik. Talaj-, víz- illetve légszennyező hatással bírnak, különböző megbetegedéseket okozhatnak.

A 2013. január elsejétől hatályos hulladékokról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény hatálya kiterjed: minden hulladékra, a hulladékképződés megelőzését szolgáló tevékenységekre, a hulladékgazdálkodásra, a hulladékgazdálkodási létesítményekre.
Kivételek: szennyvíz; ásványi nyersanyagok kutatásából, kitermeléséből, feldolgozásából és tárolásából származó hulladék; állati melléktermék, hacsak nem hulladékkezelésből (lerakás, égetés, komposztálás, biogáz); állati tetem, ha nem levágták, és nem állati melléktermékként ártalmatlanítják

A települési önkormányzat képviselő-testületére vonatkozó fontosabb törvényi szabályozások a hulladékokról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény és végrehajtási rendeletei szerint:

- a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásának és igénybevételének szabályai, illetve a Ht. 35.§-ában foglalt rendelkezések érvényesítéséhez szükséges szabályok
- az elkülönített hulladékgyűjtésre vonatkozó részletes szabályok
- a közterület tisztán tartására vonatkozó részletes szabályok
- a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjra vonatkozó, miniszteri rendeletben nem szabályozott díjalkalmazási és díjfizetési feltételek

<u>Fontosabb egyéb 2013. évben hatályos szabályozások, változások:</u>

438/2012. a közszolgáltató hulladékgazdálkodási tevékenységéről, valamint a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről
439/2012. a hulladékgazdálkodási tevékenységek nyilvántartásba vételével, valamint engedélyezésével kapcsolatos előírásokról
440/2012. a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről
442/2012. a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól
443/2012. az elektromos és elektronikus berendezésekből származó hulladék átvételével és kezelésével kapcsolatos szabályokról
444/2012. az elem- és akkumulátorhulladék átvételével és kezelésével kapcsolatos szabályokról
445/2012. a hulladékká vált gépjárművek kezelésének részletes szabályairól
310/2013. a hulladékgazdálkodási tervekre és a megelőzési programokra vonatkozó részletes szabályokról
317/2013. a közszolgáltató kiválasztásáról és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződésről

318/2013. a hulladéklerakási járulék megfizetéséről és felhasználásának céljairól (hatályon kívül helyezte a hulladéklerakási járulék megfizetésének részletes szabályairól szóló 104/2013. rendeletet)
180/2007. módosítás: a hulladék külföldről történő behozataláról, az országból történő kiviteléről és az ország területén történő átszállításáról
209/2005. módosítás: a letéti díjról, valamint az újrahasználható és a nem újrahasználható termékek betétdíjáról
144/2012. VM rendelet a PCB, valamint a PCB-t tartalmazó berendezések kezelésének részletes szabályairól
145/2012. VM rendelet a hulladékolajjal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységek részletes szabályairól
2/2002. EüM rendelet a gyógyszerhulladék gyűjtése
16/2002. EüM rendelet a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hulladékkal kapcsolatos közegészségügyi követelmények

Tervezetként ismert – változás előtt álló - szabályozások:
98/2001. a veszélyes hulladék képződésének megelőzésével, valamint a veszélyes hulladékkal kapcsolatos *hulladékgazdálkodási* tevékenységek végzésének feltételei
271/2001. a hulladékgazdálkodási bírság kiszabásának és megállapításának módja és mértéke
50/2001. a szennyvíziszapok *és a szennyvíziszap-komposzt* mezőgazdasági felhasználásának és *a szennyvíziszapokkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységek* részletes szabályai

A hazai szabályozásnak és a gyakorlatnak megfelelően a hulladékok három fő típusát különböztethetjük meg: *termelési, települési és veszélyes hulladékok*. A települési hulladékokon belül megkülönböztetünk települési szilárd illetve folyékony hulladékot.

Egyéb fontos változás:
- a törvényi szabályozás szerint közszolgáltatást csak az OHÜ (Országos Hulladék Ügynökség) által minősített, többségi önkormányzati, vagy állami tulajdonú közszolgáltató végezhet; *2014.01.01.-től közszolgáltató*: az a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási engedéllyel rendelkező és hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről szóló törvény szerint minősített nonprofit gazdasági társaság, amely a települési önkormányzattal kötött hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés alapján hulladékgazdálkodási közszolgáltatást lát el;
- a települési hulladékgazdálkodási tervek készítésének kötelezettsége megszűnt, a közszolgáltatónak kell közszolgáltatói hulladékgazdálkodási tervet készítenie;
- ingatlantulajdonos helyett ingatlanhasználó fogalma jelent meg (az ingatlan birtokosa, tulajdonosa, vagyonkezelője, valamint a társasház és a lakásszövetkezet, aki/amely a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást e törvény szerinti szerződéses jogviszony keretében kötelező jelleggel igénybe veszi és akinek/amelynek a közszolgáltató rendszeres időközönként rendelkezésére áll);
- lomhulladék fogalma: az ingatlanhasználótól a közszolgáltató által a lomtalanítás során átvett olyan háztartási hulladék, amely a közszolgáltatás keretében rendszeresített gyűjtőedény méreteit meghaladja;
- az új törvény bevezette a lerakási járulékot

Hulladék hierarchia:
a) hulladékképződés megelőzése,
b) a hulladék újrahasználatra előkészítése, újrahasználat
c) a hulladék újrafeldolgozása,
d) a hulladék egyéb hasznosítása, így különösen energetikai hasznosítása, valamint

e) a hulladék ártalmatlanítása (lerakás)

2.5.1.1 Települési szilárd hulladék

A települési önkormányzat kötelezően ellátandó közszolgáltatásként, az ingatlan tulajdonosoknál keletkező települési hulladék kezelésére *hulladékkezelési közszolgáltatást* szervez és tart fenn. Ezt Biatorbágy a települési szilárd hulladékkezeléssel kapcsolatos közszolgáltatás ellátásáról szóló 17/2013. (VI.28.) sz. önkormányzati rendeletben szabályozza.

A közszolgáltatás kiterjed a településen alkalmazott gyűjtőedényben összegyűjtött hulladék rendszeres elszállítására. A közszolgáltatás kiterjed a begyűjtőhelyek (hulladékgyűjtő udvarok, átrakó állomások, gyűjtőpontok), előkezelő és hasznosító (válogató, komposztáló, stb.) telepek létesítésére és működtetésére. A törvény felhatalmazza a települési önkormányzatot, hogy előírhatja a szelektív gyűjtést, a begyűjtés rendjét, valamint meghatározhatja az erre vonatkozó részletes szabályokat. Azon a településen, ahol az önkormányzat előírja a szelektív gyűjtést, a hulladék összetevők *közszolgáltatás keretében* történő begyűjtését, ott az ingatlantulajdonosok számára ez kötelezővé válik. Emellett megemlítendő, hogy a közterületen elhagyott hulladék kezelése is közszolgáltatás keretében ellátandó feladat.

Biatorbágyon a helyi hulladékgazdálkodási rendeletnek megfelelően, mind a belterületen, mind a volt zártkerti területeken szervezett lakossági települési szilárd hulladék-begyűjtés működik. A településen ezenkívül zsákos házhoz menő gyűjtés is kialakításra került, a szelektív hulladékgyűjtést (későbbi alfejezetben részletesen) és a zöldhulladék gyűjtést (elszállítás július 1. és október 31. között kéthetente, hulladéknaptárban megjelölt napokon, az erre rendszeresített zsákokban) megszervezte.

A közszolgáltatás során kizárólag 110, 120 és 240 literes szabványos gyűjtőedények, valamint a közszolgáltató által rendszeresített köztisztasági zsákok használhatók. A háztartási szilárd hulladékot hetente egy alkalommal szállítják el. Az ingatlan tulajdonosa, a rendszeresített hulladékkezelési közszolgáltatás kötelező igénybevétele mellett, az ingatlanán keletkező alkalmi, - vagy mérete miatt a közszolgáltatás keretében nem szállítható - települési hulladékát, 3 m^3 mennyiségig hulladékkísérő jeggyel maga is elszállíthatja a kijelölt ártalmatlanító helyre. A területen háztartásonként évente egy alkalommal, július 1.-e és november 30. között lehet a hulladékgazdálkodási közszolgáltatónál *lomtalanítást igényelni*.

Szilárd hulladék éves alakulása (forrás: Saubermacher Bicske Kft – Biatorbágy, Páty, Tök községek közös hulladékgazdálkodási tervének felülvizsgálata 2010)

2005 év (tonna)	2006 év (tonna)	2008 év (tonna)	2009 év (tonna)
3595	3696	4261,36	3333,086

120 literes gyűjtőedények a Kassai utcában

házhoz menő zsákos gyűjtés – Deák utca

Szelektív hulladékgyűjtés

A településen a közterületre kihelyezett *szelektív hulladékgyűjtő szigetek* megszüntetésre kerültek a járulékos problémák miatt (folyamatosan kommunális és vegyes hulladékokat hordtak a szigetek mellé), jelenleg a Szily-Fáy-kastélyban üzemeltet a város szelektív hulladékok gyűjtésére hulladékudvart. A hulladékgyűjtő udvar a közszolgáltatás részeként üzemeltethető. Szelektíven gyűjtött anyagok jelenleg: üveg, papír, műanyag és elektronikai hulladék. A jövőben a lehetne kiterjeszteni a gyűjtést más újrahasznosítható anyagra is. A hulladékgyűjtő udvar kialakítása mellett a „háztól-házig" való gyűjtés bevezetése is megtörtént.

A gyűjtőudvar üzemeltetésekor a következőkre kell figyelemmel lenni:

- a begyűjtött hulladékot a gyűjtőudvar üzemeltetőjének a gyűjtőudvar edényzeteiből rendszeresen kell ürítenie, vagy az edényzetet kell cserélnie, és a begyűjtött hulladékot a további kezelést végző telephelyre kell szállítani, valamint nyilvántartásba kell venni,
- a hulladékgyűjtő edényzetek rendszeres tisztításáról, karbantartásáról és szükség szerinti gyakorisággal történő cseréjéről a gyűjtőudvar üzemeltetőjének kell gondoskodnia.
- A Szily-Fáy-kastélyban üzemeltetett hulladékudvart folyamatosan őriztetni kell
- A begyűjtött hulladékokról és azok továbbszállításáról naprakész adatbázist kell fenntartani

Szily-Fáy-kastélyban üzemeltetett hulladékudvar, szelektív gyűjtő edényzetekkel

Hulladékgyűjtés rendszere Biatorbágyon:

- háztartási hulladékszállítás – 120 literes konténerek, a családi házak előtt (hetente két három alkalommal a hulladéknaptár szerint)
- házhoz menő műanyag palack és fémdoboz begyűjtés (kéthetente egyszer – csütörtökönként - a hulladéknaptár szerint)
- házhoz menő rendszerben kötegelt, vagy papírdobozban kitett háztartási papírhulladék (havonta egy alkalommal kedden - a hulladéknaptár szerint)
- zöldhulladék begyűjtése ingatlanok elől az erre rendszeresített zsákok gyűjtésével (július 1. és október 31. között kéthetente hétfőnként, hulladéknaptárban megjelölt napokon)
- üveg és elektronikai hulladék begyűjtése július 1. és november 30. között, hétköznaponként a Szily-Fáy-kastélyba beszállítva 8.00 - 18-00 között

2.5.1.2 Települési folyékony hulladék

A települési folyékony hulladékok kezelésével kapcsolatban a 213/2001. (XI.14.) Korm. rendelet, az 50/2001. (IV.3.) Korm. rendelet, a 2003. évi LXXXIX. törvény tartalmaz alapvető iránymutatásokat.

Az ingatlantulajdonos az ingatlanán keletkező települési folyékony hulladékot műszakilag megfelelő (zárt) tartályban köteles gyűjteni, azt a begyűjtésre jogosult hulladékkezelőnek átadni. Az illetékes önkormányzat határozza meg, hogy a települési folyékony hulladék elhelyezésére melyik szennyvíztisztító telep vehető igénybe. A folyékony hulladék elvezetése a kialakított szennyvízcsatorna-hálózaton keresztül történik, ha a rákötés nem biztosított, mert nem épült ki a hálózat gerincvezetéke az ingatlan előtt, az ingatlantulajdonosnak zárt, szigetelt szennyvíztározóban kell gyűjtenie a folyékony hulladékot. A folyékony hulladék elszikkasztása tilos!

Az önkormányzat köteles közszolgáltatást működtetni a települési folyékony hulladék begyűjtésére, *és a közszolgáltatót helyi rendeletben megnevezni*. Az *önkormányzat felelőssége* a kiválasztás során vizsgálni azt, hogy a szükséges engedélyekkel rendelkezik-e a szolgáltató, és csak azt választhatja, amelyik az összes jogszabályi feltételnek megfelel. A folyékony hulladékszállítási tevékenység engedélyköteles, mely tevékenységet a környezetvédelmi előírások betartása mellett a hulladék sajátosságait figyelembe vevő speciális szállítójárművel lehet végezni. A tevékenység végzése megfelelő szaktudást és felszereltséget igényel. A szállítást végző felelőssége, hogy a birtokában lévő hulladékot engedéllyel rendelkező kezelőnek adja át további kezelésre.

A szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése Biatorbágy területén csaknem teljes (a belterületi lakóépületekre kiépült), a településnek saját szennyvíztisztítója van.

Szennyvíztisztító telep bemutatása, alapadatai (forrás: szennyvíztisztító telep vezetője):

A biatorbágyi szennyvíztisztító telep Biatorbágy déli határában Sóskút irányában helyezkedik el. A szennyvíztisztító telep a Biatorbágy Város Önkormányzata tulajdonában álló 0175/2 hrsz alatti ingatlanon található. A tisztítótelep helyén a terepszint 130,50 mBf. A telep területe összesen 9 216 m^2. A jelenlegi szennyvíztisztító telep 1994. márciustól üzemel, amelyet 1992.

év második felében terveztek 2000 m3/nap hidraulikus terhelésre, 10 000 lakos egyenértékre, 600kg BOI_5/d szennyezőanyag terhelésre.

Kiinduló adatok:

Q_d (m^3/d)	Q_h (m^3/h)	$Q_{h\ max}$ (m^3/h) (Z=1/14)	$Q_{szennyvíz}$ max	Befogadó
2 000	83	142	150	Benta patak 18+971 fkm.

A szennyvíztisztító telep technológiája a következő:
A szennyvíztisztító telep alacsony terhelésű, hagyományos eleveniszapos biológiai tisztítást végez, nitrifikációval, denitrifikációval és biológiai és kémiai foszfor eltávolítással (fémsó adagolással), hatósági utasítás esetén fertőtlenítéssel.
Főbb technológiai elemek:

- szippantott szennyvíz fogadó
- szennyvíz gépi rács, megkerülő kézi ráccsal
- homokfogó
- biológiai tisztítási fokozat, 2 párhuzamos sorral: (hagyományos eleveniszapos technológiával). Anaerob medence, Caroussel medence
- utólevegőztető medence
- DORR utóülepítő
- Parshall csatorna
- fertőtlenítő medence
- iszapvíztelenítő berendezés
- telepi csurgalékvíz átemelő
- kezelőépület

Ahol a szennyvízelvezető-hálózatra rákötni nem lehet, ott a szennyvizek szakszerű kezeléséről, gyűjtéséről, tisztításáról és ártalommentes elhelyezéséről *egyedi szennyvíztisztító kisberendezés, illetve zárt szennyvíztároló létesítésével kell gondoskodni* a Települési Szennyvízkezelési Program keretében. Az új egyedi szennyvízkezelési létesítmények (építmények) megvalósításával egyidejűleg gondoskodni kell a korábban épített szakszerűtlen egyedi létesítmények (építmények) felszámolásáról, illetőleg környezetszennyezést nem okozó hasznosításáról.

Egyedi szennyvíztisztító kisberendezés:
Olyan létesítmény (építmény), amely a települési szennyvizek nem közműves elvezetésére-tisztítására és elhelyezésére szolgál, a közműves szennyvízelvezetéssel és -tisztítással egyenértékű környezetvédelmi megoldást biztosít. Biztosítania kell a szennyvizek szennyezőanyag tartalmának külön jogszabályban előírt mértékű eltávolítását, akár felszíni víz, akár a földtani közeg a befogadó.

Egyedi zárt szennyvíztároló:
Olyan létesítmény (építmény), amely egy vagy több, zártan és vízzáróan kialakított medencéből áll; a szennyvizek ártalommentes gyűjtésére és a szennyvízből keletkező települési folyékony hulladék időszakos tárolására szolgál.

Talajterhelési díj

A talajterhelési díjfizetési kötelezettség terheli azt a kibocsátót, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá, és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést, ideértve az egyedi zárt szennyvíztárolót is, alkalmaz. Amennyiben a közcsatornát év közben helyezik üzembe, a díjfizetési kötelezettség a kibocsátót a közcsatorna üzembe helyezését követő 90. naptól terheli. A talajterhelési díjfizetési kötelezettséget az Önkormányzat saját rendeletében szabályozza.

Hígtrágyakezelés
A 86/278/EEC EU-direktíva ajánlásai, valamint az *50/2001. (IV.3) Kormányrendelet* előírási betartásával a szennyvíziszapok a mezőgazdasági növénytermelés során egészségügyi és környezeti károkozás nélkül felhasználhatók.
A szennyvíziszapok mezőgazdasági hasznos elhelyezésére többféle módszert dolgoztak ki, amelyek az elhelyezendő *iszap konzisztenciájától függően* két fő csoportba sorolhatók:

- Folyékony (3 - 10 % szárazanyag tartalmú) iszap elhelyezésére alkalmas módszerek,
- Víztelenített (15 - 40 % szárazanyag tartalmú) iszap elhelyezésére alkalmas módszerek.

Szennyvíziszap elhelyezésből kiesnek:

- különböző védett területek,
- talajtani, talajvédelmi vagy környezetvédelmi (vízvédelmi) területek, erdőterületek

Korlátozások:

- szántóföldi növényeknél a kihelyezés időpontja szűk határok között mozog (nyáron-ősszel, illetve kora tavasszal),
- a szennyvíziszapból - az eddigi vizsgálatok alapján - a kihelyezhető 170 kg összes nitrogéntartalom figyelembevételével, 1 ha mezőgazdasági területen 4–8 t/ha iszap szárazanyag helyezhető el,
- kerülni kell a legjobb termékenységű területeket (pld.: zöldségtermesztő, exportra termelő, stb.).

A szennyvíziszap elhelyezés és hasznosítás talajtani követelményeinek kialakításánál az elsődleges szempont az, hogy a talaj minél jobban eleget tudjon tenni a szűrő, tisztító, lebontó, átalakító funkciójának. A szennyvíziszap egy adott területen történő felhasználásakor ügyelni kell arra, hogy ne rontsák le a talaj minőségét, termékenységét, ne károsítsák.

2.5.1.3 Kiemelt hulladékáramok

Itt szerepelnek azon hulladékfajták, amelyeknél az általánostól eltérő szervezési, biztonsági és kezelési intézkedésekkel valósíthatók meg a környezetvédelmi törvényből adódó feladatok.

Ide soroljuk a következő anyagokat:

- biológiailag lebomló szerves hulladékok
- gumiabroncsok
- kiselejtezett gépjárművek

- építési és bontási hulladékok
- állati eredetű hulladékok
- hulladékolajok
- elemek és akkumulátorok
- egészségügyi hulladékok
- csomagolási hulladékok

Biológiai úton lebomló szerves hulladék
A települési hulladéklerakókban ártalmatlanított, biológiai úton lebomló szervesanyag tartalmat 2007. július 1. napjáig 50%-ra, 2014. július 1. napjáig 35%-ra kell csökkenteni.
A *Duna-Vértes Regionális Hulladékkezelő Rendszer* tervében szerepel a *Bicskei Regionális Hulladékkezelő Telep*en komposztálóüzem létesítése, mely a környező településeken keletkező növényi eredetű hulladék feldolgozására épül.

Állati eredetű hulladékok
Az állati hulladékokkal kapcsolatos intézkedéseket a 71/2003. (VI.27.) FVM rendeletet a nem emberi fogyasztásra szánt állati eredetű melléktermékekre vonatkozó állategészségügyi szabályok megállapításáról szóló 45/2012. (V. 8.) VM rendelet hatályon kívül helyezte. A hulladékokról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény szabályozása az 1 §. (1) és (2) bekezdései szerint kiterjed az állati melléktermékekre és a nem vágás következtében elpusztult állatokra is. Továbbra is önkormányzati feladat a közterületen talált állati tetemek elszállításáról, megfelelő ártalmatlanító helyre szállításáról gondoskodni.
Az önkormányzat 2002-ben 20 millió forintot fizetett a dögkút kitakarításáért, és az állati hulladékok kezeléséért. A régi dögkút a 0198 hrsz-ú területen belül, a "b" alrészletben helyezkedik el, melynek területe 1,0412 ha, besorolása: művelés alól kivett, udvar. A dögkút bezárását az önkormányzat végrehajtotta, jelenleg Tuncsik József gyepmester látja el az állati hulladékokkal kapcsolatos tevékenységet.

Hulladékolajok
A hulladékolajok kezelésének részletes szabályait a 145/2012. VM rendelet szabályozza. A munkahelyi és az üzemi gyűjtés, tárolás, begyűjtés és szállítás során a hulladékolaj birtokosa hulladékolaját nem keverheti össze más veszélyes hulladékokkal.

Elemek és akkumulátorok
A 9/2001. (IV.9.) KöM rendelet hatályát vesztette, jelenleg az elem- és akkumulátorhulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről szóló 445/2012. (XII. 29.) Korm. rendelete szabályozza a területet. Tilos a hulladékká vált elemek és akkumulátorok más hulladékba történő keverése. Az elemek és akkumulátorok tulajdonosai, birtokosai kötelesek az általuk használt hulladékká vált elemek, akkumulátorok elkülönített gyűjtését megoldani, továbbá a hasznosítást vagy ártalmatlanítást biztosítani közvetlenül, vagy átadással. A hulladékká vált elemek és akkumulátorok visszagyűjtése a gyártó, illetve forgalmazó feladata.

Egészségügyi hulladékok
Az 1/2002. (I.11.) EüM rendelet az egészségügyi intézetekben keletkező hulladékok kezeléséről szól. Az éles eszközöket szilárd falú, szúrásálló edényzetben, más hulladékot folyadékzáró, mechanikai sérülésnek ellenálló, megtelés után lezárt és már ki nem nyitható eszközökben kell gyűjteni. A gyűjtőeszközöket a sárga (fertőzésveszély) színkóddal és a nemzetközi bioveszély jellel kell ellátni.

Csomagolási hulladékok

Csomagolás alatt érthető a termék, áru befogadása, megóvása, kezelése, szállítása, értékesítése érdekében felhasznált csomagolóanyag. A csomagolási hulladék keletkezésének fő területei az ipari, intézményi és lakossági tevékenység. Csomagolási anyagféleségek: műanyag, papír, karton, fém, fa, textil, üveg, kompozitok. A háztartási hulladék 35-40% körüli részaránya a csomagolási hulladék. Az országos és regionális tervekben szereplő hasznosítási arányok eléréséhez szükséges feltétel a *szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése*, ugyanakkor az egyes hulladéktípusok lerakására vonatkozó részleges vagy teljes tilalom, valamint a lerakási költségek várható emelkedése is szükségessé teszi az egyes hulladéktípusok eltérítését a lerakástól.

A települési szilárd hulladékból történő másodnyersanyag visszanyerés céljából biztosítani kell a hasznosítható papír, fém, üveg, műanyag stb. frakcióknak a hulladék többi részétől történő elkülönített gyűjtését és begyűjtését. A hasznosítás legfontosabb alapfeltétele a szelektív hulladékgyűjtési infrastruktúra megteremtése, a hulladékgyűjtő szigetek (vagy Biatorbágy esetében a szelektív gyűjtőudvar a Szili kastélyban) kialakítása, a szigeteken üveg, papír, műanyag, fém hulladékok elkülönített gyűjtésére alkalmas konténerek elhelyezése.

A hulladékká vált csomagolóanyagok esetében a csökkentést az alábbiakban megfogalmazott általános elvek megvalósításával lehet elérni:

- az egyes termékek előállításához szükséges nyersanyagok mennyiségének csökkentése
- technológiai fejlesztések megvalósítása,
- a termékek élettartamának növelése,
- a termékek újrahasznosíthatóságának növelése,
- a fogyasztás csökkentése,
- házi komposztálás elterjesztése,
- szelektív gyűjtés rendszerének fejlesztése, üzemeltetése

El kell érni, hogy csak a nem hasznosítható részek legyenek lerakással ártalmatlanítva.

Hulladékmennyiségek alakulása (forrás: Biatorbágy, Páty, Tök települések közös hulladékgazdálkodási tervének felülvizsgálata 2010)

hulladék típus	mennyiség (t) 2005	mennyiség (t) 2006	mennyiség (t) 2009
települési szilárd hulladék	3595	3696	3333,086
települési folyékony hulladék	11800	12700	30000
kommunális szennyvíziszap	1430	1029	185,8
építési – bontási és egyéb inert hulladék	359	369	112,51
ipari, termelői nem veszélyes	n.a	n.a	53,17
összesen	17184	17794	33684,57

Szelektíven gyűjtött csomagolási hulladék alakulása (forrás: Biatorbágy, Páty, Tök települések közös hulladékgazdálkodási tervének felülvizsgálata – Saubermacher Kft 2010)

hulladék típus	mennyiség (t) 2005	mennyiség (t) 2006	mennyiség (t) 2009
papír és karton csomagolási hulladék	38,1	73,4	551
műanyag csomagolási hulladék	17,4	23,8	718,1
fém csomagolási hulladék	0	0	116,2
üveg csomagolási hulladék	23,8	43,5	147,3
textil csomagolási hulladék	0	0	0
összesen	79,3	140,7	1532,6

Kezelési arányok 2009. év (forrás: Biatorbágy, Páty, Tök települések közös hulladékgazdálkodási tervének felülvizsgálata – Saubermacher Kft 2010)

hulladék típus	hasznosítás		égetés		lerakás		egyéb kezelt	
	t/év	%	t/év	%	t/év	%	t/év	%
települési szilárd hulladék	0	0	0	0	33333	100	0	0
települési folyékony hulladék	0	0	0	0	0	0	30000	100
kommunális szennyvíziszap	186	100	0	0	0	0	0	0
építési – bontási és egyéb inert hulladék	113	100	0	0	0	0	0	0
csomagolási hulladék	1533	100	0	0	0	0	0	0
biológiailag le-bomló zöld hull.	32	100	0	0	0	0	0	0
ipari nem veszélyes hull.	0	0	0	0	0	0	113	100
veszély hulladék	0	0	1	26	0	0	2,9	74
összesen	1804	5	1	0	3333	9,5	30116	85,5

2.5.1.4 Veszélyes hulladék

A veszélyes hulladékok esetében a 98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet határozza meg az alapvető műszaki követelményeket.

A településen keletkezett veszélyes hulladékok mennyisége az elmúlt évek során folyamatosan növekedett. A veszélyes hulladékok mennyiségének alakulását 1996 – 2003 között az alábbi táblázat mutatja be:

Év	Keletkezett veszélyes hulladék mennyisége (kg)
1996	13
1997	-
1998	43 782
1999	50 639
2000	96 517
2001	143 586
2002	199 113
2003	383 476

(Forrás: HIR adatbázis, 2003)

A kiemelten kezelendő és veszélyes hulladékok mérlege 2009. év (forrás: Biatorbágy, Páty, Tök települések közös hulladékgazdálkodási tervének felülvizsgálata – Netta Kft 2010)

hulladékfajta		mennyiség (tonna/év)
veszélyes hulladékok	étolaj	0,1
	szennyezett göngyöleg	0,239
	növényvédő szerek	0,073
	savas ólomakkumulátor	0,63
	szárazelemek, akkumulátorok	0,012
	fénycső	0,008
	egyéb oldószerek, oldószer keverékek	0,107
	szórópalack	0,016
	elektronikai hulladék	0,582
	gyógyszerek	0,005
	festék, lakkmaradékok	0,672
	festékmaradékok	1,343
	egyéb veszélyes	0
	fáradt olaj	0,177
nem veszélyes hulladékok	csomagolási hulladék összesen	1532,6
	gumi (szelektíven gyűjtött)	0
	egyéb hulladék	0

A településen keletkező hulladékáramok, hulladékmérleg, valamint a veszélyes hulladékok kapcsán frissebb információt az illetékes környezetvédelmi felügyelőségtől nem kaptunk (2013. november 4.-i keltezésű levél szerint az információk nem állnak rendelkezésre).

A településen az *orvosi rendelőben* keletkezik veszélyes hulladék (tű, fecskendő, üvegek, tégelyek). Ezeket a SAPEX Kft. A Győri Égetőbe szállítja ártalmatlanításra. Ennek éves mennyiségéről sem áll rendelkezésre adat.
A lakossági eredetű veszélyes hulladék nagy része a Bicskei regionális Hulladéklerakóba kerül a települési szilárd hulladék részeként. Itt szétválogatják –általában csak a nagyobb darabokat szedik ki-, zárt, betonozott gyűjtőhelyen gyűjtik, majd elszállíttatják.

2.5.2 illegális hulladéklerakások

A város belterületein az utcák alapvetően tiszták, a közterületek tisztántartását a város megfelelően végzi.
A város elhagyatottabb, külterületi részein található elhagyott hulladék, ezek elszállításáról az önkormányzatnak gondoskodni kell. Szükség és lehetőség szerint az elhagyott hulladékok tulajdonosainak kiderítésére hatósági eljárás kezdeményezhető a hulladéktörvény vonatkozó előírásai szerint.

A helyszíni bejárás során jelentősebb elhagyott hulladékot az Etyek felé tartó út mellett, illetve a Peca-tó közelében találtam, kisebb mennyiség előfordult a Bolha-hegy tetejének közelében, illetve a Füzes-patak mellett.

A helyszíni szemlén készült fotókat az 5. sz. mellékletben találják.

2.6 környezeti zajállapot a településen

A környezetből származó zajterhelés eredete szerint lehet:
- ipari-, mezőgazdasági-, építési zaj
- közlekedési zaj
- egyéb eredetű (sport, szórakozóhely, lakossági, stb.)

Jelenleg a településen nem működik olyan ipari, mezőgazdasági létesítmény, amely jelentős zajterhelést okozna. Egyrészt az ipari parkok a település szélén találhatóak, másrészt jelentősebb zajhatással járó tevékenységet nem végeznek Biatorbágyon.
A lakókörnyezet egyes térségeiben elsősorban a közúti közlekedésből adódó zajszennyezések okoznak problémát. Az engedélyeztetési eljárások során a normákat meghaladó mértékű zajterhelés nem lehetséges. A közlekedési eredetű zajok mérsékelhetőek az úthálózat folyamatos karbantartásával, a terhelt területek sebességkorlátozásával.

A környezetvédelmi felügyelőségtől a fő közlekedési utak kapcsán kapott információk:

- Az M1 autópálya jobb oldalán a 18-20 km közötti szakaszon zajvédő fal épült, amelynek forgalomba helyezése ideje 2010 volt. Ez a zajvédő fal a település Katalin-hegy részét védi az autópálya zajától. A felügyelőség zajmérést írt elő a zajvédő fal forgalomba helyezéséhez, melynek értékelése szerint: az M1 autópályától származó zajterhelés a vizsgált területen zajvédő fal megépülése után sem nappal sem éjjel nem haladja meg a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII.3) KvVM –EüM együttes rendelet 3. sz. mellékletében előírt határértékeket, valamint a 2021 távlati évben sem fogja azt meghaladni.
- Az 1-es főút biatorbágyi szakaszán a nyilvántartás szerin zajmérés nem történt.
- közlekedésre vonatkozó zajmérés történt még a 8101 jelú úton a 0 + 198 km – Biatorbágy, Ország út körforgalmú csomópontnál. A mért értékek alapján a körforgalomból származó zaj nem lépi túl az alapállapoti zajterhelési határértékeket és a környezetében a 27/2008. (XII.3) KvVM –EüM együttes rendelet 3. sz. mellékletében előírt határértékeket
- a vasúti fővonalra vonatkozóan nincs adat a felügyelőség birtokában
- üzemi zajjal kapcsolatos információ: a Lindab Kft és a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. rendelkezik zajkibocsátási határértékekkel. Az ellenőrző mérések szerint a Lindab Kft nem

lépi túl a megállapított határértékeket, a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. esetében a felügyelőség által észlelt határérték túllépés az elvégzett zajcsökkentés nyomán megszűnt, a telephely zajkibocsátása megfelelő.

Általam végzett – tájékoztató jellegű, rövid idejű – zajszint mérések:
2013. 08.26-án hiteles zajszint méréseket végeztem Biatorbágy belterületén. 13 zajmérési pontot vettem fel, ezeken a zajmérési pontokon egyértelműen a közlekedési zaj adta az uralkodó alapzaj szintet. *A mérések rövid idejű pontméréseket, ezért a teljes napi forgalomról nem, csak egy pillanatnyi állapotról adnak tájékoztatást.*
A mérési helyszínekről készült fotók 6. sz. mellékletben, a helyszínek térképi megjelenítése az 1. sz. mellékletben találhatóak.

Az előkészítő munka során elvégzett zajszint mérés mérési eredményeket az alábbi táblázatban foglalom össze:

mérés jele	mérési helyszín leírása	mért érték (dB)	mérési időpont	forgalmi állapot leírása
Z1	Dózsa György – Gyöngyvirág utca sarka	**60,4**	08.20 h	autóforgalom, 6-8 autó/perc
Z1T	Dózsa György – Gyöngyvirág utca sarka	**66,1 dB**	8.25 h	tehervonat elhaladásának kb. egyperces időtartama
Z2	Ország út vége, vasúti híd előtt	**68,9**	08.45 h	autóforgalom, 12-14 autó/perc 2-4 teherautó
Z3	Patak utca, Füzes patak mellett	*33,4*	09.20 h	autóforgalom nincs
Z4	Szabadság utca – Viadukt utca sarka	**58,6**	09.38 h	autóforgalom, 1 autó/perc
Z5	Viadukt utca – Vasút utca sarka, faluházzal szemben	**58,2**	09.45 h	autóforgalom, 10-12 autó/perc, 1-2 teherautó
Z6	Baross Gábor – Akácfa utca sarka	49,9	11.21 h	autóforgalom, 2-3 autó/perc,
Z7	András utca – Hochwart utca sarka	*42,1*	11.35 h	autóforgalom, 1 autó/perc
Z8	Jókai u. – Hársfa utca sarka	*39,9*	11.45 h	autóforgalom nincs
Z9	Jókai u. – Petőfi utca sarka	49,8	12.05 h	autóforgalom, 1-2 autó/perc
Z10	Szabadság utca – József utca	**63,8**	12.25 h	autóforgalom, 10-12 autó/perc 1-2 teherautó
Z11	Deák utca – Levente utca sarka	*41,2*	12.40 h	autóforgalom, 1 autó/perc
Z12	Nagy utca – Rákóczi utca sarka	**61,2**	13.20 h	autóforgalom, 6-8 autó/perc, 1-2 teherautó
Z13	Dózsa György út – Vendel tér	**59,2**	15.10 h	autóforgalom, 6-8 autó/perc 1-2 teherautó

A mérést 22-24 °C hőmérsékleten, szélcsendes időben folytattam le hitelesített zajszintmérő műszerrel, MSZ 18150-1:1998 szabvány és a hatályos jogszabályok szerint a védendő homlokzatok előtt 2 méterre, 1,5 méter magasságban. A mértékadó zajforrás a közlekedés volt, minimális zajárnyékolást adtak a fák, de ez elhanyagolható. A méréseket próbáltam a reggeli és a dél közeli, illetve koradélutáni csúcsokhoz időzíteni. A legmagasabb értékek vastagítva, a legalacsonyabbak döntve. A 42 dB alatti értékek csendes környezetet jelentenek, az 58 dB felettiek viszont zajosat.

A mérési eredmények alapján a városban vannak zajosabb és csendesebb területek, *azonban teljes és hiteles lehatároláshoz további vizsgálatok szükségesek, hiszen nem szakaszos mérést végeztem, csak pillanatnyi, rövid idejű méréseket!*

Szükségszerű lehet a rövid idejű méréseim és a mérés pillanatában észlelt forgalom alapján vélhetően legzajosabb Dózsa György, Ország, Szabadság, Nagy utcák szakaszos, folyamatos, közlekedésre és zajra vonatkozó szabványok szerinti hiteles zajszint mérésének elvégzése.

A külterületeken zajszint mérést nem végeztem, mivel itt védendő lakóépületek nincsenek. Az ipari parkok vélhetően magasabb zajszinttel bírnak, a Bolha-hegy és a Peca-tó környéki zártkertes övezet pedig valószínűleg a csendesebb területek közé esik.
Természetesen, mivel a mérések egyszeri, rövid idejű pontmérések, a *korrekt lehatároláshoz további vizsgálatok* szükségesek.

Jelenleg három zajjal kapcsolatos fontos hatósági munkára vonatkozó szabályzás van érvényben: 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet, 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet, 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM rendeletben a közlekedési zajra vonatkozó határértékekkel

Hatósági szabályozás és engedélyezés három szinten működik:

- felügyelőség: ipari üzemek üzemszerű zajkibocsátása (Biatorbágy ipari parkjában és más a városban működő zajforrásokra nézve), közlekedés zajhatása (M1 autópálya, 1-es főút, vasúti fő közlekedési pálya

- jegyző: szórakozóhelyek, áruházak, közintézmények üzemszerű zajkibocsátása (zajkeltő üzemszerű berendezések

- rendőrség: csendháborítás (utcán és ingatlanon hangoskodás, házibuli, lakossági zajkeltés)

A települési önkormányzatnak lehetősége van a magasabb rendű jogszabályokban nem szabályozott kérdésekben helyi rendelet alkotására: közterületi rendezvények és fokozottan zajos, ill. csendes övezetek kialakítására.

Fontos a helyi zajrendelet megalkotása, *a projekt javaslatok között is szerepel.*

Jelenleg folyó nagy beruházások az M1 autópálya Biatorbágy –Tata szakaszán a forgalmi sávok bővítése és a Budapest – Rajka vasútvonalon a pályafelújítások.
Mindkét nagy beruházásnak készült hatástanulmánya, a hatástanulmányok zajvédelmi munkarészei javasolták a zajvédelmi falak felülvizsgálatát és szükség szerint új falak telepítését a Biatorbágyot érintő szakaszokon.

2.7 Természet és tájvédelem

A környezetvédelem lényeges feladata a természeti értékek megőrzése, állapotuk fenntartása, javítása. A területek védelme élővilág-védelmi szempontból is indokolt, ugyanis szerves részét képezik a zöldhálózatoknak, ami életteret biztosít védett növényeknek és állatoknak.

2.7.1 Élővilág

Flóra-fauna:

A település és környéke florisztikailag a Pilis-Gerecse flórajárásba (Pilisense) tartozik. A talajadottságoknak köszönhetően mind a mészkedvelő, mind a löszre jellemző flóraelemek megtalálhatóak a területen.
Fontosabb erdőtársulásai a tatárjuharos tölgyesek (Acereto tatarici Qercetum), a gyertyános kocsánytalan tölgyesek (Querco petraeae-Carpinetum), a cseres kocsánytalan tölgyesek (Querco petraeae-cerris) és a tölgy-kőris-szil ligeterdők (Querco-Ulmetum).
A gyepszint jellemző növényei: a felemáslevelű csenkesz (Festuca heterophylla), az egyvirágú gyöngyperje (Melica uniflora), a ligeti perje (Poa nemoralis), a hegyi sás (Carex montana), a nagyvirágú ibolya (Viola riviniana), a hölgymálfélék (Hiaeracium sp.).

Az erdészetileg már bolygatott területen vegyeskorú, főként keménylombú fák, illetve telepített fekete fenyvesek (Pinus nigra), kisebb részben lombhullató erdők találhatók. (Az évenkénti átlagos fanövekedés 3,0-4,5 m3/ha között van.)

Zoológiai értékek:

Kiemelt érték a felhagyott agyagbányában megtelepedett gyurgyalag-kolónia (Merops apiaster), és a gyakran megjelenő partifecskék (Riparia riparia). A terület hüllőkben és kétéltűekben gazdag. Gyakori fajok: zöld varangy (Bufo viridis), barna varangy (Bufo bufo), barna ásóbéka (Pelobates fuscus), gyepi béka (Rana temporia), mocsári teknős (Emys orbicularis).

A Bolha-hegy illetve a Halastó kedvelt táplálkozási helye a ragadozó madaraknak. Jellemző fajok: egerészölyv (Buteo buteo), rétisas (Haliaetus albicilla), nagykócsag (Egretta alba), szürkegém (Ardea cinerea), szárcsa (Fulica atra), bütykös hattyú (Cygnus olor)
(forrás: Szeghy Krisztina)

2.7.2 Tájhasználat

Tájkarakter, tájesztétika
Biatorbágy és környéke évszázadok óta lakott terület, az ember jelenléte, tájalakító hatása alapvetően meghatározza karakterisztikáját, esztétikáját. A korábbi évszázadokban jellemzően lakó, mező- és erdőgazdálkodási kultúrtáj, de a rendszerváltás óta jelentős átalakuláson ment keresztül, megjelent a nagyobb léptékű ipari terület-felhasználás. A város északi részén, a tájképileg és szerkezetileg is meghatározó közlekedési folyosók mentén települt ipari parkok jellegzetes karakterisztikája részben átformálta a táj képét. A rendezett ipari területek szerencsés módon szerkezetileg jól lehatárolhatóan elkülönülnek a többi településrésztől.
Az elhatárolást részben a közlekedési folyosók adják, részben pedig természetes domborzat,

amelynek köszönhetően a turisztikai érdeklődésre számot tartó településrészek (lakóterületek, szőlőhegyek, üdülőterületek, kirándulóhelyek) irányából takarást biztosít, kedvező módon csökkenti a rálátást. A település domborzata változatos, nagy szintkülönbségek jellemzik és teszik mozgalmassá. A dombvonulatok mellett meghatározó felszíni formáció a Hosszúréti-patak völgye, ill. a Halastó (18. század eleji nevén Nagy-völgy) és a Füzes-, majd a Benta-patak völgye. Előbbi a település belterületének is markáns eleme, fontos településszerkezeti és település-szervező tényező, különös tekintettel a völgy fölött átívelő viaduktokra.

A települést övező hegy- és dombvidékek változatossága tájesztétikai szempontból igen értékes, mind kilátás, mind rálátás szempontjából. A Bolha-hegy árvalányhaja löszpuszta gyepje nemcsak tájképi érték, hanem térségi jelentőségű természeti érték is. A Füzes-patak, majd a Benta-patak völgyétől keletre az erdők alatti táj rendkívül változatos, amelyet elsősorban a hajdani szőlőhegyek – későbbi zártkertek – uralnak. Az egyes szőlőhegyi dűlőket a beékelődő, továbbá a szomszédos erdők teszik változatossá. A terület északi része már lakóterülettel beépült, a szőlőhegyek nagy része azonban, annak ellenére, hogy az üdülési funkció is nagy mértékben elterjedt, még őrzi kertes tájkarakterét. Meghatározóan igaz ez az Öreghegy kertes területeire. Ennek a tájszerkezeti egységnek kiemelkedő tájképi és természeti értéke a Nyakaskő és az Öreghegyet végigkísérő sziklaperem a Madárszirt, amelyek lenyűgöző látványukon túl turisztikai célpontként, mint kilátópontok is meghatározóak, egyben földtani értéket is képviselnek. Többek között ez a rendkívül szép táji környezet is hozzájárult a Peca-tó körüli hétvégi házas üdülőterület kialakulásához.

A sziklaperem alatti gyepes bokorerdős terület szép természetes előteret ad a sziklavonulatnak. Ennek a területnek helyi védetté nyilvánítása 2005-ban megtörtént. A terület a Biai erdővel a Duna-Ipoly NP Igazgatósága által nyilvántartott természeti terület és a Natura 2000 nemzetközi élőhelyvédelmi program keretében területét EU irányelv is védi. Ettől a tájszerkezeti egységtől délre az Ürgehegy kertes területe és a Peca-tó üdülőterülete között összefüggő erdőterület található, amelynek egy része értékes vadgesztenye liget. A szőlőhegyek fölötti észak-déli irányú gerincet összefüggő erdőterület borítja. Az erdőn túl a Tétényi-fennsík medencéjében a vasúttól délre a mezőgazdasági termelés jellemző a biatorbágyi területeken. A medence autópálya és 1-es főút menti területein jelentős változások történtek az utóbbi évtizedben. A Katalin-hegytől a budaörsi és törökbálinti területekig összefüggő kereskedelmi, logisztikai, gazdasági célú területté fejlődik a főutak és a vasút mentén. A Torbágyi erdő alatt lényegében már csak a Szőlőhegy alatti dűlő gyümölcsöse maradt meg, és a vasút és az autópálya között jellemző a mezőgazdasági termelés. Biatorbágy északkeleti határát a Torbágyi erdő zárja le, amely a Budai-hegység összefüggő erdőterületének déli határa.
(forrás: Szeghy Krisztina)

2.7.3 Zöldfelület

A zöldfelületi rendszeren belül szerkezet szerint megkülönböztetünk foltszerű (sziget) és vonalas (folyosó, összekötő) elemeket, eredet szerint természetes, természetközeli és mesterségesen létrehozott/fenntartott elemeket. A település zöldfelületi rendszerének foltszerű elemei az erdők, gyepek és legelők, szántók, szőlő és kertterületek, tavak és környezetük, belterületi közparkok, közkertek. Vonalas elemei a fasorok, út és vízfolyás menti fásítások, vízfolyások és környezetük.
Teljes mértékben természetes, vagyis érintetlen területekről Biatorbágy esetében nem beszélhetünk, mivel települési és településkörnyezeti kultúrtájról van szó, az ember átalakító, befolyásoló tevékenysége kisebb-nagyobb mértékben mindenütt jelen van. Szerkezetileg a

települési belterületi zöldfelületeinek rendszere szigetes – vonalas elrendeződésű. Az egyes foltszerű, a település épített szövetébe szigetszerűen beékelődő zöldfelületek között fasorok biztosítanak kapcsolatot. A patak és a felhagyott vasúti nyomvonal pedig markáns, településszerkezetileg is meghatározó vonalas zöldfelületi elemként jelenik meg.

- Erdőterületek

Az erdőtörvény előírásai szerint a települések területének legalább 1500 m2 nagyságú, erdei fákkal és cserjékkel borított része minősíthető erdőterületnek. Biatorbágyon jelentős, egybefüggő erdőterületek találhatók a közigazgatási terület keleti, délkeleti, valamint északkeleti határán. Az erdőterületek nagysága 1131,1 ha, ami az összes terület 27%-a. Az erdőterületek jelentős része, mintegy 80%-a szerencsés módon egységes kezelés alatt áll, a kezelő a Pilisi Parkerdő Zrt. Budakeszi Erdészete.

Az erdők nagy része elsődlegesen gazdasági célt szolgál, kisebb részük - kisebb fásítások, erdőtelepítések (14,92 ha) – egyéb, elsődlegesen védelmi funkciót biztosítanak (vasút melletti védőfásítás, szántóterületek védőfásításai). Elsődlegesen közjóléti szerepű erdő, parkerdő nem található a település területén, az erdők rekreációs, turisztikai célú hasznosítása jelenik meg.

- Szőlő és gyümölcsterületek, kertes mezőgazdasági területek

Jellemzően intenzíven fenntartott mezőgazdasági kultúrák. A zöldségtermesztő területek jellemzően időszakos növényborítottságú, lágyszárú kultúrák, ellentétben a szőlő és gyümölcstermesztő területekkel, de Biatorbágyon e három típus jellemzően együtt, egy területi egységben ill. városrészben jelenik meg, ezért együtt érdemes vizsgálni őket. Gyümölcs, szőlő és kertterületek jellemzően a település északi és keleti részén találhatók, az un. zártkerti övezetekben (Ürge-hegy, Katalin-hegy, Öreghegy, Szarvashegy, Kutyahegy). Az utóbbi években a szőlő- és kertművelés némileg visszaszorult, terjedőben van az ingatlanok rekreációs célú használata. A szőlőkultúra megőrzése azonban nem csupán a zöldfelületi rendszer szempontjából, hanem kulturális szempontból is értékes.

- Gyepgazdálkodási területek (legelők és gyepterületek)

A művelésmódtól és használattól függően lehetnek mind termesztési célú területek, mind pedig kondicionáló célúak. Utóbbi esetről akkor beszélhetünk, ha a környezetvédelmi, természetvédelmi ill. rekreációs szempontok kerülnek előtérbe a gyepgazdálkodás során (pl. bemutató gazdaság, védőgyepek, védett gyepek). Nagyobb, összefüggő legelő- és gyepterületek a közigazgatási terület délnyugati részén találhatók, az erdők, szőlő- és kertterületek, valamint a lakott (beépített) területek közé ékelődve. Ezen területek rendeltetésszerű használata (legeltetés, kaszálás) évtizedek óta nem biztosított, így a funkcióból következő használat során kialakult jellegzetességek minden szinten (társulások, jellegzetes növény- és állatfajok, tájképi megjelenés) eltűnőben vannak, a területek bozótosodása, jobb esetben beerdősülése megkezdődött.

- Nádas területek, vízfelületek, vízfolyások

A nádasok vízi, vízparti társulások, amelyek jellegzetes habitusát a nád, vagy nádhoz hasonló növények (pl. gyékény) állománya adja. A nádasok egész Európában veszélyeztetett társulások, részben a zavarás, részben a vizes élőhelyek megszűnése, területi csökkenése miatt. Értékes élőhelyek, sok védett növénynek és állatfajnak adnak otthont. Biatorbágyon elsősorban a tavak, a Pecató és a Biai Halastó parti sávjában találunk nádasokat, valamint kisebb mértékben és kiterjedésben a patakok külterületi szakaszai mellett. A jelentős nádas területek a tavakkal együtt természeti oltalom alatt állnak, valamint a ökológiai folyosó részei.

Biatorbágy igen gazdag természetközeli felszíni vízfolyásokban, ill. mesterségesen kialakított, de a tájban természetes rendszerként megjelenő és ökológiailag természetközeli módon funkcionáló vízfelületekben (Pecató és a Biai halastó).
A két tó közül tájképileg és településszerkezetileg meghatározóbb a Biai halastó. A tó gazdasági funkciót lát el. Megjelenés és a part menti vegetációja természetközeli, csakúgy mint a Pecató esetében. Mindkét tó értékes madárélőhely. A patakok nagyrészt természetközeli állapotban vannak, különösen külterületen. Ez alól kivétel a Hosszúréti – patak, mely a Vendel Park ipari területen halad keresztül, és egyetlen kisebb szakasztól eltekintve gyakorlatilag teljes hosszában szabályozott és kiépített. A Füzes – patak biatorbágyi szakaszának jelentős része belterületen halad át. A településen áthaladó patak tájesztétikai és településszerkezeti szempontból is meghatározó. Partja intenzíven fenntartott (rendszeres kaszálás), de nem kiépített, amely lehetővé teszi, hogy a patak ökológiai folyosó szerepét is, bár részlegesen, de ellássa.
Biatorbágy területe igen gazdag forrásokban, melyek ex lege védettséget élveznek. A források egy része feltáratlan, nem, vagy csak nehezen megközelíthető, ill. kevesen ismerik elhelyezkedésüket. Mindez a védelem szempontjából előnyös.

Szántók
A szántóterületek időszakos növényborítású területek, a zöldfelületi rendszerben betöltött ökológiai szerepük ezért csekély. Egyértelműen termesztési célú területek. Ökológiai értéküket növelheti a megfelelő fásítás, mezsgyék kialakítása.
Biatorbágyon mezőgazdasági területhasználat az utóbbi évtizedekben visszaszorult, de még így is jelentős nagyságú összefüggő szántóterületek találhatók, főként a település északnyugati, délnyugati határán. A területek nagyrészt egységes kezelés, a Biatorbágyi Agrárgazda Szövetkezet művelése alatt állnak. A jelenlegi szántóterületek kisebb részét az érvényes szabályozási terv lakó-, ill. gazdasági területfejlesztésre irányozza elő (pl. Nyugati Lakóterület III. ütem, Bosmark melletti területek) Jellemző az összefüggő, nagytáblás művelés, gyakori termény a napraforgó, kukorica. Az összefüggő szántóterületeket a vízfolyások, vízfelületek (Békás-patak, Biai halastó) ill. a közutak és a közutak melletti fásítások tagolják. A település belterületi határa (lakott terület határa) és a szántóterületek közötti határfásítás a Nyugati Lakóterület mentén teljes mértékben hiányzik, amely a két funkció (lakó és mezőgazdasági) markáns eltéréséből adódóan jelentős konfliktusforrás mindkét funkció számára (por- és pollenszennyezés, zajszennyezés, lakó- ill. mezőgazdasági funkcióból adódó szennyezések).

Közparkok
A közparkok olyan zöldfelületek, amelyek a napi és a hétvégi szabadidő szabadban való eltöltésének kedvező feltételeit teremtik meg a lakosság számára a településen belül, lakó- vagy munkahelyükhöz közel, kötetlenül, bárki számára elérhető módon. Közösségi célú, közfunkciót ellátó, mesterségesen létrehozott és fenntartott zöldterületek. Sokfunkciójú létesítmények, a pihenést, a játékot, sportot, s egyéb szabadidős tevékenységet szolgáló, önálló és egymáshoz kapcsolódó kertek együttese. Elsődleges szerepük nem ökológiai, hanem a funkciójukból adódó rekreációs ill. közcél ellátása.

Biatorbágy közhasználatú közparkjai és játszóterei
- 1. Kodály téri díszpark és játszótér
- 2. Füzes-patak völgye, Füzes játszótér
- 3. Fő téri díszpark és játszótér
- 4. Szent Erzsébet tér- kamasz játszótér, kresz-park, gördeszka park
- 5. Herbrechtingen tér, Tavasz játszótér

- 6. Napsugár játszótér (Petőfi köz).
-7. Dózsa György u. a torbágyi katolikus templom mögötti játszótér
-8. A Géza fejedelem utcai játszótér
-
- 9. Egyéb, elsősorban dísztér funkciójú területek: Kálvin tér, Szentháromság tér,

Intézményi zöldfelületek, temetőkertek
Az intézményi kertek egy adott intézményhez tartozó zöldfelületek, az intézmény funkciójából eredően, annak megfelelően kialakított funkcionális zöldfelületek (pl. iskolakertek, kórház kertek). Biatorbágyon három temetőkert található: a torbágyi katolikus, valamint a biai katolikus és református temető.

Fasorok, út- és térfásítások:
A település területét átszövő, vonalas jellegű zöldfelületek, ültetvények. Belterületen az utcafásítások, fasortelepítések mind a régi, mind az újonnan kialakított lakóterületeken jellemző, továbbá az út- ill. utcafelújítások alkalmával is gyakran sor kerül utcafásításra (pl. Dózsa György út, Ybl M. sétány). Az új telepítésű fasorokra jellemző az egységes kialakítás (pl. Szily K. utcai fasor), ami az utcakép szempontjából igen kedvező. A fiatal fák azonban még nem érik maximális díszítő, kondícionáló és rekreációs szerepüket. Jellemzően városi díszfák telepítésérére kerül sor (juhar, platán). A régi telepítésű fasorok ill. utcafásítások esetén vegyes telepítés jellemző, főként gyümölcs fajokkal, leggyakoribb a dió és a meggy. Több utcában jellemző azonban a gyümölcsfákból kialakult egységes fasor, amely kiemelkedő településesztétikai érték (pl. Ady E. utcai és Diófa utcai diófasor, Meggyfa utcai meggyfasor). Sajnos a gyümölcsfák nagy része mára elöregedett, a fasorok több helyen hiányosak, a gondozatlan fák adott esetben balesetveszélyesek.
(forrás: Turizmusfejlesztési és Környezetrendezési Tanulmányterv 2009)

2.7.4 Tájsebek

A település közigazgatási határa mellett közvetlenül, Pátyon található a korábbi regionális lakossági kommunális hulladéklerakó, jelenleg rekultiválás alatt áll, a rekultivációs folyamat azonban leállt (!), egy cég jelenleg építési, bontási törmelékekkel deponál, a lakóparkban élők panaszairól van tudomása az önkormányzatnak, a felügyelőség felé jelezték.

Fontos lenne a rekultivációs folyamatokat folyamatosan nyomon követni és mihamarabb befejezni az esetleges talajszennyezések elkerülése végett.

A felügyelőségtől kapott információk szerint Biatorbágy területén jelenleg rekultivációs tevékenység nincs. A közeli hegyekben végzett bányászati tevékenységek tájrendezésének befejeződéséről információval nem rendelkezünk.

2.7.5 védett természeti értékek

2.7.5.1 Helyileg védett területek

Biatorbágy közigazgatási területén belül országos jelentőségű természetvédelmi terület jelenleg nincs, de több helyi védettség alá vont terület található, ezek között vannak erdők, vizes élőhelyek, sziklaképződmények, egyedi gyepes területek. Biatorbágy Önkormányzata a legértékesebb természeti területeket 5/2006 (05.25.) Ör.sz. rendeletében nyilvánította védetté,

valamint ugyanebben a rendeletben biztosította az 1977-ben megyei védelem alá vont Bolha-hegy természeti védelmének fenntartását. Az Önkormányzat rendeletében meghatározta a védetté nyilvánított területek alapvető természetvédelmi és hasznosítási célját,
módját, rögzítette a természetvédelmi kezelés alapelveit és fő irányait.

Bolha – hegy Helyi Természetvédelmi Terület (64 ha)
A Bolha-hegy a Halastótól délre helyezkedik el, geológiai, botanikai és egyedi tájérték. A hegy oldalában felhagyott kőbánya található, melyben az Érd-Sóskút- Biatorbágy között húzódó "sóskuti" puha mészkövet bányászták. A mészkőrétegeken helyenként több méter vastagságú lösztakaró is rétegződött. Így mind a mészkedvelő, mind a löszre jellemző flóraelemek, löszpusztai vegetációk és sziklagyepek is megtalálhatók itt (értékes növényfajok pl.: sárga len - Linum flavum; borzas len - Linum glabrescens; pézsmahagyma - Allium moschatum; pusztai árvalányhaj - Stipa pennata; közönséges napvirág - Helianthenum ovatum; hegyi ternye - Alyssum montanum). Gazdag a terület hüllőkben, és ezért különböző ragadozómadarak kedvelt táplálkozóhelye is.
A Bolha – hegy kevesek által ismert különlegessége a Bolha-hegyi hasadék-barlang (hossza: 23 m, mélysége: -4,5 m). A régi kőfejtőhöz közel, a D-i irányban emelkedő hegyoldalban nyílik a barlang. Bejárata csak közvetlen közelről látható. A Bolha-hegyi barlang kialakulásában főként a mozgások okozta törések játszottak túlnyomóan szerepet, azonban néhány helyen gyenge eróziós nyomok utalnak a felszínről beszivárgó, -a növényzet gyérségéből adódóan-enyhén agresszív víz munkájára, tehát mind a tektonikus hasadék, mind a korrózió nyomait magán viseli. A természetvédelmi célkitűzés a pusztafüves lejtősztyepp növény-és állatvilágának, földtani értékeinek és tájképi egységének megőrzése, a terület hagyományos használatával a beerdősülés, cserjésedés megakadályozása (kaszálás, legeltetés), valamint a bányaüreg elhagyott hulladékkal való szennyezésének felszámolása, megakadályozása.

A löszpuszta rét itta Budai – hegységben védett és ritka maradvány, vagy reliktum társulásnak számít. Ezért a lejtősztyepp vegetáció és a sóskúti mészkő felszínre bukkanási helyén kialakult védett társulásnak számító szikla-gyep vegetációk jelenléte indokolta a természetvédelmi területté nyilvánítást.

Feljegyzések már 1756-ból említik, bányászati helyként. Itt is fejtették a szarmata mészkövet a nagy budapesti építkezésekhez. Többek között ebből a mészkőből épült fel például a Lánchíd, a Margit-szigeti Fürdő, a Mátyás templom és a Vigadó épülete. A kevés ősmaradványt tartalmazó sóskúti típusú ikrás mészkövet több mesterséges és természetes feltárásban tanulmányozhatjuk. A védettség miatt gyűjteni szigorúan tilos, azonban a mészkő-mállási formái, például a növényzetnek a mészkőfelszínre gyakorolt hatásai jól megfigyelhetőek. A meredek, sziklás felszíneken képződött talaj az erózió állandó pusztító munkája miatt csak igen vékonyan tud felhalmozódni. A növények nagy része ezen a sekély talajon él, vagy a sziklarepedésekben felhalmozódott talajból tud kibújni. Így elsősorban állandósult pionír társulások telepedtek meg, amelyek elviselik a szélsőséges termőhelyeket. A mészkövek gyakran többféle moha és zuzmóflórának adnak otthont. Megfigyelhető például a sárga térképzuzmó, a ciprus moha vagy a háztető moha.

Az itt kialakult lejtősztyepp vezérnövényei a fűfélék, a csenkeszek és a tollas árvalányhajak. A kunkorgó árvalányhaj mellett több védett árvalányhaj tömegesen fordul elő. Májustól megfigyelhető és nagy borítási értéket ad a védett hegyi- és a hosszúlevelű árvalányhaj. Eszmei értékük 2000 Ft/tő, ezek gyűjtése a védettség miatt tilos. Fő gyepalkotók a csenkeszek (itt a pusztai és a réti csenkesz) és az élesmosófű. Az itt felhalmozódott váztalaj tápanyagban

gazdag, ezért több olyan faj is megtelepedett, amely másutt gyomnak számít, itt természetes közegben él. Tipikusan ilyen a mezei iringó. A tavaszi aspektusban nagy borítási értéket ad a védett tavaszi hérics, és a több kutyatej faj. Számos védett nappali lepke tanulmányozható itt, többek között a nappali pávaszem, a gyöngyház lepke és a fecskefarkú lepke. Az egyenesszárnyúak közül a védett ájtatos manót figyelhetjük meg. A sziklák között hantmadarak fészkelnek, melyek jellemző tartózkodási helye a köves lejtők, parlagföldek. Fészkét a fűcsomók közé építi és április végén, májusban költ. Főként különféle rovarokkal táplálkozik.

Az itt bemutatott természeti értékek alapján látható a Bolha-hegy gazdag természeti értéke és az a biológiai sokféleség, melynek megőrzése érdekében természetvédelmi védettséget kapott ez a terület.
(forrás: Bolford Gabriella- Kiss Gábor: Javaslat tanösvény létesítésére Biatorbágy területén)

Nyakaskő – Ürgehegy Helyi Természetvédelmi Terület (90,45 ha)
Az Öreg-hegy alatti terület kiemelkedő tájképi és természeti értéke a Nyakaskő, és az Öreg-hegyet végigkísérő sziklaperem, a Madárszirt. Lenyűgöző, vizuális hatásukon túl kilátópontként is értékesek, továbbá földtani értéket is képviselnek. A sziklaperem alatt gyepes, bokorerdős terület húzódik. A terület a Biai erdővel a Duna-Ipoly NP Igazgatósága által nyilvántartott természeti terület, és a Natura 2000 nemzetközi élőhelyvédelmi program keretében területét EU-irányelv is védi.
A sziklaperem tövében a bányászat során feltárt barlangok, hasadékok nyílnak, melyek az építőkőzet szerkezetébe nyújtanak bepillantást, emellett kultúrtörténeti értéket képviselnek. A cél a kultúrtörténeti és földtani értékek, sziklaalakzatok védelme, a biodiverzitás megőrzése, élőhely- és tájképvédelem. A természetvédelmi célok között szerepel a terület értékeinek bemutatása, a látogathatóság feltételeinek megteremtése, a terület ökoturisztikai feltárása, a kilátópontokat feltáró tanösvény kialakításával.
Alkalmazható stratégiák és használati módok a hagyományos gyephasználat (kaszálás, legeltetés), a cserjésedés visszaszorítása, megakadályozása, a vadgesztenyeliget megőrzése és a természetközeli erdőgazdálkodás.

Pecató Helyi Természetvédelmi Terület (4,49 ha)
A tó egy régi malomtó, az ún. Alsó malom tava helyén alakult ki, mely a 20. század elején a malom megszűnésével elmocsarasodott, de 1955-ben új célra és módon helyreállításra került.
A cél a tó élővilágának, az ökológiai egyensúlynak a megőrzése. A tó jelenleg horgásztóként üzemel, természetközeli módon parkosított, partján körbefutó sétánnyal,stégekkel, pihenőhelyekkel.

Biai Halastó Helyi Természetvédelmi Terület (270,47 ha)
A Biai-tórendszer nádasaival, összefüggő nagyobb kiterjedésű vízfelületeivel rendkívül jelentős természeti és ökológiai értékkel bír, hosszú történeti múltra tekint vissza. A halastó és környéke a térség ökológiai hálózatának fontos része. Hozzákapcsolódik zöldfolyosóként a Disznólápa mocsaras, ligetes területe. A cél a tórendszer halastóként vagy horgásztóként való hasznosítása, a tájképi egység, a biodiverzitás és kiemelten a madárvilág védelme a vizes élőhelyek, tókörnyéki nádasok, őshonos ligetek és cserjék megőrzésével. A célok figyelembe vételével természetkímélő halgazdálkodás folytatható. Célkitűzés továbbá a terület értékeinek bemutatása.

Forrás – völgy (29,74 ha)
A terület védetté nyilvánításának elsődleges célja magának az ex lege védett forrásnak a védelme. Emellett természetvédelmi célkitűzés a terület biodiverzitásának, az ott élő védett növény- és állatfajok, valamint élőhelyük, védelme, a forrás vízminőségének védelme. Cél a terület természetkímélő ökoturisztikai hasznosítása, elsősorban a helyi lakosság pihenését, kikapcsolódását biztosító feltárása, bemutatása tanösvény, pihenőhelyek, turistautak kialakításával, ha szükséges a vizes élőhelyek rekonstrukciójával.

2.7.5.2. Natura 2000 területek és természeti területek Biatorbágyon

Természeti területek
A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény a természetvédelem feladatait kiterjeszti a védett területeken, fajokon kívül az ún. ”természeti területekre” is, vagyis azon területekre, ahol a területet még természetközeli állapotban lévőnek tekinthetjük, mivel nem volt még jelentős az emberi beavatkozás. A törvény szerint ide tartozik például a gyep, az erdő, vagy a nádas művelési ágú termőföld.

Natura 2000 területek és érzékeny természeti területek (ESA)
A Natura 2000 területek jelentik az Európai Uniónak a biodiverzitás-csökkenés megakadályozására létrehozott ökológiai hálózatát, mely olyan, értékes természeti területek, élőhelyek többé-kevésbé összefüggő láncolata, amelyek az eredeti európai élővilágot őrzik (Magyarország területének kb. 21%-a került a hálózatba). A hálózat alapját egyrészt a Nemzeti Ökológiai Hálózat, másrészt az Európai Unió két természetvédelmi irányelve – az 1979-es madárvédelmi irányelv (79/409/EGK) és az 1992-es élőhelyvédelmi irányelv (43/92/EGK) – alapján kijelölt különleges madárvédelmi területek és különleges természetmegőrzési területeket adják. Az ún. „*Érzékeny Természeti Területek*” (nemzetközileg használt rövidítéssel ESA) területeken a hagyományos mezőgazdálkodás jelentősen hozzájárult a növény- és állatközösségek élőhelyeinek fenntartásához. Ezen területek tehát a klasszikus értelemben nem védettek, de a természetkímélő, külterjes gazdálkodás visszaállításával elérhető, hogy a kultúrtáj még meglevő változatossága, a természetközeli élőhelyek fennmaradhassanak, ugyanakkor a hátrányos helyzetű mezőgazdasági területeken a gazdálkodók megélhetése is biztosítható.
A Natura 2000 területekre vonatkozó szabályozásokat a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. Tv. mellett az európai jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004.(X.8.) Korm. rendelet szabályozza.

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság tájékoztatása szerint kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési területek („természeti területek” vagy „Natura 2000 területek”) helyrajzi számos listája:
0105/1a, 0105/1b, 0105/1c, 0105/1d, 0105/1f, 0105/1g, 0105/1h, 0112, 0113/1a, 0113/1b, 0113/1c, 0113/1d, 0113/1f, 0113/1g, 0118, 0119a, 0119b, 0119c, 0119d, 0119f, 0119g, 0119h, 0119j, 0119k, 0120/3, 0132/24, 0133, 0134/1, 0134/2, 0135a, 0135b, 0135c, 0135d, 0135f, 0135g, 0135h, 0135j, 0135k, 0135l, 0135m, 3960, 4410a, 4410b, 4411a, 4411b, 4412a, 4412b, 4413, 4414, 4415a, 4415b, 4416a, 4416b, 4416c, 4416d, 4417a, 4417b, 4417c, 4418, 4716a, 4716b.

2.7.5.3. Természeti területként nyilvántartott területek a településen
- Biai erdő (Kőhegy, Dobogóhegyi-barlang)
- Nyakas-kő térsége (forrás, Csizgey-árok)

- Madárszirt, Százlépcső
- Torbágyi erdő
- Gesztenyéstanya
- halastótól ÉK-re, a Pörösök-dűlőben található felhagyott bánya (gyurgyalag fészkelőhelyek)

vizes élőhelyek:
- Biai-halastó
- Benta-patak mentén lévő társulások (Peca-tótól délre) és a Peca-tó
- Disznó-lápa
- Papréti-patak völgye
- Füzes-patak menti jegenyék
- Forrás utcai Záportározó tó

A Tómelléki-dűlőben, a Papréti-vízfolyás melletti területet a rendezési terv is ”védendő tájhasználatú övezet” kategóriába sorolja. A Füzes-patak völgye a település teljes egészén áthaladó ökológiai folyosót képez. Kiemelendő a biai erdő területe, ahol a geológiai értékeken kívül védett növény- és állattársulások is találhatók. A Nyakas-kő és az Öreghegyen végighúzódó Madárszirt megnevezésű sziklaperem különleges földtani értékkel is bír.

2.8 épített környezet állapota

2.8 1. épített környezet

A biai rész településszerkezetének kialakulásában a legfőbb strukturáló elemnek, tekinthető észak-nyugat – dél-kelet irányban elhelyezkedő főutca mellett a domborzat - a református temető dombja. A két kastély és a dél-nyugatról gátat szabó halastó is befolyásolta a településkarakter formálódását, jelenlegi állapotának kialakulását. A falu régi településmagja részben még őrzi az évszázadok alatt kialakult telekszerkezetet. A Nagy utca és a vele hellyel-közzel párhuzamos utcák által határolt tömbökben megmaradtak a hagyományos telekosztás jellegzetességei: a leginkább szalagformájú, változatos nagyságú telkek kevésbé rendezett csoportjai közé markánsan ékelődik be a Sándor-Metternich-kastély és a Szily-Fáy-kastély telke. Szalagtelkek mellett megtalálhatók a domborzati viszonyokra visszavezethetően kialakult kisebb méretű, felaprózódott telkek, szabálytalanul elhelyezkedő csoportjai is. A beépítési módot tekintve hagyományosan az oldalhatáron álló beépítés volt a jellemző, de szórványosan megjelenik az előkerttel rendelkező kertvárosi jellegű, és a zártsorú kisvárosi jellegű beépítés is, ez utóbbi alakulhatott az „L” alakú vagy a telek mindkét oldalán beépített beépítési módokból. Bia arculatához és történelméhez szorosan kapcsolódik a két műemlék kastély, a két templom és a Szentháromság szobor. A klasszicista stílusú Sándor-Metternich-kastély „H” alakú épületének mindkét oldalán U-alakú díszudvar található. A főbejárata timpanonos kapu. A Szily-Fáy-kastély U-alakú tömbje barokk stílusú, kétszintes épület, melynek belső udvarán árkádos tornác található. A két kastély között a főút mentén helyezkedik el az 1800- ban Szent Anna tiszteletére emelt, klasszikus stílusú római katolikus templom és a romantikus stílusú 1870-ben épült református templom, mely utóbbi a tájkép meghatározó eleme.

A torbágyi rész településszerkezetének kialakulásában fontos szerepe volt az észak-déli irányú Fő utcának és a mellette futó Füzes-pataknak, ami meggátolta - egy ideig – a település nyugati irányú fejlődését. Torbágy eredeti telekszerkezete meglehetősen megváltozott, csak egy-két helyen lelhető fel, az eredeti hosszú telkes falusias telekstruktúra. Torbágy szerkezetének meghatározó eleme a Viadukt és környezete, a torbágyi Római katolikus templom környéke, az ott létrejött teresedés és a volt vasúti terület helyén kialakult, illetve kialakuló városközponti rész. A régi vasútvonal Bia és Torbágy határát ferdén átmetsző környéke nagyrészt csak az elmúlt évtizedben kezdett beépülni, jellemzően szabadonálló beépítéssel, nagy zöld tereket hagyva az egyes intézmények között. A Szalonna utca,

környékén szabálytalan alakú és méretű telekstruktúra alakult ki a domborzati viszonyoknak köszönhetően. Torbágy más részein jellemzően sakktábla rendszerű, egymásra merőleges úthálózat alakult ki a XIX. század végén a XX. század elején. A beépítési mód is meglehetősen változatos, az oldalhatáron, utcafronton álló falusias beépítés mellett megjelentek a szabadon álló és az előkertes, oldalhatáron álló beépítések is.

A településmag már nagyrészt átépült, bár még mindig a falusias beépítés mód dominál. Ezeken a részeken az utcafronton oldalhatáron álló épületek a jellemzőek. Torbágy Bia felőli részére a kertvárosias beépítés a jellemző. Az előkertek mérete meglehetősen gyakran változik, de az épületek többségében oldalhatáron állnak. Az épületek nagy része nyeregtetős paraszthház, de megjelentek már a négyzet alaprajzú sátortetős épületek is. A Fő utca mentén pedig egy- két zártsorú, kétoldali beépítésű XIX. századi paraszt polgári lakóház is fellelhető. A kertvárosias beépítésű területeken alakult ki inkább egységes szerkezet, utcakép. Torbágy esetében településképi szempontból az épített értékeken kívül, mint a viadukt, a Római Katolikus Templom, a Faluház a Füzes-patakot is meg kell említeni. A Füzes-patak medre mentén széles zöldsáv található, ami sajátos jelleget kölcsönöz a településrésznek. A nyugati fejlesztési lakóterületen a szabályozási terv kertvárosias és kisvárosias lakóterületek építésére adott helyet, továbbá intézmény építésre is lehetőséget adó "településközpont vegyes" területeket jelöltek ki. A kertvárosias területeken többlakásos szabadonálló nagy alapterületű földszint+tetőtér vagy földszint+emelet+tetőtér beépítésű épületeket emeltek. A kisvárosias területen földszint+egyemeletes sorházas beépítést találunk. A központi vegyes területen földszint+kétemelet+tetőtér beépítésű többlakásos társasházak zártsorú beépítéssel épültek meg.
(forrás: Turizmusfejlesztési és Környezetrendezési Tanulmányterv 2009)

2.8.2. Védett építészeti értékek

2004-ben az önkormányzat részletes értékvédelmi kataszteri felmérést készíttetett a település még fellelhető művi és természeti értékeinek feltérképezésére. A tanulmány javaslatai alapján döntött a képviselő-testület a védett értékek köréről. 2006 májusában az önkormányzat rendeleteket alkotott a helyi értékek védelme érdekében. A helyi építészeti értékek védelméről szóló rendeletében területi és egyedi védettséget különböztet meg. Területi védettséget élvez a két egykori település hagyományos településszerkezetet még őrző magja, egyedi védettséget kapott 32 lakóház, és 15 présház-pince, melyek mindegyike a jövő számára megőrzendő karakteres építészeti jegyeket hordoz.

Országos védettség alatt álló építészeti értékek

- a biai volt *Sándor-Metternich-kastély*; klasszicista stílusban épült 1823-ban, jelenleg iskola illetve mezőgazdasági üzem (hrsz.: 110, 111, 112/1-6, 114).
- a biai *Szily-Fáy-kastély;* a XVIII.sz. első felében épült barokk stílusban, jelenleg használaton kívül áll (hrsz.: 452)
- a biai református temetőben lévő *Szent Kereszt Kápolna romja;* késő román stílusban épült a XIII. században, Biatorbágy legrégibb építészeti emléke (hrsz.: 437)
- az Iharos településrészen található *Szent Vendel (Szily) Sírkápolna*; klasszicista stílusban épült 1810 körül (hrsz.: 0113/1)
- a *biai Szent Anna* római katolikus *templom;* 1800-1823 között épült, klasszicista stílusban, 1909-1910 között bővítve lett (hrsz.: 113)
- a *torbágyi római katolikus templom;* XV. század végéről eredeztethető, gótikus stílusban épült, többször átépítésre került (hrsz.: 2051)

- a *torbágyi és a biai* római katolikus templomok előtt álló, egy-egy 18. századi *Szentháromság-oszlop*; mindkettő barokk stílusban épült 1739-ben illetve 1760-ban (hrsz.: 1987/5 ill. 293)
- *Ilona malom*

Helyi védelem alatt álló építészeti értékek

- *Biai református templom*, 1870-ben épült (hrsz.: 455/1)
- *Rozália Kápolna* (sajnos, felújítása nem az eredeti építészeti értékek megőrzésével történt hrsz.: 2667/34)
- *Viadukt* - a két régi vasúti hidat 1996-ban nagy anyagi áldozatokkal újíttatta fel a községi önkormányzat, az egyiket kilátóként átjárhatóvá tette
- *Faluház* (hrsz.: 1518/11)

Településfejlesztés

Biatorbágy nagyközség jelenleg hatályos településrendezési tervét 2002-ben fogadta el a Képviselő-testület. A szabályozási koncepció az új, tervezett közterületek létesítésénél a lazább, zöldterületekkel borított kialakítást javasolja. A két alközpont körül kertvárosias beépítés legyen, a patakok partjai és a tópart közparki besorolást kapjon. A belterülethez csatlakozó, vas melletti gazdasági területeken kisebb telephelyek alakíthatók ki a lakóterületeket amúgy zavaró tevékenységek számára.

2.9 környezet-egészségügyi helyzet, környezetbiztonság

Az élőlény –így az ember is- és környezete szoros kölcsönhatásban áll egymással. Lényegében megállapítható az a tény, hogy minden környezeti elem szennyezettsége hatással van az emberi szervezet egészségére.

Biatorbágy és környezete szerencsére csak kevéssé szennyezett. A településen belül működő ipari üzemek sem por-, sem zajszennyezést nem jelentenek.

Egyre jelentősebb környezeti hatással bír viszont a településen áthaladó gépjárművek átmenő-forgalma, ennek *por- és zajhatás*a. A zajhatással részletesen a 2.6, levegőtisztaság-védelemmel a 2.4 fejezet foglalkozik. Légszennyezés szempontjából említésre méltó a mezőgazdasági művelésből származó *por*szennyeződés. Ezek ellen erdősávok telepítésével lehet védekezni. Időszakosan és elszórtan előfordul a háztáji állattartásból keletkező *bűz*hatás, de nem jelentős.

A lakossági *fűtés*ből eredő légszennyezés mértéke a gázfűtésre történő átállással kezdetben a 2000-es évek elejétől jelentősen csökkent, azonban az utóbbi években szociális okokból többen visszaálltak fa, szén tüzelésre, ill. sok a vegyes használatú kazán**. *Konkrét felmérés a településről nincs, ez a feladat a projekt-javaslatok között szerepel.***

Az utóbbi évek jelentős környezet-egészségügyi problémáját az *allergén pollenek* – parlagfű, kanadai aranyvessző, és egyéb adventív növények – okozták. A környezeti hatások jelentős szerepet játszanak az allergia kialakulásában. A légszennyezés hatására a nyálkahártyák védekező funkciója csökken, az allergia könnyebben kialakul. A mikrorészecskék károsítják az immunrendszer működését. A község külterülete művelés alá van vonva, így alacsony a parlagon hagyott területek aránya. Gyomosodás belterületen főleg az utak mentén gyakori. Az

Önkormányzat közmunkásokkal valamint a lakosság bevonásával próbálja megoldani a gyommentesítést.

Asztmás és allergiás megbetegedésekről nincs adat. Az egyes allergén növények virágzási idejéről az alábbi táblázat tájékoztat:

Magyar név	Latin név	Allergenitás	Virágzás - Pollenszórás								
			febr.	márc	ápr.	máj.	júni.	júli.	aug.	szept	okt.
bálványfa	*Ailantus*	*					|||||				
bodza	*Sambucus*	**				|||	|||||	||			
bükk	*Fagus*	*															
ciprusfélék	*Cupressaceae*	**			|||||	|||||	|||||				
csalánfélék	*Urticaceae*	**					|||||	|||||	|||||	|||||	|||||
Dió	*Juglans*	*															
éger	*Almus*	***	|||||	|||||	|||||	||					
eperfa	*Morus*	*																		
ernyősök	*Umbelliferae*	*					|||||	|||||	|||||	|||||			
fenyőfélék	*Pinaceae*	*			|||||	|||||	|||||	|||||	|||||	|||			
fészkesek	*Compositae*	***					|||||	|||||	|||||	|||||	|||||	||		
füvek	*Poaceae*	****				|||	|||||	|||||	|||||	|||||	|||||			
fűz	*Salix*	***			||||	|||||	|||||	|||||					
gyertyán	*Carpinus*	**				|||||	|||||							
hárs	*Tilia*	**																		
juhar	*Acer*	**			|||||	|||||								
kender	*Cannabis*	*																
kőris	*Fraximus*	***			|||	|||||	|||							
libatopfélék	*Chenopodiacea*	***									|||||	|||||	|||||	|||||			
lórom, sóska	*Rumex*	***									|||||	|||||	|||||	||			
mogyoró	*Corylus*	***	|||||	|||||	|||								
nyár	*Populus*	**			|||||	|||||								
nyír	*Betula*	***			||	|||||	|||||							
olajfafélék	*Oleaceae*	**																	
ostorfa	*Celtis*	*																		
parlagfű	*Ambrosia*	****							||||		|||||	|||||	|||
pillangósok	*Fabaceae*	**					|||||	|||||	|||||	||		
platán	*Platanus*	***				|||||	|||||	|||||					
sások	*Cyperaceae*	*					||||	||||						
gesztenye	*Castanea*	*						|||||	||||					
szil	*Ulmus*	*																		
tiszafa	*Taxus*	**	|||||	|||||	|||||	|||||	||||					
tölgy	*Quercus*	***				||||	|||||							
útifű	*Plantago*	***					|||	|||||	|||||	|||||	|||	
üröm	*Artemisia*	****								|||||	|||||	|||
vadgesztenye	*Aesculus*	**															

**** - nagyon gyakori allergén, igen sokan szenvednek tőle
*** - gyakori allergén
** - nem gyakori allergén, keveseket betegít meg
* - panaszokat nem okoz illetve allergenitásáról nincsenek adatok

Az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózata által monitorozott toxonok pollenszórása
(Forrás: ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózatának tájékozatója, 2002)

A talajvizek elszennyeződését a lakossági közműpótló kisberendezésekből elszivárgó kommunális szennyvizek okozták. Mivel a település vezetékes ivóvízzel történő ellátása megoldott, a meglévő probléma, - emberi egészséget károsító - közvetlen hatása kiküszöbölhető. A környezet állapotával összefüggő gyakori megbetegedések a településen nem voltak kimutathatóak a közelmúltban.

Természetes háttérsugárzás: a természetes háttérsugárzás felmérése érdekében *tájékoztató jellegű (nem hiteles) gamma sugárdózis méréseket végeztem.*

A mérési eredmények az országos átlagnak (NIKL) megfelelnek (116 nGy/h) illetve alatta maradnak, kiugró értékeket (200 nGy/h felett) nem mértem egyik mérési ponton sem.
A méréseket külső és épületen belüli mérési helyszíneken végeztem el, jelentős különbség az egyes mérési eredmények között nincs.

mérés jele	mérési helyszín	mérési időpont	mérési eredmény (nGy/h)
S1	Polgármesteri Hivatal - beltér	2013.08.26. 10.40 h	95,4
S2	Faluház, aula - beltér	2013.08.26. 11.07 h	95,3
S3	Hochwart utca – András utca melletti rét	2013.08.26. 11.30 h	102,0
S4	Jókai utca – Hársfa utca melletti rét	2013.08.26. 11.48 h	92,0
S5	Szily-Fáy-kastély előtti buszmegállónál	2013.08.26. 14.35 h	106,0
S6	Dózsa György út – Vendel tér, Gyógyszertár előtti parkoló	2013.08.26. 15.05 h	110,0

Amennyiben a városban egyes családi házak aljzati és födém salakbeépítést használtak, a gamma-sugárdózis mérés elvégeztetése javasolt.

Környezetbiztonság:
Az emberiség fejlődésének egyik legnagyobb kihívása a globális és a helyi szintű biztonság megteremtése, ennek keretében a fenntartható fejlődés környezetbiztonsági garanciáinak szavatolása. A legmagasabb nemzetközi szintű fórumokon is kiemelt fontossággal kezelik a környezetbiztonság ügyét, amelynek időszerűségét az élet egyre gyakrabban igazolja a különböző súlyos, ipari eredetű környezeti katasztrófák bekövetkezésével.
A település számára az esetlegesen bekövetkező veszélyhelyzetekre való felkészülés, védekezés jelent megoldást.

A KBIR (Környezetbiztonsági Információs Rendszer) adatai alapján a település veszélyforrásai a következők:

- 1.sz. autóút, Közlekedési veszélyforrás - *Fokozottan veszélyes közlekedési csomópontok*

- főútvonal (Ország út), Közlekedési veszélyforrás - *Fokozottan veszélyes közlekedési csomópontok*

- M1 autópálya, Közlekedési veszélyforrás - *Fokozottan veszélyes közlekedési csomópontok*

2.10 energia felhasználás, infrastruktúra

Energiagazdálkodás
Az energiafelhasználás mértéke rendkívül fontos része mindennapjainknak, akár az önkormányzat gazdálkodását, akár a háztartásokat tekintjük. Lényeges, hogy meglévő

készleteinkkel optimálisan gazdálkodjunk. Fontos, hogy az EU-s és országos vállalásokkal összhangban növeljük települési szinten is megújuló energiaforrások felhasználását

Gázellátás

A településrészek vezetékes gázzal való ellátása megoldott. A *gázhálózat* teljes egészében kiépítésre került az 1990-es években. A település eredetileg a TIGÁZ Rt. ellátási körzetéhez tartozna, de a gázellátás kiépítését a MOL Rt., az ÉGÁZ Rt. és a ZSÁMBÉKGÁZ Rt. valósította meg. Szolgáltató szerv: az ÉGÁZ Rt. A gázátadó állomás Zsámbék község határában épült meg, innen látják el a környező településeket földgázzal. Jelenleg két gázfogadója van a településnek. Egyik a lakosság részére, a másik később létesült, az M1 út mellett található vállalkozási terület kiszolgálására.
A rácsatlakozások nagyrészt lezajlottak a településen. Elég nagy számban vannak azonban még, akik a hagyományos tüzelési eljárásokat használják (szén, olaj, fa).

Elektromos energia

A településen az áramszolgáltatást a *Budapesti ELMÜ Rt. Dél-Budai Régiója* végzi. Az elektromos-hálózat kiépítettsége teljes körűnek tekinthető. A *villamos-energiaellátás* a jelenlegi közel 60 db transzformátorállomásról biztosított. Az állomások szabad kapacitással rendelkeznek, igény esetén ezek bővíthetők. A fogyasztói csatlakozók közül valamennyi az érvényben lévő előírásoknak megfelelő. Biatorbágy területén tervezett külterületi ipari terület villamos energiaellátása új transzformátor állomás létesítésével megoldható.
A település közvilágítása a kisfeszültségű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpákkal megoldott. Korszerű, földkábeles megoldás csak a nemrég létesített üzleti-vállalkozási területen jellemző.

Kommunikációs hálózat

A *távbeszélő-hálózat* kiépült, valamennyi vezeték nélküli táv- és hírközlési szolgáltató megfelelő vételi lehetőséget tud biztosítani. A vezetékes telefon-szolgáltatást a Magyar Telekom Rt. –a MATÁV Rt. jogutódja - végzi. (Figyelembe kell venni, hogy a településen belül elhelyezett antennák mikrohullámú összeköttetésének biztosítása magassági korlátozást okoz.)

Megújuló energia

A megújuló források jellegzetessége, hogy a keletkezés helyén, vagy attól nem nagy távolságra érdemes használni azokat. E források ugyanis kis energiasűrűséggel bírnak, mely többé-kevésbé egyenletesen oszlik meg egy adott területen. A megújuló energia azonban mindenütt rendelkezésre áll, méghozzá helyben.

A *szélenergia* hasznosíthatóságát vizsgálva az Országos Meteorológiai Szolgálat mérési adatai alapján az éves átlagos szélsebesség mintegy 2,5 m/s erősségűre tehető. Ez nem gazdaságos szélerőmű létesítése szempontjából. Ezen felül a település domborzati viszonyai sem teszik lehetővé szélerőmű megfelelő elhelyezését. (Természetesen kisebb, maximum 1-2 kW teljesítményű, „háztáji” szélturbina telepítése nem zárható ki, de ennek gazdaságossága számításokkal nem támasztható alá.)

A *napenergia* hasznosítására országos tekintetben átlagosak a feltételek, a napsütéses órák száma 1970-1980 körül alakul, a vízszintes felületre érkező napsugárzás értéke 1200 kWh/m^2.év. A település adottságait figyelembe véve, megfelelő gazdaságossági számítások után, elsősorban közintézmények esetében térülhet meg a napenergia-hasznosítást célzó

beruházás, elsődlegesen használati melegvíz készítésében. Megfelelő lakossági elkötelezettség esetén háztartási szinten is elképzelhetők ezen beruházások, de figyelembe kell venni, hogy a napenergiát hasznosító berendezések árai elég magasak, ezért ezek alkalmazása csak megfelelő állami kötelezettségvállalás mellett képzelhető el.

A *geotermikus* energia hasznosításának lehetőségéről nem áll rendelkezésünkre adat. Információink szerint a település területén nem található hőforrás, így a hőenergia hasznosítása nem jöhet számításba.

A gazdaságtalanul művelhető szántókon illetve a felhagyott legelők egy részén *energiaerdő-ültetvény* létesíthető. A szilárd biomassza, mint lehetséges alapanyag forrásainak felmérésekor minden esetben, első lépésben az adott területen keletkező mezőgazdasági, faipari és egyéb hulladékok, melléktermékek potenciálját kell figyelembe venni, melyre területi leltárok készítését javasoljuk. Az energetikai célú növénytermesztés csak ezek kiegészítésére szolgálhat. Csak fenntartható gazdálkodásból származó biomassza-termelés fogadható el és fontos szempont a térségi autonómiák biztosítása is, ezért az importálás lehetőségét ki kell zárni.

A jövőben a tiszta mélységi vízkészletekkel való takarékosság érdekében törekedni kell a talajvíznek a háztartásokban való szélesebb körű használatára. Ilyen felhasználási területek lehetnek az állattartási és ház körüli tisztítóvizek, WC öblítővíz, stb. A csapadékvíz felhasználási lehetőségeit a tárolás/tározás formája és a tisztítás mértéke határozza meg. A házi ciszternákban tárolt csapadékvíz kertöntözési és háztartási vízként hasznosítható.

A közterületekről lefolyó csapadékvizek tározásával a felszíni vízkészlet növelhető. A *csapadéktározó (vagy záportározó*) rekreációs célokra is alkalmas lehet. A vízfelületek a környező táj-település arculatának részei, azok klímájára is hatással vannak. Az ingatlanonkénti csapadékvíz gyűjtésére ciszternák létesíthetők. Kertöntözésre való felhasználásához csak a mechanikai szennyeződések (por, falevél, stb.) szűrésére van szükség.

Jelentős energia megtakarítást eredményezhet, ha szervezett formában, központi pénzügyi alapok elnyerésével megkezdik az épületek nyílászáróinak és falainak hőszigetelését. Az energiatakarékosság jegyében végzett tudatformáló, oktató és tanácsadó tevékenység különösen fontos feladat.
(részben igénybe vett forrás: Autonóm kisrégiók – országos ajánlás)

2.11 ipar, mezőgazdaság, szolgáltatások

A város belterületén főleg kisebb vállalkozások, szolgáltatást végző cégek találhatóak, a *jelentősebb mértékű ipari tevékenységet végző cégek a város peremén lévő ipari parkba települtek ki. Jelentős környezeti kockázatot jelentő ipari üzemek* (bányászat, vegyi üzem, gépgyártás, kohászat, erőmű, stb.) *az ipari parkban nem találhatóak.*

Műszaki és szerviz szolgáltatások:
- A Műszaki Gyorssegély Szolgálat és Szerviz, Univerzum – 3000 Kft
- AIR-TECH99 Kft
- Bia-Gép Bt. Gépkölcsönző
- Bia-Kert Kft.
- BIAI-AUTO-DOKI Autójavító és Szolgáltató Kft

● Biatorbágyi Üveges Gyorsszolgálat
● Csőtörés Dugulás Kft
● Dome Stúdió Tervező sé Szolgáltató Kft
● Földmérés – Halászt Zsolt

Szabadidő:
● Biafitness Sportcentrum
● HUN777 Csillagösvény Szabadidősport Kft
● Telki Nordic Walking Club

Vendéglátás.
● Gida-udvar Étterem Panzió
● Global Sunday Brunch
● Házi Sütemény Bolt
● Lipóti Pékség Mintabolt
● Nagymami Palacsintázó és Salátabár
● Rigó Pince és Borház
● Royal Pék
● Royal Pék Mintabolt

Egyéb:
● 66 nap a kertben
● Ákir Tanácsadó sé Szolgáltató Kft
● Asztalos
● Bia Haználtruha Zinga Fashion
● Bia Dekor Kft
● Cipészet
● Dietikon Kft
● Ékszerbolt
● EuropWood Bt.
● Faápolás, fakivágás – Németh Természetvédelmi Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.

További jelentősebb vállalkozások a belterületen:

- Almádi Truck Kft. (autókereskedelem)
- Andrész Családi Cukrászda
- Artshow-2001 Művészeti és Szolgáltató Bt.
- Biaform Fémtömegcikk Gyártó és Szolgáltató Bt.
- Bio-Expo Kereskedelmi Kft. (Gyógyszeripar)
- Briák és Társa Bt. (Épületgépészet)
- Bunth Józsefné és Társa Kereskedelmi és Szolgáltató Bt. (Ruházat)
- Congel Általános Kereskedelmi és Szolgáltató Bt. (Villanyszerelés)
- ETS Europai Teherautó Szerviz Kft. (Haszongépjármű kereskedelem)
- EXOTERM Víz-és Gázszerelő Kkt. (Víz-, gáz-, központifűtés-szerelés)
- Fix Net Kft. (Takarítógépek)
- Gizella Otthon(Öregek otthona)
- H-farmer Kereskedelmi Bt. (Mezőgazdaság)

- Hanga Kertészeti Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (Kertészet)
- Industor Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (Kenőanyagok)
- Jumper Computer Service Számítástechnikai és Ügyviteli Szolgáltató Bt (Számítástechnika)
- La-Ver Lakberendezés Készítő Kft. (Lakberendezés)
- Lindab Kft. (Építőanyagok)
- Lumentron Vészvilágítási Rendszer Gyártó és Kereskedelmi Kft. (Világítástechnika)
- Lux Doors Kft. (Biztonságtechnika)
- Michael Huber Hungaria Kft. (Nagykereskedelem)
- Opál '95 Patika Kereskedelmi Bt. (Gyógyszertárak)
- Premier Outlets Center (Ruházat)
- Profi-Bagger Kft. (Földmunkagépek)
- Regina Patika Kereskedelmi Bt. (Gyógyszertárak)
- Reil-Trans Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (Szállítmányozás, fuvarozás9
- Titex Service (Szerszám)
- Univ Szolgáltató Ipari Kft.(Villanyszerelés)
- Via-Ker Kft. (Adóügyek, adótanácsadás)
- WEISHAUPT Hőtechnikai Kft. (Tüzeléstechnika)
- West-c-2003 Szolgáltató és Kereskedelmi Bt. (Csomagolóeszközök)

Vendel park cégei:

Almádi Truck
Alpine Európai Elektronikai Ipari Kft. (Híradástechnika)
Atlas Copco Kft (kompresszor divízió)
Bunzi Magyarország
DR-Pack II. Kft
Fixnet Kft
Formance Kft
Jungheinrich Hungária Fejlesztési és Tanácsadó Kft. (Raktártechnika)
Karcher Hungária Kft
Medicus Partner Kft. (Egészségügy)
Michael Hungária Kft
Pannon Falap-lemez
Terracotta Kft
Turbosider Hungária Kft
Városkert Kft
Weishaupt Hőtechnikai Kft

Rozália – park cégei

Bautrans Nemzetközi Fuvarozó és Szolgáltató Kft. (Szállítmányozás, fuvarozás)
Den Braven Magyarország Kft
Eurodoc Kft
Finnforest Magyarország Faipari és Kereskedelmi Kft. (Faipar)
Gh Holding Kft.
Két Kör Kft (épületgépészet, nagykereskedés)
Laurea Design Kft
Liberatus Hungary Kft

REHAU Kft
Rec-Art Kft. (Gumiabroncsok)
Ruukki Hunagry Kft
Transport Budaörs Nemzetközi Fuvarozási és Szolgáltató Kft (Sport)
Truckquarius kamionmosó
Westlog Distribution Center

2.12 Közlekedés

Biatorbágy település közlekedési kapcsolatai kiválóak. A települést számos országos jelentőségű út érinti, valamint az *1.sz. vasúti fővonal* is a településen halad keresztül. Kiemelkedő fontosságú az *M1 autópálya*, az *M0 autóút* és az *1.sz. főút* szerepe. Az *M1 autópálya* a település északi részén halad keresztül. Az autópályával közel párhuzamosan haladó 1.sz. főút a települést közvetlenebbül szolgálja. A gyűjtőúthálózat hátránya, hogy viszonylag kevés közvetlen kapcsolata van az 1-es főúttal. Mindössze két helyen, a Dózsa György utcai jelzőlámpás csomópontnál és az Ország utcai körforgalomnál.

A település legfontosabb gyűjtőútjai:

- 8104.sz. út (Nagy utca – Sóskúti út)
- 8101.sz. út (Ország út – Szabadság út – Szent István utca)
- 8106.sz. út (Etyek felé)
- 81106.sz. út (Pátyi út – Fő utca)

További gyűjtőutak:

- Szily Kálmán utca – (Juhász Gyula utca, tervezett)
- Dózsa György út (– Gerinc utca)
- Baross Gábor utca – Viadukt utca

Jelentősebb kiszolgáló utcák:

- Forrás utca – Iharos út
- Deák Ferenc utca – Füzes utca

Biatorbágy jó közlekedési kapcsolatainak hátránya is van, mégpedig azért, mert a térségen belüli települések kapcsolata az M1-es autópályával valamint az 1-es főúttal csak a településen keresztül lehetséges.
Etyek és Sóskút irányából az 1-es főút és az M1-es autópálya leggyorsabb megközelítési módja Biatorbágyon keresztül (8104.sz. – 8106.sz. 8101.sz. utakon) lehetséges.
Páty irányából érkező 81106.sz. út is keresztülhalad Biatorbágyon, és a 8101.sz. úthoz csatlakozva éri el az 1-es főutat.

A *belső úthálózat* legtöbbje aszfalt burkolattal rendelkezik, kisebb részük talajstabilizált vagy zúzottköves borítású. A *helyi közutak és járdák* javítását a település folyamatosan végzi. A mellékutak állapota változó, helyenként az úttest minősége, teherbírása és azok elégtelen szélessége miatt nem kielégítő. A meglévő mellékúthálózat fejlesztése mellett új utak építésére is szükség van.

A *távolsági autóbusz* közlekedés lehetőséget biztosít a tömegközlekedés használatára, amivel a lakosság egy része folyamatosan él is. A szolgáltatást a településen a Volánbusz Rt. látja el. Az autóbuszmegállók kialakítása általában megfelelő, túlnyomó többségük öbölben van elhelyezve, mindenhol esőbeállóval. A tömegközlekedést segítik a fővárosból és Budaörs felől érkező viszonylag sűrű járatok, melyek a továbbjutást biztosítják, Bicske, Etyek, Törökbálint, Páty irányába is, ezek: 760, 762, 763, 767, 782 jelű Volánbuszok.

A településen és környékén a kerékpározók biztonsága érdekében szükség van *kerékpárút*-hálózat kialakítására, jelenleg a belterületi szakasz egy része elkészült, a kerékpárút hálózat fejlesztését a projekt javaslatokat között szerepeltetem.

Legnagyobb problémát az *Ország út átmenő forgalma* jelenti (zaj és levegőterhelés), jelentős átmenő forgalma révén.
A belterület tehermentesítő úthálózat megépítése indokolt a nyugati lakóterületen, és a Füzes-patak völgyében is. Ugyanez vonatkozik az átmenő forgalomra is. Megoldást kell találni az átmenő forgalom elvezetésére, a sűrűn beépített településrészeket elkerülve. Erre már léteznek fejlesztési elképzelések. (Lsd.: Biatorbágy Forgalomtechnikai Terve, Mezey Mérnöki Iroda, 2005.)

Nagyon fontos tényező Biatorbágy szempontjából a jó vasúti közlekedés, mely a főváros és a szomszédos települések felé is biztosítja a kapcsolatot. A vasúti pályaszakasz felújítása részben lezajlott, részben tervezett, a vonalon a komfortos új személyvonatok is járnak az utóbbi néhány évben.

3. az önkormányzat környezetvédelmi tevékenysége

3.1 Szervezetei egységek (osztályok):

Adóügyi osztály
Beruházási és Vagyongazdálkodási osztály
Építéshatósági osztály
Humán- Erőforrás osztály
Pénzügyi osztály
Igazgatási osztály
Polgármesteri Kabinet
Szervezési osztály
Városgondnokság

Környezetvédelmi fenntartási feladatok:
- Beruházási és Vagyongazdálkodási osztály
- Városgondnokság

3.2 Biatorbágy Önkormányzatának Környezetvédelmi vonatkozású rendeletei:

- A települési szilárd hulladékkezeléssel kapcsolatos közszolgáltatás ellátásáról szóló 17/2013. (VI.28) sz. rendelet

- A településképi véleményezési és településképi bejelentési eljárás, valamint a településképi kötelezés szabályairól szóló 11/2013. (IV.26.) sz. rendelet
- Az önkormányzat sporttal, testneveléssel és egészséges életmódra neveléssel kapcsolatos feladatairól szóló 5/2011. (02.25.) sz. rendelete
- Biatorbágy Város Önkormányzata szervezetim és működési szabályzatáról szóló 7/2010. sz. rendelete
- A települési folyékony hulladék kezelésének kötelező szolgáltatásáról és a talajterhelési díjról szóló 5/2008. (04.25.) sz. rendelet
- A közterület használatáról szóló 8/2007. (05.03.) sz. rendelet
- Biatorbágy Hulladékgazdálkodási Tervéről szóló 7/2006. (05.25.) sz. rendelet
- A természeti értékek helyi védelméről szóló 4/2006. (05.25.) sz. rendelet
- Az építészeti értékek helyi védelméről szóló 13/2005. (11.15.) sz. rendelet
- Biatorbágy Nagyközség helyi építési szabályzatáról és szabályozási tervéről szóló 8/2001. (06.01) sz. rendelet

Egyéb fontos tervek:
- Biatorbágy Város 2006- 2012 közötti környezetvédelmi programja

3.3 környezetvédelmi- és természetvédelmi hatósági hatáskörök

A környezetvédelmi törvény és a magasabb rendű környezetvédelmi részterületekre vonatkozó jogszabályok (pl. Kormányrendeletek) a polgármesterhez, jegyzőhöz és az önkormányzati képviselőtestülethez telepít egyes környezetvédelmi hatósági jogköröket

Általában ezekben az eljárásokban irányadó a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL törvény. Az itt megfogalmazott lépéseket kell betartani az eljárás során (eljárás indítása, értesítés, kivizsgálás, szakhatóságok és szakértők alkalmazása, döntéshozás, fellebbezési lehetőségek biztosítása, ellenőrzés, végrehajtási szakasz, stb.) A későbbiekben környezetvédelmi részterületenként – a hatósági jogkört gyakorló megjelölésével - bontom a jogköröket és vizsgálom a felvetődő problémákat.

a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatai a környezetvédelmi tv. szerint

46. § (1) A települési önkormányzat (Budapesten a Fővárosi Önkormányzat is) a környezet védelme érdekében

a) biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat;

*b)*önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki a 48/E. §-ban foglaltak szerint, amelyet képviselő-testülete (közgyűlése) hagy jóvá;

c) a környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki, illetőleg határozatot hoz;

*d)*együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, egyesületekkel;

e) elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot;

f) a fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezetvédelem követelményeit, elősegíti a környezeti állapot javítását

48. § (1) A települési önkormányzat képviselő-testülete, illetve a fővárosi önkormányzat esetén a környezeti zajjal összefüggő szabályozás tekintetében a kerületi önkormányzat

képviselő testülete, egyéb környezetvédelmi előírásokkal összefüggésben a fővárosi közgyűlés önkormányzati rendeletben - törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott módon és mértékben - illetékességi területére a más jogszabályokban előírtaknál kizárólag nagyobb mértékben korlátozó környezetvédelmi előírásokat határozhat meg.

(2) A települési önkormányzat képviselőtestülete önkormányzati rendeletben más törvény hatálya alá nem tartozó egyes fás szárú növények védelme érdekében tulajdonjogot korlátozó előírásokat határozhat meg.

(3) A települési önkormányzat környezetvédelmi tárgyú rendeleteinek, határozatainak tervezetét, illetve a környezet állapotát érintő terveinek tervezetét, a környezetvédelmi programot [46. § (1) bekezdés *b)* pont] a szomszédos és az érintett önkormányzatoknak tájékoztatásul, az illetékes környezetvédelmi igazgatási szervnek véleményezésre megküldi. A környezetvédelmi igazgatási szerv szakmai véleményéről harminc napon belül tájékoztatja a települési önkormányzatot.

(4) A települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozik:

a) a füstködriadó terv,

b) a háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésre vonatkozó egyes sajátos, valamint az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályok rendelettel történő megállapítása, valamint

c) a légszennyezettség szempontjából ökológiailag sérülékeny területek kijelölésével kapcsolatos eljárásban való közreműködés.

(5) A (4) bekezdés *a)-b)* pontjában meghatározottak rendelettel történő megállapítása Budapesten a Fővárosi Közgyűlés hatáskörébe tartozik.

(6) A polgármester (főpolgármester) levegőtisztaság-védelmi feladatkörébe, illetőleg államigazgatási, hatósági hatáskörébe tartozik:

a) a füstködriadó terv kidolgoztatása és végrehajtása;

b) a füstködriadó terv végrehajtása során a légszennyezést okozó, szolgáltató, illetve termelő tevékenységet ellátó létesítmények üzemeltetőinek más energiahordozó, üzemmód használatára kötelezése, az üzemeltető tevékenységének, valamint a közúti közlekedési eszközök üzemeltetésének időleges korlátozása vagy felfüggesztése;

c) a külön jogszabályban meghatározott szmoghelyzet (füstködállapot) bekövetkezése esetén az érintett lakosság tájékoztatása a meglévő és várható túllépés helyéről, mértékéről és időtartamáról, a lehetséges egészségügyi hatásokról és a javasolt teendőkről, valamint a jövőbeli túllépés megelőzése érdekében szükséges feladatokról.

3.3.1 Zaj

Települési jegyzői jogkör: kereskedelmi és szabadidős (pl. szórakoztatás) tevékenységek esetén elsőfokú zajvédelmi hatósági jogkör

Vonatkozó rendeletek:

- Zaj- és rezgésvédelmi ügyekben a 284/2007 (X.29.) Korm. rendelet a környezeti zaj- és rezgés védelem egyes szabályairól
- 27/2008. (XII.3) KvVM-EüM együttes rendelet a környezeti zaj- és rezgéshatárértékekről
- 93/2007. (XII.18) KvVM rendelet a zajkibocsátási határérték megállapításáról és a zaj- és rezgéskibocsátás ellenőrzéséről

Ezenkívül a **képviselőtestület helyi zaj- rezgésvédelmi rendeletet** alkothat a magasabb rendű jogszabályokban nem szabályozott kérdésekben (szabadtéri rendezvények, csendes és fokozottan zajos területek kijelölése, mobil hangosítók), illetve egyes esetekben (pl. kerthelyiségek zeneszolgáltatása, csendrendelet helyi szinten) hozhat szigorúbb rendeletet is.

Problémák:
- szórakozóhelyek egy része nem megfelelően hangszigetelt, sok helyen a teraszon is van zeneszolgáltatás, az üzemeltetési engedélynél a teraszon a zeneszolgáltatást tiltani kellene, amennyiben a hatásterületen belül lakóépület van
- a kisebb üzemek, műhelyek sokszor körbeépültek lakótelepekkel
- a kiszabott szankcionáló bírságok nehezen behajthatóak

ötlet:
- ellenőrzések és végrehajtási elemek hatékonyabbá tétele
- a szórakozóhelyek működése során 284/2007. (X.29.) Kormány-rendelet 4.§ szerinti jegyzői hatáskörben a 9§. figyelembe vételével az engedélyeztetés ill. a működtetés során a 27/2008. (XII.3) KvVM – EüM együttes rendelet határértékeinek teljesülését vizsgálni kell, ha szükséges a 284/2007. (X.29.) Kormány-rendelet 10.§-a szerint zajkibocsátási határértéket kell megállapítani
- településrendezési eszközök átgondolása
- egyedi szabályozás lehetséges helyi rendelettel

3.3.2 Levegő

A **képviselőtestület** helyi levegővédelemmel kapcsolatos rendeletet alkothat (füstköd-riadó) a magasabb rendű jogszabályokban nem szabályozott kérdésekben.
Polgármester: a rendkívüli levegőtisztaság-védelmi intézkedési tervről (füstköd - riadó) helyi szinten rendeletben rendelkezhet, a füstköd - riadó elrendelése a polgármesterhez telepített jogkör

problémák:
- a füstköd - riadó terv elkészítésénél ügyelni kell arra, hogy végrehajtható legyen (nem mindenhol megoldható a páros/páratlan rendszámú autókkal kapcsolatos tiltás, cél lehet a nagyobb ipari kibocsátók emissziójának csökkentése szmogos helyzetben, fontos a riadólánc kiépítése és a lakosság megfelelő tájékoztatása)

ötlet:
- füstköd - riadó terv alapos előkészítése, egyeztetés a gazdálkodókkal, hatóságokkal, lakossággal

3.3.3 Víz, szennyvíz:

Települési jegyzői jogkör:
- 72/1996 (V.22) Kormányrendelet a vízgazdálkodási hatáskör gyakorlásáról (évi 500m3/év mennyiséget nem meghaladó fúrt talajvíz-kutakra, házi szennyvíztározók)

Polgármester: Az önkormányzatok vízgazdálkodási feladatait az önkormányzatokra vonatkozó rendeleteken túlmenően az 1995. évi LVII. vízgazdálkodásról szóló törvény 4. §-a szabályozza. Az árvizek, települési katasztrófahelyzetek kapcsán *a védekezés vezetője* a polgármester. (vízkár elhárítási terv elkészítése!)
A **képviselőtestület** feladata a településen az *egészséges ivóvíz* hozzáférhetőségének biztosítása. Ezenkívül a képviselőtestület helyi vízgazdálkodással/vízvédelemmel kapcsolatos rendeletet alkothat a magasabb rendű jogszabályokban nem szabályozott kérdésekben.

Problémák:

- Az ingatlantulajdonosok nem mindig jogkövetőek és sokszor szociálisan hátrányosak, ezért az eljárás során nem tartják be a kötelezéseket (zárt szennyvíztározó kialakítása, illetve ahol kiépült csatornára rákötés)
- A csapadékvíz és szennyvízcsatorna-hálózat fenntartása üzemeltetése rendkívül költséges
- A települési katasztrófák (pl. vízkár, áradás) elhárításra kidolgozott terveknél fontos a naprakészség, használhatóság (elérhetőségek, telefonszámok frissítése, hogy azonnali beavatkozásnál minden érintett szerv elérhető legyen)

ötlet:

- a környezetvédelmi bírságok behajtásának jó gyakorlata kialakítása
- megfelelő színvonalú, hatóságokkal egyeztetett tervek (pl. vízkár elhárítási terv) készítése
- pontos felmérés a zárt szennyvíztározókról és azok állapotáról

3.3.4 Hulladék

Települési jegyzői jogkör: elhagyott hulladékokra vonatkozóan a hulladékokról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény szerint: a hulladék tulajdonosát, illetve, ha ez nem deríthető ki az elhagyott hulladék lelőhelyén azt ingatlantulajdonost/ingatlanhasználót terheli a kötelezettség annak elszállítására a hulladékot ártalmatlanító helyre.

A **képviselőtestület** feladata a településen a *hulladékgazdálkodási rendszer kiépítése, üzemeltetése,* a hulladékok elszállításának megoldása, a hulladékok elszállítására a szolgáltatás megszervezése és helyi rendeletben a szolgáltatási díj meghatározása. Ezenkívül a *képviselőtestület helyi hulladékgazdálkodással kapcsolatos rendeletet* alkothat a magasabb rendű jogszabályokban nem szabályozott kérdésekben.

Problémák:

- A hulladék tulajdonosa nehezen megfogható (nincs tanú, tettenérés nehéz, az eredményes felügyelethez kevés az ember)
- Az ingatlan tulajdonosa nem mindig zárja, keríti el a területét, nem ellenőrzi folyamatosan, így megkönnyítve az illegális lerakásokat

ötlet:

- környezetvédelmi őrszolgálat működtetése, gyakoribb ellenőrzés a nagy hulladék termelőknél és a védett területeken

3.3.5. Természetvédelem

Települési jegyzői jogkör:

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről szóló helyi természetvédelmi értékek kapcsán hatósági jogkör

A **képviselőtestület** rendeletet alkot a helyileg védetté nyilvánítandó területekről és természeti értékekről

Nincs különösebb probléma. A fenntartás forrásait kell előteremteni és a terület karbantartására ügyelni.

3.3.6. Szakhatósági feladatok, jegyző:

- 347/2006. (XII.23.) Korm. rendelet a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
A jegyzőtől *túlnyomóan a helyileg védett természeti értékek és a településrendezéssel való összhang elbírálását kérik,* magát a technológiát és a hatásviselők közegekkel való összhang kérdését a jegyző nem bírálhatja.

3.3.7 települési önkormányzatok fontosabb környezetvédelmi kötelezettségei

- A települési önkormányzat (képviselőtestület) kötelezően ellátandó közszolgáltatásként az ingatlantulajdonosoknál keletkező települési hulladék kezelésére *hulladékkezelési közszolgáltatást* szervez, és tart fenn.
- a település önkormányzat biztosítja a lakosságnak az *egészséges ivóvizet* és a keletkező szennyvizek elvezetésére *szennyvízközmű hálózat,* a csapadékvizek elvezetésére pedig *csapadékvíz-elvezető hálózat üzemeltetését* biztosítja.
-A kezelésében lévő *vízfolyásokat karbantartja*
-A *helyileg védett természeti értékeket* a rendeletben szabályozott kezelési elvek szerint *karbantartja*
- A *helyileg védett építészeti értékeket* a rendeletben szabályozott kezelési elvek szerint *karbantartja*

3.3.8. Egyéb

A **képviselőtestületnek** meg kell alkotnia a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően a város *településrendezési tervét, a szabályozási terve(ke)t és a helyi építési szabályzatokat ki kell dolgozni.*

Ezeket folyamatosan javítani, ellenőrizni szükséges, a településszintű stratégiai célokkal, az irányadó jogszabályokkal és az OTÉK-kal, valamint az országos és régiós előírásokkal szinkronban kell tartani.

III. ELŐZŐ KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM (2006-2012) KIÉRTÉKELÉSE

1. Általános kiértékelés

(2010-ben a program „félidejében" végezte el z önkormányzat)

A legfőbb, általános célkitűzések a következők:

- A környezetkárosító hatások megelőzése, megszüntetése.
- A rongálódott környezeti állapot helyreállítása.
- Az emberi egészséget veszélyeztető káros hatások megelőzése, illetve mérséklése.
- A természeti erőforrásokkal való hatékony, környezettudatos gazdálkodás végzésének elősegítése.
- Megújuló energiaforrások alkalmazásának vizsgálata
- Lakossági szemléletformálás és környezeti nevelés.
- Hiányzó helyi rendelkezések és szabályok megalkotása

Levegőtisztaság-védelem

A tömegközlekedési szolgáltatás színvonalának emelése:
A kapcsolódó feladatok részben megvalósultak. 2008. december 1-jétől üzemel a VOLÁNBUSZ Zrt. több új járata, melyek Biatorbágy Nyugati Lakóterületét is bekapcsolták a szervezett tömegközlekedésbe. A vasútállomás melletti P+R parkoló kialakítása - melyet az Önkormányzat 14/2009 (02.26) Öh számú képviselő-testületi határozatával támogatott

Kerékpárút – hálózat kiépítése más települési önkormányzatokkal összefogásban:
A korábban kijelölésre került útvonalak mellett (A Zsámbéki-medence településeivel együttműködve kijelölt térségi zöldút hálózat) 2010. év folyamán kiépítésre került a Pátyi út – Szily Kálmán utca közötti kerékpáros és gyalogos útvonal. **Immisszió mérőhálózat kiépítése a levegő minőségének megfigyelése céljából:**
A javaslat a Program szerint csak opcionális. A mérőhálózat kiépítésére nem került sor.

Vízvédelem

Vízvédelmi terv készítése, csapadékvíz-elvezetés, ár- és belvízvédelem, pangó, feliszapolódott árkok rendezése, vízelvezető csatornák kitisztítása, állapotának javítása, felszíni vízfolyások, vizes élőhelyek rendbetétele, turisztikai vonzerejének növelése
A csapadékvíz-elvezetéssel, vízrendezéssel és vízvédelemmel kapcsolatos tervezés folyamatosan zajlik és valósul meg, a közúthálózat felújításával összehangoltan. Az útfelújításokkal együtt minden esetben sor kerül – a terület csapadékvíz-elvezetésének vizsgálatára, amennyiben szüksége, átépítésére vagy felújítására.

A 2010. évi extrém csapadékmennyiség és következményei rámutattak a csapadékvíz-elvezető hálózat kritikus pontjaira, melyekre a jövőben nagyobb figyelmet kell fordítani. Ezek a belterület mélypontjai (Bethlen G. u. 30. környezete, Fő utca 67. környéke, Lomb utca – Levél utca sarka, Levente utca). Ugyanakkor a csapadékvíz-elvezető hálózatot nem gazdaságos a rendkívüli, előre nem látható (vis maior) helyzetekre méretezni. A csapadékvízelvezető hálózat a 10 – 15 éves intenzitású csapadékvíz mennyiségre van méretezve, míg a 2010. évi csapadékmennyiség meghaladta a 60 éves gyakoriságot.

A zárt csatornák tisztítására a jelentkező igények szerint, eseti módon kerül sor. Egy részét a településüzemeltetési csoport munkatársai végzik, amely szakaszok tisztítása csak gépi módon lehetséges, ott szakcéggel történik a szakaszok kitisztítása.
Célszerű lenne a hálózat teljes felmérése, a kritikus pontok meghatározása – ahol a feliszapolódás veszélye az átlagosnál nagyobb -, valamint a vízelvezető csatornák fenntartására és rendszeres (évente, kétévente történő) tisztítására beavatkozási terv készítése.
A nyílt csapadékvíz-elvezető árkok, átereszek karbantartása, takarítása folyamatos, melyet önkormányzati illetékességű területeken a Településüzemeltetési Csoport végez, magántulajdonú ingatlanok előtt pedig a tulajdonos kötelezettsége.
A biatorbágyi vízfolyások közül a Hosszúréti - patak van az önkormányzat kezelésében. A patak biatorbágyi szakasza jellemzően iparterületen (Vendel Park) halad át. Kiépítése, rendezése az ipari park beépítésével egyidejűleg, azzal párhuzamosan történt meg, felső szakaszának rendezésére 2009-2010. év folyamán került sor. A Füzes-patak belterületi, részben parkosított szakaszának kezelésében az Önkormányzat is részt vállal.

A **szennyvízcsatorna-hálózat** kiépítése Biatorbágy belterületén csaknem teljes. A Szent István út – Bajcsy–Zsilinszky utca kereszteződésének környezetében néhány ingatlan csatornaellátása még hiányzik (gerincvezeték kiépítése), melyre a megfelelő anyagi keret biztosítása szükséges.

Földvédelem

A pátyi hulladéklerakó rekultivációjának nyomon követése

A pátyi hulladéklerakó állapotát a Képviselő-testület környezetvédelemért felelős bizottsága rendszeresen nyomon követi, éves határbejárásán megtekinti. 2009. évben a Hivatal felvette a kapcsolatot a rekultivációval érintett illetékes hatóságokkal (Pátyi és Budaörsi Önkormányzat, Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, továbbiakban: KDV – KTVF), valamint a terület tulajdonosával. Az ügy jelenleg a KDV-KTVF illetékességébe és hatáskörébe tartozik. Tájékoztatásuk alapján jogi osztályuk vizsgálja az ügyet, és a lehetséges intézkedéseket. További tájékoztatást, információt az elmúlt időszakban nem kaptunk.

Zöldterület – gazdálkodás

A célkitűzések megvalósítása (pl. zöldfelületek minőségének javítása, játszószerek fejlesztése, légvezetékek földkábelre történő kiváltása) folyamatosan zajlik, adott esetben összekapcsolódva egyéb településfejlesztési tevékenységekkel (pl. útépítések, útfelújítások, településközpont rehabilitáció).

Az Önkormányzat tulajdonában levő, meglévő parkok fenntartását 2012. évben közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott vállalkozó (Eveto Kft.) végezte. Jelenleg a parkfenntartás rendszerének átalakítása zajlik, a munkálatok átkerülnek a Városgondokság feladatkörébe.

Közlekedés

Forgalomtechnikailag nem megfelelő csomópontok átépítése, az Ország úti csomópont korszerűsítése, járdaépítések, parkolóépítések, az utak korszerűsítése, építése a forgalomtechnikai terv szerint, a tervezés és kivitelezés szempontjából is folyamatosan zajlanak.
Az Önkormányzat az utak fenntartására, kátyúzási és murvázási munkák elvégzésére, bel- és külterületi utak folyamatos fenntartására közbeszerzési eljárás keretében választ vállalkozót (az eljárás folyamatban van).

Épített környezet védelme
A célkitűzésben foglalt feladatok megvalósítása folyamatosan zajlik (pl. a településközpontok rehabilitációjával a településrészek, ősi településközpontok, településmagok felújítása, fokozott védelme; az országos jelentőségű műemlékek helyreállításához szükséges felmérések, tervek készítése, konkrét beavatkozások, hasznosításra vonatkozó tervek, pályázatok).

Természet- és tájvédelem
A célok és feladatok megvalósítása folyamatosan zajlik. Az egyedi tájérték kataszter elkészült, az egyes területek terhelhetőségét a Kulturális Völgy Program vizsgálja.

Hulladékgazdálkodás
Szelektív hulladékgyűjtési rendszer fejlesztése
A szelektív hulladékgyűjtési rendszerben – a tervezettnek megfelelően – egyre nagyobb szerepet kap a 2009-ben bevezetett házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszer papír-, fém- és műanyagfrakciók tekintetében. 2010-től a városban 6 hulladékgyűjtő sziget üzemel, papír, műanyag és üveg hulladékok gyűjtésére.
A gazdátlan hulladék folyamatos problémát jelent leginkább külterületen,. Mind a Polgármesteri Hivatal Városgondoksága, mind a mindenkori hulladékgazdálkodási közszolgáltató a szolgáltatási szerződés szerint (hétfőn és pénteken) rendszeresen takarítja és elhordja az illegális hulladéklerakatokat, ennek ellenére szinte folyamatos a gazdátlan hulladék újraképződése.
A lomtalanítás rendje 2011. évtől a lakosság egyénileg megrendelhető közvetlenül a Szolgáltatótól, így vélhetőleg elkerülhető az akció-szerű lomtalanítások során rendszerint megjelenő további illegális hulladéklerakás, valamint a nem megfelelő hulladékok (pl. veszélyes hulladék) lomtalanítási hulladékba történő keveredése.
A **lakossági veszélyes hulladékok** gyűjtése akció-szerűen, évente egyszer történik.
A **zöldhulladék** begyűjtése tavasztól őszig folyamatosan, kétheti rendszerességgel, valamint évi egy alkalommal (ősz végén) akciószerűen történik.

2. Részletes kiértékelés témakörönként

1. Levegőtisztaság-védelem:

Feladatok:

- A *Biai erdő* területét, a *Bolha-hegy* természetvédelmi területet, a *Kőhegy* illetve a *Nyakas-hegy* tervezett természetvédelmi területeket *levegőtisztasági szempontból kiemelten védett* területekké nyilvánítása. (Határidő: 2007. máj. 31.) – **Nem történt meg.**
- A tömegközlekedés szolgáltatásának színvonalának emelése, acélból, hogy minél többen részesítsék előnybe ezeket a közlekedési módokat (elővárosi vasút). (Határidő: 2007. dec. 31.) – **Folyamatban, Biatorbágy és Tata közötti vasútpálya felújítás nagy projektje most zajlik**
- Kerékpárút-hálózatok kiépítése, összefogva, más települések önkormányzataival. (Határidő: 2008. dec. 31.) – **részben megvalósult, elkezdődött**
- Az ipari eredetű kibocsátások csökkentése és megelőzése érdekében, a kisebb környezeti terhelést adó technológiákat alkalmazó vállalkozások előtérbe helyezése az engedélyeztetési eljárások során. (A kibocsátási határértékeket meghaladó vállalkozásoknak a működést nem lehet engedélyezni, kötelezni kell őket a megfelelő technológia alkalmazására.) (Határidő: folyamatosan) – **folyamatos, ipari parknál**
- A tömegközlekedés gépjárműállományát korszerűsíteni szükséges kisebb

szennyezőanyag kibocsátású járművekkel. (Határidő: folyamatosan) – **részben megvalósult**

- Immisszió mérőhálózatot érdemes kiépíteni a környezeti levegő minőségének megfigyelése céljából. (Határidő: 2012. dec. 31.) – **nem valósult meg**
- A település közigazgatási területén belül, növelni szükséges a növényzettel borított, zöld területek nagyságát. (Határidő: 2008. dec. 31. ill. folyamatosan) – **részben megvalósult**
- Megfelelő mezőgazdasági technológiák alkalmazásával kerülni kell a deflációs területek kialakulását. (Határidő: folyamatosan) **- nem valósult meg**
- Meg kell szervezni a parlagfű irtását. A parlagon hagyott területek tulajdonosait fel kell kutatni, jogi eszközökkel élve el kell érni a területek karbantartását. (Határidő: folyamatosan) – **hatósági feladat keretében folyamatos**
- Továbbra is szükség van a földgáztüzelés arányának a növelésére a lakosság körében. (Határidő: folyamatosan) – **szociális okok miatt a fatüzelés terjed**
- Érvényt kell szerezni a tarlóégetések megszüntetésének. (Határidő: folyamatosan.) – **Kormányrendelet alapján tilos**

2 Vízvédelem

2.1 felszíni vizek védelme

Feladatok:

- A szennyvízcsatorna-hálózat teljes kiépítése (Határidő: folyamatosan, ill. 2010. dec. 31.) – **zártkert és külterület kivételével megtörtént**
- A szippantott szennyvíz leürítés ellenőrzése, az illegális leürítések felszámolása. (Határidő: 2007. máj. 31.) – **hatósági feladat, folyamatos ellenőrzés azonban nincs**
- Takarékos öntözési eljárások bevezetése. (Határidő: folyamatosan) – **nem valósult meg**
- Komplex vízvédelmi terv készítése - a többi környezeti elem védelmének együttes figyelembevételével. (Határidő: 2007. máj. 31.) – **települési vízkárelhárítási terv jelenleg készül**
- A vízelvezető csatornák kitisztítása, állapotának javítása. (Határidő: 2008. május 31. illetve folyamatosan) - **folyamatos**
- A vizes élőhelyek kitisztítása, rendbetétele -a meder eredeti állapotának helyreállításával -, turisztikai vonzerejének növelése. (Határidő: 2010. dec. 31.) **– részben megtörtént, részben tervezett (szükséges!)**
- A vízfolyások teljes szakasza mellett védőgyep illetve erdősáv létesítése. (Határidő: 2010. dec. 31.) **- nem valósult meg**
- A felszíni vízfolyások vízminőségének folyamatos ellenőrzése. (Határidő: folyamatosan) **- nem valósult meg**
- A kemikáliák alkalmazásának csökkentése a mezőgazdasági termelésben. (Határidő: folyamatosan) – **nincs információ**

2.2. felszín alatti vizek védelme

Feladat:

- Pátyi hulladéklerakó rekultiválási folyamatának naprakész követése. (Határidő: folyamatosan) – **A rekultivációs folyamat leállt (!), egy cég jelenleg építési, bontási törmelékekkel deponál, a lakóparkban élők panaszairól van tudomása az önkormányzatnak, a felügyelőség felé jelezték.**
- Komplex vízvédelmi terv készítése - a többi környezeti elem védelmének együttes

figyelembevételével. (Határidő: 2008. máj. 31.) – **nem készült**

- Veszélyes hulladékok szakszerű gyűjtése, tárolása. (Határidő: 2006. dec. 31.) – **ipari park cégeinél és közintézményekben így végzik**
- A felszín alatti vízkészletek minőségének nyomon követése, a szennyező források felderítése. (Határidő: 2008. dec. 31.) – **nem valósult meg**
- A szennyvízcsatorna hálózat teljes kiépítése. (Határidő: folyamatosan, ill. 2010. dec. 31.) - **zártkert és külterület kivételével megtörtént**
- A szippantott szennyvíz leürítés ellenőrzése, az illegális leürítések felszámolása. (Határidő: 2007. máj. 31.) - **hatósági feladat, folyamatos ellenőrzés azonban nincs**
- A kemikáliák alkalmazásának csökkentése a mezőgazdasági termelésben. (Határidő: folyamatosan)- **nincs információ**
- Ivóvízbázisok fokozott védelme. (Határidő: folyamatosan)
- A vízkivételek mennyiségi optimalizálása. (Határidő: folyamatosan) - **nem valósult meg**

3. Földvédelem

Feladat:

- Pátyi hulladéklerakó rekultiválási folyamatának naprakész követése. (Határidő: folyamatosan) - **A rekultivációs folyamat leállt (!), egy cég jelenleg építési, bontási törmelékekkel deponál, a lakóparkban élők panaszairól van tudomása az önkormányzatnak, a felügyelőség felé jelezték.**
- Környezetföldtani - környezetérzékenységi felmérések elvégzése. (Határidő: 2009. máj. 31.) - **nem valósult meg**
- Kistérségi agrár – környezetvédelmi program készítése. (Határidő: 2009. máj. 31.) – **nincs információ**
- A gazdálkodók és az intézmények közötti gyors információcsere feltételrendszerének kialakítása. (Határidő: 2007. dec. 31.) - **nem valósult meg**
- A szakmailag megalapozott szaktanácsadás biztosítása a talajvédelem területén. (Határidő: 2007. dec. 31.) **– nincs információ**
- A különböző műtrágyák alkalmazásának korszerűbb, a megváltozott termelési viszonyoknak megfelelő, szabályozása (szerves- és zöldtrágyák, biotrágyák széleskörű alkalmazása) (Határidő: folyamatosan) - **nincs információ**
- Mezőgazdaságilag kevésbé hasznosítható területeken a viszonyoknak megfelelő hasznosítás (gyepesítés, erdősítés, vizes élőhelyként való hasznosítás) (Határidő: folyamatosan) – **helyi természetvédelmi területeken megvalósult**
- Racionális földhasználat, az ökológiai szempontok alapján művelési-ág rendezés. (Határidő: folyamatosan) – **helyi természetvédelmi területeken megvalósult**
- A tájrendezési feladatok végrehajtása (rekultivációk). (Határidő: 2008. dec. 31.) – **Iharos településrészben megtörténtek**
- Kárfelmérés és -mentesítés. (Határidő: 2008. dec. 31.) – **bejelentés alapján folyamatos**
- A meglévő öntözési és meliorációs létesítmények védelme, hasznosítása és fejlesztése. (Határidő: folyamatosan) - **nincs információ**
- Védelmi növényzet telepítése (talaj- és tájvédelmi fásítás) (Határidő: folyamatosan, ill. 2009. dec. 31.) – **részben megvalósult**
- Védett, illetve érzékeny természeti területek védelme. (Határidő: folyamatosan) – **helyi rendelet alapján, folyamatos fenntartási munkákat végeznek**

Ár- és belvízvédelmi művek korszerűsítése. (Különösen a vízelvezető-rendszerek esetében.) (Határidő: folyamatosan, ill. 2007. máj. 31.) **- folyamatosan**

4 Települési és épített környezet védelme

4.1 A települési környezet védelme

Feladat:

- Helyi környezetvédelmi vonatkozású rendeletek elkészítése, ill. felülvizsgálata. (Határidő: folyamatosan, ill. 2007. máj. 31.) – **részben, egyes területekre készültek, más területeken még nem**
- A lakosság, a civil szervezetek bevonása a települési környezetvédelmi döntésekbe és azok végrehajtásába. (Határidő: folyamatosan) – **folyamatos, lakossági akciók, (pl. hulladékgyűjtéssel kapcsolatban), civil szervezetekkel jó a kapcsolat, (rendezvények, stb.)**

4.2.Települési környezet tisztasága

4.2.1 Köztisztaság

Feladat:

- Kommunális szilárd hulladékok megfelelő kezelése és ártalmatlanítása. (Határidő: folyamatosan) - **megvalósult**
- Szelektív hulladékgyűjtés folyamatos ellenőrzése, igény szerinti bővítése. (Határidő: folyamatosan) – **megvalósult, Szily-Fáy-kastélyban szelektív gyűjtőudvar + lakossági házhoz menő zsákos gyűjtés (papír, műanyag, fém, zöldhulladék)**
- A köztisztasági feladatok ellátásának fejlesztése. (Határidő: folyamatosan) - **megvalósult**

4.2.1.2 Csapadékvízelvezetés, bel- és árvízvédelem

Feladat:

- Pangó, feliszapolódott árkok rendezése. (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**
- Vízrendezési terv készítése.– A tervet az illetékes vízügyi hatóságnál engedélyeztetni szükséges! (Határidő: 2007. dec. 31.) – **nem valósult meg**
- Csapadékvíz-elvezető rendszerek kiépítése, a víz folyamatos lefutásának biztosítása az egyes befogadókig. (Határidő: folyamatosan, ill. 2007. dec. 31.) - **folyamatos**
- Meglévő árkok rendezése, kitisztítása, karbantartása. Természetes árkok állapotjavítása, karbantartása, eredeti állapotának megőrzésével (lankás, természetes partfal biztosításával). (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**
- Csapadékvíz-befogadók állapotjavítása, szükség szerint újak létesítése. (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**
- Ár- és belvízvédelmi művek korszerűsítése. (Határidő: folyamatosan) **– részben megvalósult, kevés árvíz, inkább a belvíz jellemző**
- A csapadékvíz-elvezető árkokba történő illegális szennyvíz bevezetések felmérése és mielőbbi megszüntetése. (Határidő: folyamatosan, ill. 2007. dec. 31.) – **hatósági feladat**
- Szükség szerint a veszélyeztetett területeken növényzet telepítése. (Határidő: folyamatosan) – **részben megvalósult (esetileg)**

4.3 Ivóvízellátás

Feladat:

- Az ivóvízhálózat-rendszer műszaki felmérése, hibák feltérképezése. (Határidő: 2006. dec. 31.) – **közműcég feladata**
- Lakosság ösztönzése a hálózati vízbekötések szerelvényeinek cseréje. (Határidő: folyamatosan) - **közműcég**
- Időszakos vezetéki rekonstrukciók betervezése, megvalósítása. (Határidő: folyamatosan) - **közműcég feladata**
- Oltóvíz-hálózat fejlesztése (tűzcsapok). (Határidő: folyamatosan) – **helyi tűzoltó egyesület**
- A kutak védőterületének fokozott ellenőrzése, valamint az ott lévő szennyezések megelőzése és megszüntetése. (Elsősorban hatósági munka erősítésével.) (Határidő: 2008. dec. 31.) – **eseti jelleggel történik**

4.4 Energiagazdálkodás

Feladat:

- Beruházásoknál az energiatakarékos technológiák megvalósításának támogatása. (Határidő: folyamatosan) – **nem valósult meg, tervezett**
- A lakossági gázbekötések ösztönzése érdekében kedvező banki hitelkonstrukció alkalmazása, valamint engedményezési szerződés kötése a gázmű társulat és a lakosság között. (Határidő: folyamatosan) - **nem valósult meg**
- Utólagos hőszigetelések, energia-megtakarítást eredményező beruházások. (Határidő: folyamatosan) – **pályázati konstrukcióban összes közintézményre folyamatban**
- Megújuló energiaforrások hasznosításának népszerűsítése, ezek alkalmazása (napkollektor, napelem, geotermikus energia, stb.). (Határidő: folyamatosan) - **pályázati konstrukcióban folyamatban**
- Energiahatékonysággal kapcsolatos ismeretek népszerűsítése, terjesztése. (Határidő: folyamatosan) – **részben megvalósult**

4.5. Zöldterület-gazdálkodás

Feladat:

- Zöldterületek mennyiségének megőrzése, növelése, parkosítás (Határidő: 2007. dec. 31.):

- Dózsa Gy. úton, a templom mellett,
- Szt. István út melletti területek,
- Szabadság út mentén,
- Madár-völgyi víztározó mellett,
- Biai általános iskola mellett.

Megvalósultak.

- Utak melletti védőfásítások, zöldsávok megvalósítása. (A talaj defláció elleni védelmét is biztosítják, emellett „ökofolyosót” képezve a zöldhálózat fontos elemei.) (Határidő: folyamatosan, ill. 2009. dec. 31.) – **részben megvalósult**
- Meglévő zöldfelületek minőségének javítása, a lakossági igényekhez való igazítása. (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**
- Virágos területek megnövelése (pl.: iskolai, óvodai program segítségével, lakosság bevonásával) (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**

- Játszóterek létesítése, meglévők fejlesztése. (Határidő: 2006. dec. 31. –meglévők esetében, ill. folyamatosan) – **részben megvalósult, folyik a felújítás**
- Mezőgazdasági művelés alá vont területek szélein fasorok, védősávok telepítése. (Határidő: folyamatosan) - **részben megvalósult**
- A faluképet rontó légvezetékek földkábelre történő kiváltása. (Határidő: folyamatosan) **részben megvalósult (forráshiány)**

4.6 Közlekedés

Feladat:

- Forgalomtechnikailag nem megfelelő csomópontok átépítése. Ország úti csomópont korszerűsítése (Lsd.: Forgalomtechnikai terv) (Határidő: 2008. dec. 31.) – **Ország úti körforgalom elkészült, újak építése folyamatban**
- Páty – Herceghalom községek közötti gyűjtőút megépítése. (Határidő: 2008. dec. 31.) – **nincs információ**
- Sasfészek -autópálya csomópont teljes kiépítése (Határidő: 2008. dec. 31.) - **folyamatban**
- A 8101 és 8104.sz. utak települést elkerülő szakaszának megépítése. (Határidő: 2009. dec. 31.) – **nem valósult meg**
- Járdaépítés (Lsd.: Forgalomtechnikai terv) (Határidő: 2008. dec. 31.) - **folyamatos**
- Parkolók létesítése (Határidő: 2010. máj. 31.) - **folyamatos**
- Közlekedésbiztonság növelése, forgalomcsillapítások bevezetése (Lsd.: Forgalomtechnikai terv) (Határidő: 2007. máj. 31.) – **részben megvalósult**
- Meglévő utak korszerűsítése, szilárd útburkolat kialakítása. (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**
- Új útszakaszok tervezésénél a természeti területek figyelembevétele (ökológiai hálózat). (Határidő: folyamatosan) – **tervezési alapfeladat**
- Az utak mentén zöldsáv, alattuk áteresz kialakítása az élővilág migrációjának biztosítására. (Határidő: folyamatosan) – **esetileg megvalósult**
- A kerékpárút-hálózat kistérségi szinten történő megtervezése, pályázat benyújtása. (Határidő: 2007. dec. 31.) – **nem valósult meg, de tervezett**
- A tömegközlekedés fejlesztése során a környezetkímélő megoldások előnyben részesítése. (Határidő: folyamatosan) – **részben megvalósult, kisebb fogyasztású autóbuszok**

4.7 Épített környezet védelme

Feladat:

- Az épített értékek feltárásáról szóló tanulmányterv rendeletként történő elfogadása, alkalmazása (Határidő: haladéktalanul) - **megvalósult**
- Településrendezési tervek felülvizsgálata. (Határidő: folyamatosan) - **megvalósult**
- Épületek állagának felmérése. (Határidő: 2007. dec. 31., ill. folyamatosan) - **folyamatos**
- Sérült épületek rendbehozatala. (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**
- A településrészek, ősi településközpontok, településmagok felújítása, fokozott védelme. (Határidő: folyamatosan) – **rendezési terv szerint folyamatos**
- Történelmi, néprajzi, településképi szempontból értékes épületek védelem alá vonása. (Ürge-hegyi pincesor, Szarvas-hegyi és Kutya-hegyi présházak) (Határidő: 2007. máj. 31. –helyi értékvédelmi rendelettel) – **nincs információ**
- Helyi művi értékek megőrzése, folyamatos karbantartása (biai református templom, Viadukt, Faluház, Rozália-kápolna). (Határidő: 2007. máj. 31. ill. folyamatosan –helyi

értékvédelmi rendelettel) - **folyamatos**

- Országos jelentőségű műemlékek eredeti állapotának helyreállítása (Sándor-Metternich-kastély épületének és környékének rendezése.) (Határidő: 2012. dec. 31.) – **most zajlik, folyamatban**

4.8 Természet- és tájvédelem

4.8.1 Természetvédelem

Feladat:

- A természet értékek feltárásáról szóló tanulmányterv rendeletként történő elfogadása, alkalmazása (Határidő: haladéktalanul) – **megvalósult**
- További védendő természeti és egyéb kultúrtörténeti értékek feltárása, nyilvántartása, esetleges károsító tényezők számbavétele. (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**
- A védett –illetve védendő- természeti értékek fenntartása, folyamatos értékmegőrzés. (Határidő: folyamatosan) – **rendelet szerint folyamatos**
- Az elhanyagolt vizes élőhelyeinek rekultivációja illetve környezetük kitisztítása, rendbetétele. (Célszerű kistérségi összefogással.) (Határidő: 2009. dec. 31.) – **nem valósult meg**
- „Érzékeny Természeti Területek", a NATURA 2000 területek folyamatos ellenőrzése, állapotának javítása, eredeti állapotának visszaállítása. (Határidő: folyamatosan)- **részben megvalósult**
- Zöldfelületek értékelése, fejlesztési tervek készítése. Erdő- és fasortelepítés az arra alkalmas helyeken (patakpart, utak mellett) (Határidő: 2007. máj. 31.) – **részben megvalósult, részben tervezett**

4.8. 2 Tájvédelem

Feladat:

- A település egyedi tájérték-kataszterének elkészítése, tájterhelhetőségi vizsgálatok elvégzése. (Határidő: 2008. máj. 31.) – **megtörtént, tanulmányterv készült**
- Fenntartható extenzív rét- és legelőgazdálkodás fejlesztése. (Határidő: folyamatosan) – **nem valósult meg**
- A bányászati tevékenység során keletkezett tájsebek (gödrök, meddőhányók, stb.) rekultiválása. (Határidő: 2009. dec. 31. **– részben megvalósult**
- Mezőgazdaságilag kedvezőtlen területek ökológiai szempontú hasznosítása (gyepesítés, erdősítés) (Határidő: folyamatosan) - **nem valósult meg**
- A fejlesztési-, rendezési tervek készítése, felülvizsgálata során a tájvédelmi szempontok kiemelt figyelembevétele. (Határidő: folyamatosan) - **megvalósult**
- Ökopark, naturpark kialakításának lehetősége, őshonos állatfajták bemutatása, erdei iskola létrehozása. (Határidő: 2009. dec. 31.) - **nem valósult meg**

5. Az emberi egészség védelme

Feladat:

- A vezetékes ivóvízhálózatba még be nem kapcsolt háztartások bekötése ill. e lehetőség híján az egészséges ivóvíz más módon való biztosítása. (Határidő: 2007. dec. 31.) - **megvalósult**
- Elágazásos ivóvízvezetékek körvezetékessé alakítása, az elhasználódott vezetékek

cseréje. (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**

- Az ingatlanon belül történő szennyvízszikkasztások felszámolása. (Határidő: 2007. dec. 31.) – **hatósági feladat, kevés ilyenről tudunk**
- A parlagfű, és egyéb allergizáló gyomnövények irtása, folyamatos gyommentesítés. (Határidő: folyamatosan) - **hatósági feladat, folyamatos**
- Az allergizáló növényekkel kapcsolatos lakossági tájékoztatás, „gyűjtési akciók" szervezése. (Határidő: folyamatosan) - **nem valósult meg**
- Dögkút végleges felszámolása. (Határidő: haladéktalanul) - **megvalósult**

6. Önállóan kezelt hatótényezők

6.1 Hulladékgazdálkodás

Feladat:

- Települési – kistérségi - hulladékgazdálkodási tervben szereplő előírások teljesítése. (Határidő: folyamatosan) - **megtörtént**
- A helyi közszolgáltatásokra vonatkozóan önkormányzati rendelet megalkotása, a meglévők felülvizsgálata. (Határidő: 2006. dec. 31.) - **megvalósult**

Települési szilárd hulladék

Feladat:

- Állati tetemek összegyűjtésének és elszállításának megoldása. (22/2004.(XII.11.) KvVM rend.), a jelenleg meglévő dögkút végleges lezárása. (Határidő: haladéktalanul) – **megtörtént, jelenleg a gyepmester intézi** (Tuncsik József)
- Szelektív hulladék gyűjtési rendszer fejlesztése. (szigetek, udvar) (határidő: 2008. dec. 31.) – **a szelektív szigeteket megszüntették, a Szily-Fáy-kastélyban szelektív gyűjtőudvar került kialakításra**
- A szelektív gyűjtés mellett javasoljuk a „háztól-házig" gyűjtés bevezetését is. (Határidő: 2009. dec. 31.) - **megvalósult**
- Az illegális hulladéklerakók felmérése és felszámolása - kiemelten kezelendő probléma! (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**
- Hulladékszegény technológiák kialakítása. (Határidő: folyamatosan) **– nem valósult meg**
- Regionális és házi komposztálás népszerűsítése. (kiadvány készítése, lakossági fórum, helyi sajtó, gyakorlati bemutatók, stb.) (Határidő: 2007. dec. 31.) - **nem valósult meg, tervezett**
- Hulladékhasznosítás arányának növelése. (Határidő: folyamatosan- törvényben előírtak alapján) – **részben megvalósult (szelektív gyűjtés)**
- Lakosság ösztönzése a szervezett települési szilárd hulladék gyűjtő-rendszerben való részvételre. (fórum, tájékoztató anyag, helyi sajtó, stb.) (Határidő: folyamatosan) **- megvalósult**
- Települési szilárd hulladék gyűjtési és szállítási díj szervezett beszedése a lakosságtól, nemfizetés esetén szankciók alkalmazása. (Határidő: folyamatosan) **– megvalósult, közszolgáltató végzi** (volt: Biatorbágyi Vízmű, most: Fővárosi Vízművek)
- Biogáz-hasznosítás támogatása. (Határidő: 2009. dec. 31.) - **tervezett**

Települési folyékony hulladék

Feladat:

- Szennyvízcsatorna-hálózatra történő rákötések folyamatos szorgalmazása. (támogatások, hitellehetőségek) (Határidő: folyamatosan, ill. 2010. dec. 31.) - **zártkert és külterület kivételével megtörténtek a rákötések**

- Szennyvízcsatorna-hálózatra történő rákötés lehetőségének hiánya esetén közműpótló-berendezések alkalmazása. (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**
- Kommunális szennyvizek megfelelő kezelése az élővizekbe való bevezetés előtt. (Határidő: folyamatosan) – **szennyvíztisztító telepen zajlik**
- Az illegális szennyvízleürítők felszámolása. (Határidő: 2007. dec. 31.) – **hatósági feladat, folyamatos**
- Helyi közszolgáltatás korszerű feltételeinek megteremtése, folyamatos biztosítása. (Határidő: 2007. dec. 31., ill. folyamatosan) - **megtörtént**
- Önkormányzati rendelet készítése a települési folyékony hulladék kezelésére, ennek betartása / betartatása. (Határidő: haladéktalanul) - **megtörtént**

Termelési nem veszélyes hulladék

Feladat:

- Az újrahasznosítható anyagok szelektív gyűjtése és értékesítésének megszervezése. (Határidő: 2007. máj. 31.) – **ipari park cégeinél hatósági előírás**
- A keletkező termelési nem veszélyes hulladék mennyiségének felmérése. (Határidő: folyamatosan) - **ipari park cégeinél hatósági előírás**
- A hulladékszegény és fajlagosan kevesebb alapanyagot felhasználó technológiák bevezetésével a keletkezett hulladékmennyiség csökkentése - az újrafelhasználás és újrahasznosítás arányának növelésével. (Határidő: folyamatosan) – **nincs információ**
- A települési szilárd hulladékok mennyiségére vonatkozó csökkentési előírások betartása a törvényben előírtak alapján. (Határidő: folyamatosan) – **részben megvalósult szelektív gyűjtéssel**

Veszélyes hulladékok

Feladat:

- A keletkező veszélyes hulladék-mennyiségek felmérése. (Határidő: folyamatosan) – **ipari park cégeinél hatósági előírás, irodai és gyógyszertári hulladéknál folyamatos**
- A veszélyes hulladék elkülönített gyűjtése, tárolása és ártalmatlanítása, különös tekintettel a háztartási veszélyes hulladékokra (akkumulátor és elem, építési és bontási hulladék, kiselejtezett gépjármű, stb.) (Határidő: 2008. dec. 31.) - **ipari park cégeinél hatósági előírás, város közintézményeinél megoldott**
- A mezőgazdaságban felhasznált anyagok veszélyes hulladéknak minősülő göngyölegeinek szakszerű gyűjtése, kezelése és elszállítása. (Határidő: 2010. dec. 31.) – **nincs információ**
- Az egyes veszélyesnek minősülő települési hulladékok mennyiségére vonatkozó csökkentési előírások betartása a törvényben előírtak szerint. (Határidő: folyamatosan) - **részben megvalósult**

6.2 Zaj- és rezgés elleni védelem

Feladat:

- Önkormányzati levegőtisztaság-védelmi- és zajrendelet felülvizsgálata és betartatása. (Határidő: 2006. dec. 31.) – **nincs ilyen rendelet**
- Az Ország út zajterhelésének csökkentése a települést elkerülő utak létesítésével. (Határidő: 2010. dec. 31.) – **zajvédő falak építése tervben van az M1 autópálya és a Biatorbágy – Tata vasútfejlesztés kapcsán**
- A Káposztás-dűlő belterületbe vont részén a zajterhelés csökkentése, zajvédő erdősáv telepítésével, illetve környezeti hatásvizsgálat alapján a javasolt megoldás alkalmazásával. (Határidő: 2006. dec. 31.) – **nincs információ**

- Iparűzési engedélyek kiadása előtti környezeti hatásvizsgálat (műszeres zajmérés). (Határidő: folyamatosan) – **felügyelőség hatósági hatásköre**
- Zajszennyező-források felmérése, adatgyűjtés, rendszeres mérések. (Határidő: 2006. dec. 31. illetve folyamatosan) – **nem valósult meg**
- Zajkibocsátási határértékek megállapítása. (Határidő: 2006. dec. 31. –helyi rendeletben) - **nem valósult meg**
- Zajforrások pontos nyilvántartása. (Határidő: folyamatosan) - **nem valósult meg**
- Szükség esetén zajvédő (erdő)sávok telepítése. (Határidő: folyamatosan) - **esetileg**

7. Oktatás, nevelés, képzés

Feladat:

- Lakosság bevonása a környezetvédelmi döntésekbe. (Lakossági fórum, falugyűlés, stb.) (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**
- Lakosság folyamatos tájékoztatása a környezet állapotáról. (Helyi sajtó, hirdetmény, stb.) (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**
- A környezetvédelmi tudati nevelés beépítése a helyi oktatásba. (Iskola, óvoda) (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**
- Lakosság környezettudatos „nevelése”. (Fórumok, klubok, konkrét akciók, előadások, stb.) (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**
- Környezetvédelmi célú rendezvények megvalósítása. (Falunap, közös virágültetés, stb.) (Határidő: folyamatosan) - **folyamatos**
- Civil szervezetek környezetvédelmi tevékenységének elősegítése. (Közös programok, fórumok, rendezvények anyagi támogatása, stb.) (Határidő: folyamatosan) – **nincs információ**

8. Környezetbiztonság

Feladat:

- Az önkormányzatok és a lakosság felkészítése egy esetlegesen bekövetkező környezeti káresemény esetén végzendő teendőkről. (Határidő: 2006. dec. 31.) – **polgárőrség, helyi tűzoltó egyesület bevonásával**
- Potenciális veszélyforrások feltárása. (Határidő: 2006. dec. 31., ill. folyamatosan) – **nem valósult meg (katasztrófavédelem megkeresése javasolt)**
- Kárelhárítási terv készítése települési szinten. (Határidő: 2006. dec. 31.) - **települési vízkárelhárítási terv készülőben van**
- Helyi környezetbiztonsági rendszer kiépítése. (Határidő: 2007. dec. 31.) - **nem valósult meg**
- A környezeti káresemények során riasztásra kerülő szakszemélyzet felkészítettségének ellenőrzése, a szükséges pótlólagos és kiegészítő oktatások és gyakorlatok végrehajtása. (Határidő: 2006. dec. 31., ill. folyamatosan) - **polgárőrség, helyi tűzoltó egyesület bevonásával**

ÖSSZESÍTETT ÉRTÉKELÉS:

A kitűzött feladatok egy része megvalósult, folyamatban van, folyamatosan zajlik, más feladatok szervezési, illetve főként forráshiány miatt elmaradtak, illetve csak tervezettek, ezek közül az aktuálisakat az új projektek közé átvezettem. Számos esetben van szükség új feladatok, projektek megvalósítására, az új környezetvédelmi program-javaslatok ezeket tartalmazzák.

IV. KÖRNYEZETI CÉLÁLLAPOT KITŰZÉSE

1. általános célkitűzések

- környezetkárosító hatások csökkentése, káros kibocsátások minimalizálása, megelőzése, megszüntetése, környezeti elemek hatékony védelme
- tájrendezés, kárfelmérés és helyreállítás
- emberi egészséget veszélyeztető hatások felmérése és mérséklése
- épített és természetes környezet védelme hatékony intézkedésekkel
- hulladékgazdálkodásban a megelőzése, anyag-csökkentés elvének növelése
- hatékony természeti erőforrás-gazdálkodás, környezettudatos gazdálkodás
- megfelelő energiastratégia kialakítása, megújuló energiák alkalmazása, energiahatékonyság
- hiányzó helyi környezetvédelmi rendelet megalkotása
- lakossági szemléletformálás, környezeti nevelés

2. környezeti célállapot meghatározása

A környezeti célállapotnál ügyeltem az előző környezetvédelmi programban meghatározott célok folytatására, a folytonosságra.

1. Földvédelem

A termőföld minőségének, termékenységének megőrzése, javítása.
A parlagterületek hasznosítása
A környezeti károkozás lehetőségeinek csökkenése.

2. Levegőtisztaság-védelem

A település jó minőségűnek mondható levegőtisztasági-állapotának fenntartása, illetve javítása.
A talaj-eredetű porterhelés csökkentése.
A fűtésből származó légszennyezés mérséklése.
A mezőgazdasági tevékenységből származó bűzszennyezések csökkentése.
Az ipari eredetű szennyezőanyag kibocsátások megelőzése, csökkentése.
A diffúz légszennyező források kibocsátásának csökkentése.
A közlekedési eredetű légszennyezés csökkentése.

3. Vízvédelem

A felszíni vizek minőségével kapcsolatos célok:

felszíni vízkészletek vízmennyiségének és vízminőségének védelme.
A felszíni vízfolyások, források, tavak vízminőség-romlásának megakadályozása.
Takarékos vízhasználat a vízhiányos helyzetek kialakulásának elkerülése céljából.
Az élővízbe bevezetett szennyvizek által okozott szerves-anyag terhelés csökkentése
A vízelvezető csatornák vízminőségének megőrzése, javítása.
Felszíni vízfolyások természetes víztisztulásának biztosítása

A felszín alatti vizek minőségével kapcsolatos célok:

Ivóvízbázis-védelem fejlesztése.

A nitrátterhelés csökkentése.
A földtani közeg, a felszín alatti vizek további terhelésének elkerülése.
A vízháztartás egyensúlyának kialakítása és megőrzése érdekében a felszín alatti vízkészletek felhasználásának mérséklése.
A sérülékeny vízbázisok területén a védősávok és védőidomok fokozott ellenőrzése, védelme.

4. épített és természetes környezet védelme

A települési környezet védelme

Egészséges, kulturált, biztonságos lakókörnyezet kialakítása.

Települési környezet tisztasága

A település köztisztaságának javítása, a javított állapot folyamatos fenntartása.

Csapadékvízelvezetés, bel- és árvízvédelem

Csapadékvíz-elvezetés megoldása, a település védelme az esetleges bel- és árvizektől.
Közterületek, utak minőségének megóvása.

Ivóvízellátás

Meglévő vízkészletekkel való gazdálkodás, biztonságos vízellátás.
Hálózati vízveszteség csökkentése.
Oltóvíz biztosítása belterületen minden ingatlanhoz.
A meglévő és még üzemelő vízadó kutak minőségének megőrzése, illetve javítása.

Zöldterület-gazdálkodás

Szebb és jobb környezeti állapotjellemzőkkel rendelkező települési környezet kialakítása és fenntartása.

Épített környezet védelme

Esztétikus, kultúra- és hagyományőrző, a lakosság igényeit kielégítő épített környezet biztosítása.

5. Természet és tájvédelem

Természetvédelem

Biodiverzitás fenntartása.
Település környezeti- és természeti értékeinek védelme, fenntartható használata.
Védett területek fokozott védelme, állagmegóvása és fenntartása.
Helyi védettségű területek bővítése.
A természetvédelem igényeinek, érdekeinek szem előtt tartása a fejlesztések során

Tájvédelem

Természeti táj – mint erőforrás - fenntartható használata.
A település turisztikai vonzerejének növelése a tájvédelemmel egybekötve.

6. zaj- rezgésvédelem, sugárzás

Zaj- és rezgésterhelések csökkentése.
A lakosság nyugodt pihenésének biztosítása.

7. hulladékgazdálkodás

Környezetterhelés csökkentése.
A hulladékok keletkezésének megelőzése.
A keletkező hulladékok mennyiségének és veszélyességének csökkentése.
A hasznosítási arány növelése.
A megfelelő hulladékkezelés és –hasznosítás kialakítása.

8.Energiastratégia

Települési energiagazdálkodási terv készítése.
Gázhálózatra való rácsatlakozások növelése.
Energiafelhasználás csökkentése.
Energiahatékonyság növelése
Megújuló energiahordozók fokozott használata

9.Környezet-egészség

Lakosság egészségi állapotának javítása.
Megfelelő minőségű és mennyiségű ivóvíz biztosítása.
A talaj szennyeződésektől való védelme az egészségre ártalmas anyagok táplálékláncba való bejutásának megakadályozása céljából.
A levegő allergén hatású pollenterhelésének csökkentése az asztmás és allergiás megbetegedések visszaszorítása érdekében.
Sportolási és rekreációs lehetőségek biztosítása.
A környezeti tudatosság szintjének emelése.

10.Közlekedés

Kül- és belterületi úthálózat fejlesztése.
A kerékpárút-hálózat kiépítése, fejlesztése.
Tömegközlekedés feltételeinek minőségi javítása, korszerűsítése.

11.Környezetbiztonság

A környezetet és a lakosságot veszélyeztető hatásokra való hatékony felkészülés megvalósulása.

12.Környezetpolitika, oktatás, nevelés, képzés

A lakosság környezettudatos szemléletének kialakítása, szinten tartása, fejlesztése.

V. KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM A PROJEKT-JAVASLATOKKAL

1. Általános környezeti problémák, konfliktusok kezelése, kibocsátás csökkentés:

A környezetet terhelő, szennyező források kibocsátásainak mérséklése érdekében célszerű a szakmai és egyeztetési folyamatok elindítása, megállapodások elérése az önkormányzat és az érintett szervezetek, cégek, hatóságok között.
A kibocsátások mérséklésénél érintettek az ipari park cégei és a városon belül működő üzemek (levegő, zaj, hulladék, szennyvíz), a fő közlekedési útvonalak – M1, vasút, 1-es főút (zaj, levegő), fontos a közcsatornára kötött lakások arányának növelése, a bemosódó és diffúz szennyeződések mérséklése a rekultivációt igénylő területzek (pl. Pátyi lerakó) tájrendezésével, valamint az illegális hulladéklerakások felszámolásával.
Emellett a természeti környezeti értékek és az épített környezet védelme környezetminőség – javító funkcióval bír.

Fő környezeti problémák összefoglalása

A környezet minősége és állapota jellemzését az ún. SWOT-analízis módszerével mutatom be.

Erősségek	Gyengeségek
Kis/közepes mértékű az ipari eredetű lég- és zajszennyezés. A településen és környezetében nem található jelentős légszennyező pontforrás. Kiépített a víz-, a gáz-, az elektromos- és a telefonhálózat. A települési folyékony hulladék elhelyezése megoldott. A település nagy része csatornázott. A település közelében regionális hulladéklerakó működik, a lakossági kommunális hulladék gyűjtése megoldott, a házhoz menő és szelektív hulladékgyűjtés bevezetésre került alacsony az erózió- és deflációveszély Több természetes vízfolyással és állóvízzel is rendelkezik (tavak, patakok, források). Természeti értékek nagy száma (Nyakas-kő, Kőhegy, Iharos-hegy, Disznólápa, Paprét, Heréskert, Biai-halastó, Madárforrás-völgy, Ürge-hegyi Madárszirt, Czöndör-kút, stb.)	A lakossági légszennyezésre vonatkozó adatok hiánya. szennyvízszikkasztásra vonatkozó adatok hiánya Ország út zajszennyezése. A területen található vízfolyások, források egy része rendezetlen, medrek növényzettel benőttek. Illegális hulladéklerakók visszatérő problémája. A lakosság alacsony informáltsága, és érdeklődése. Zajszennyezés: autópálya, 1.sz. főút és a vasút melletti területek A földutak karbantartása nem megoldott. Idegenforgalmi fejlesztések hiánya. Környezetvédelmi szakemberek hiánya.

Országos jelentőségű műemlékek Sándor-Metternich-kastély, Szily-Fáy-kastély, Szent Kereszt Kápolna romja, Szent Vendel sírkápolna, mindkét Római Katolikus Templom és Szentháromság-szobor), valamint több, értékes, védendő építészeti érték (Viadukt, Faluház, biai Református Templom, Rozália-kápolna) található Nagyfokú az erdősültség. A talajadottságai többnyire kedvezőek	
Lehetőségek	**Veszélyek**
Helyi környezetvédelmi rendeletek megalkotása (zajvédelem, füstköd-riadó, stb.) Ökológiai adottságoknak legjobban megfelelő talajhasználat, fenntartható mezőgazdaság megvalósítása, Intenzív talajhasználat felváltása hagyományos, tájba illő gazdálkodási módokkal, A környezetvédelem fejlesztését elősegítő támogatások felkutatása A gázbekötések számának növelése. Illegális szennyvízszikkasztók megszüntetése, csatornahálózatra történő rákötések számának növelése. Megújuló energiaforrások hasznosítása A belterület tehermentesítő gyűjtőút-hálózatának kialakítása, Páty – Herceghalom közötti gyűjtőút megépítése. A 8101.sz. és 8104.sz. utak települést elkerülő szakaszának megépítése. Zöldfelület-fejlesztés,-rendezés, zöldturizmus kialakítása, a kedvező tájadottságok figyelembevételével	Az infrastruktúra fejlesztésére rendelkezésre álló hitelek, támogatások beszűkülése. Pénzhiány miatt a környezetvédelmi beruházások háttérbe szorulnak. A fejlődő ipari termelés nem párosul környezetvédelmi beruházásokkal. Az allergiás, asztmás megbetegedések száma növekszik. A zaj-, levegő és talajszennyezéssel veszélyeztetett területek száma, nagysága nő (M1 autópálya és az 1.sz. főközlekedési út, fő vasúti közlekedési pálya melletti területek) A nem megfelelő talajművelés következtében a talajok minősége romlik (savanyodás, szikesedés).

2. intézményi, szervezési feladatok, környezetpolitika

2.1.Intézményi feladatok

A város környezetvédelmi programjának végrehajtásához több külön részfeladat megvalósítása szükséges.
A programban javasolt beavatkozások megvalósítása érdekében az önkormányzatnak
• szakmai és szervezeti rendszert kell működtetnie a városi környezeti, környezetfejlesztési feladatok megoldásának elősegítésére, biztosítva a feladatok környezeti szempontú koordinálást és menedzselését
• a területi, valamint környezetvédelmi információs és adatrendszert kell létrehoznia, összhangban a törvényi előírásokkal és biztosítva annak szakmai és társadalmi használatát, elérhetőségét.
• együttműködést kell kialakítania és azt szervezetté kell tennie a program megvalósításában érdekelt környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi, környezet-egészségügyi és más társhatóságokkal; a jelentősebb terhelő, szennyező üzemekkel a technológiai fejlesztések elősegítésére, a környezetvédelmi, természetvédelmi és városszépítő civil szervezetekkel, valamint a lakossággal a célok megismertetésére és a programok végrehajtásának elősegítésére.
• biztosítani kell a környezeti nevelést és a rendszeres tájékoztatást,a környezettudatos gondolkodásra való nevelést már óvodás-iskolás korban meg kell kezdeni az oktatási intézmények közreműködésével, a rendszeres lakossági tájékoztatást pedig a civil szervezetek bevonásával, lakossági fórumok szervezésével

2.2 szervezési feladatok, környezetpolitika

A Környezetvédelmi Program eredményes megvalósítása számos társadalmi és gazdasági tényező függvénye. A környezeti szempontoknak kiemelt szerepet kell kapniuk a város térségében tervezett gazdaságfejlesztési programokban.
Ennek érdekében a következők szükségesek:

- A környezetet érintő beavatkozások, fejlesztések tervezésénél a környezeti/környezetvédelmi feltételek, érdekek érvényesítése, a megfelelő környezeti elvárásokat is rögzítő telepítési, létesítési, működtetési feltételek megadása és megkövetelése.
- a városi önkormányzat hatékony szakmai koordináló, szervező szerepének fejlesztése, az információs háttér kialakítása és működtetése.
- a megfelelő gazdasági alapok megteremtését a feladatok megvalósításához.
- a környezeti nevelés, környezettudatos gondolkodás fejlesztését a lakosság körében, összhangban a fenntartható fejlődés és a környezet-egészségügy igényeivel.

3. PROGRAM / PROJEKTJAVASLATOK

Feladatok rangsorolása

1. ***feltétlenül* szükséges feladat (F)**
2. **kiemelt fontosságú, *nagy jelentőségű* feladat vagy kitörési lehetőség (J)**
3. ***opcionális* feladat (O)**

Határidő - ésszerűen és kivitelezhetően meghatározva

1. Földtani közeg és talajvédelem

Projekt –javaslatok:

1.1 **Pátyi hulladéklerakó rekultiválási folyamatának naprakész követése, a folyamatok felgyorsításának ösztönzése, hatósági kontroll igénylése (F**)
Határidő: folyamatos
Költségigénye nincs

1.2 **Környezetföldtani - környezetérzékenységi felmérések elvégzése. Ökológiai folyosók felmérése (O)**
Határidő: 2018
Költségigénye, források: változó, részletességtől függően

1.3 **A gazdálkodók és az intézmények közötti gyors információcsere feltételrendszerének kialakítása. (O)**
Határidő: 2015 dec. 31.
Költségigénye: nincs, max. adminisztratív

1.4 **A szakmailag megalapozott szaktanácsadás biztosítása a talajvédelem területén. Talaj-gazdálkodási segédletek készítése (O**)
Határidő: 2015. dec.31
Költségigény, források : minimális, szakmai – akár hatósági – kapcsolatok építése

1.5 **A különböző műtrágyák alkalmazásának korszerűbb, a megváltozott termelési viszonyoknak megfelelő, szabályozása (szerves- és zöldtrágyák, biotrágyák széleskörű alkalmazása) (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: minimális, szakmai – gazdálkodói – hatósági – kapcsolatok építése

1.6 **Mezőgazdaságilag kevésbé hasznosítható területeken a viszonyoknak megfelelő hasznosítás (gyepesítés, erdősítés, vizes élőhelyként való hasznosítás) (O**)
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

1.7 **Racionális földhasználat, vegyszerhasználat csökkentése, az ökológiai szempontok alapján művelési-ág rendezés. (J**)
Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

1.8 **A fellépő tájrendezési feladatok végrehajtása (rekultivációk). (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében, illetve esetenként állami, EU-s forrásokból

1.9 **Kárfelmérés és – kármentesítés (F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében, illetve esetenként – ha szükségessé válik - állami, önkormányzati, EU-s forrásokból

1.10 **A meglévő öntözési és meliorációs létesítmények védelme, hasznosítása és fejlesztése. (O)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében, illetve esetenként állami, EU-s forrásokból

1.11 **Védelmi növényzet telepítése (talaj- és tájvédelmi fásítás) (O)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében, illetve esetenként állami, EU-s forrásokból

1.12 **Védett, illetve érzékeny természeti területek védelme. (F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében, kötelező feladat (helyi rendelet szerint)

1.13 **Ár- és belvízvédelmi művek korszerűsítése. (Különösen a vízelvezető-rendszerek esetében.) (F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében, kötelező feladat

1.14 **Illegális hulladéklerakások megszüntetése (F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében, kötelező feladat

2. Levegőtisztaság-védelem:
(Légszennyezettség – csökkentési program)

Projekt –javaslatok:

2.1 **A tömegközlekedés szolgáltatásának színvonalának emelése, acélból, hogy minél többen részesítsék előnybe ezeket a közlekedési módokat** (Ennek jegyében zajlik a Biatorbágy és Tata közötti vasútpálya felújítás nagy projektje is, a buszközlekedés irányában lehetne még fejleszteni) **(J)**

Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: pályázati források kutatása, szakmai – közlekedéshatósági kapcsolatok építése, támogatók/ befektetők keresése

2.2 Kerékpárút-hálózat kiépítésének folytatása (J)

Javaslatok:

- északi irányban: Dózsa György út – Öntöde u- Ady Endre u (kapcsolat az állomás felé)
- keleti, déli irányban: Viadukt u - Füzes – utca – Deák F utca – Gábor Áron u. Géza fejedelem utca
- nyugati irányban: Kassai – Kandó – Hunyadi – Tulipán – Kamilla – Farkas Pál utcák

Közlekedési szakemberek bevonásával meg kell vizsgálni a rendelkezésre álló utak állapotát, sávszélességet, forgalmát, azt, hogy külön sávban, vagy együtt haladjon az autóközlekedéssel
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: EU-s és hazai pályázati források kutatása, szakmai – közlekedéshatósági kapcsolatok építése, támogatók/ befektetők keresése

2.3 Sétáló utcák kialakításának lehetőségét vizsgálni kell (O)

Határidő: 2014
Költségigénye, források: inkább közlekedés-szervezés technikai kérdés (a sétálók utcák forgalmának átirányítása), közlekedési szakemberek bevonásával

2.4 Az ipari eredetű kibocsátások csökkentése és megelőzése érdekében, a kisebb környezeti terhelést adó technológiákat alkalmazó vállalkozások előtérbe helyezése az engedélyeztetési eljárások során. (J)

Határidő: folyamatos
Költségigénye: nincs, hatósági kontroll és szakmai kapcsolatok erősítése, gazdasági programban környezetbarát technológiát használó cégek megkeresése a városfejlesztés során

2.5 Állandó vagy ideiglenes immissziós mérőpont kiépítése a környezeti levegő minőségének megfigyelése céljából. Alternatíva lehet az is ha évente / kétévente immissziós méréseket végeztet az önkormányzat (J)

Határidő: 2016 július 31.
Költségigénye: immissziós mérőpont kb. 50-100 MFt, immiszzió mérések elvégzése: 1-5 MFt, források: kormányzati, EU-s páylázatok, önkormányzat költségvetése

2.6 A település közigazgatási területén belül a növényzettel borított, zöld területek nagyságának növelése (J)

Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

2.7 Parlagfű irtása, a parlagon hagyott területek tulajdonosait fel kell kutatni, jogi eszközökkel élve el kell érni a területek karbantartását. Önkormányzati területeket karban kell tartani (F)

Határidő: folyamatos (hatósági feladat)
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében (önkorm. területeknél), magánterületeken költségigénye nincs (kötelezések)

2.8 Továbbra is szükség van a földgáztüzelés arányának a növelésére a lakosság körében – szociális okok miatt a fa és vegyes tüzelés újra terjed (J)

Határidő: folyamatos

Költségigénye: nincs, max. adminisztratív

2.9 A városi egyedi tüzelőberendezéseinek felmérése, nem megfelelő tüzelőanyagot használó lakosok kiszűrése (műanyag, gumiabroncs, veszélyes anyagok, stb.) (F)

Határidő: 2015. július 31.

Költségigénye: nincs, max. adminisztratív

2.10 Füstköd- riadó terv és rendelet készítése (J)

Határidő: 2014. július 31.

Költségigénye: minimális, adminisztratív + szakértő igénybevétele (kb. bruttó 400-500 EFt)

3. Vízvédelem

Projekt –javaslatok:

3.1 felszíni vizek védelme

3.1.1 **A szennyvízcsatorna-hálózat teljes kiépítése - zártkert és külterület (kiköltözések esetén különösen indokolt) (J)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: EU-s és hazai pályázati források

3.1.2 **A szippantott szennyvíz leürítés ellenőrzése, az illegális leürítések felszámolása. – hatósági feladat, folyamatos ellenőrzés megszervezése (F)**

Határidő: folyamatos (hatósági feladat)

Költségigénye, források: nincs vagy minimális, max. adminisztratív

3.1.3 **Komplex vízvédelmi / vízgazdálkodási terv készítése - a többi környezeti elem védelmének együttes figyelembevételével (*vízbázis védelme*, *öntözési szokások, záportározók telepítésének lehetősége,* stb.) (J)** (települési vízkárelhárítási terv már elkészült)

Határidő: 2014. dec. 31

Költségigénye, források: kb. 500 EFt - 1 MFt között, önkormányzati költségvetési forrás, vagy pályázatok

3.1.4 **A vízelvezetők és csapadékcsatornák kitisztítása, állapotának javítása (árvízvédelmi szerep). (F)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

3.1.5 **A vizes élőhelyek, patakmedrek kitisztítása, rendbetétele (árvízvédelmi szerep), a meder eredeti állapotának helyreállításával (ökológiai szerep), turisztikai vonzerejének növelése**. **(J)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

3.1.6 **A vízfolyások teljes szakasza mellett védőgyep ill. erdősáv létesítése. (O)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

3.1.7 **A felszíni vízfolyások vízminőségének folyamatos ellenőrzése – évente egyszer kb. 5-8 helyen általános vízkémiai és vízbakteriológiai vizsgálat** (patakok, két tó) **(J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: kb. 500 EFt/év, önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében – lehetőség: KEOP – 2.2.2/C/13

3.1.8 **Kemikáliák alkalmazásának csökkentése a mezőgazdasági termelésben (J)**
Határidő: folyamatos (hatósági feladat)
Költségigénye, források: nincs vagy minimális, hatósági kapcsolatok építése, lakosság és mezőgazdasági vállalkozások felé kommunikáció

3.2. felszín alatti vizek védelme

3.2.1 **Pátyi hulladéklerakó rekultiválási folyamatának naprakész követése, a folyamatok felgyorsításának ösztönzése, hatósági kontroll igénylése (F**)
Határidő: folyamatos
Költségigénye: nincs

3.2.2 **Komplex vízvédelmi terv készítése - a többi környezeti elem védelmének együttes figyelembevételével (vízbázis védelme, öntözési szokások, záportározók telepítésének lehetősége, stb.) (J)** (települési vízkárelhárítási terv már elkészült)
Határidő: 2014. dec. 31
Költségigénye, források: kb. 500 EFt - 1 MFt között, önkormányzati költségvetési forrás, vagy pályázatok

3.2.3 **A felszín alatti vízkészletek minőségének nyomon követése, a szennyező források felderítése. (J)**
Határidő: 2015. dec.31.
Költségigénye, források: adminisztratív, illetve szakértők bevonásával rendszer kialakítása (költség: 1-2 MFt, forrás pályázatok, vagy önerő)

3.2.4 **A szennyvízcsatorna-hálózat teljes kiépítése - zártkert és külterület (kiköltözések esetén különösen indokolt) (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: EU-s és hazai pályázati források

3.2.5 **A szippantott szennyvíz leürítés ellenőrzése, az illegális leürítések felszámolása. – hatósági feladat, folyamatos ellenőrzés megszervezése (F)**
Határidő: folyamatos (hatósági feladat)

Költségigénye, források: nincs vagy minimális, max. adminisztratív

3.2.6 **Kemikáliák alkalmazásának csökkentése a mezőgazdasági termelésben(J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: nincs vagy minimális, hatósági kapcsolatok építése, lakosság és mezőgazdasági vállalkozások felé kommunikáció

3.2.7 **Ivóvízbázisok fokozott védelme (F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: nincs vagy minimális, kommunikáció

3.2.8 **A vízkivételek mennyiségi optimalizálása (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: nincs, főként lakossági kommunikáció és hatósági, gazdasági kapcsolatok építése

4. épített környezet védelme

Projekt –javaslatok:

4.1 A települési környezet védelme

2.10.1 Helyi környezetvédelmi vonatkozású rendeletek elkészítése, ill. felülvizsgálata.
Határidő: folyamatos **(J)**
Költségigénye, források: nincs vagy minimális, kommunikáció

2.10.2 A lakosság, a civil szervezetek bevonása a települési környezetvédelmi döntésekbe és azok végrehajtásába – folyamatos, lakossági akciók, (pl. hulladékgyűjtéssel kapcsolatban), kapcsolattartás a civil szervezetekkel (J)
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: nincs vagy minimális, kommunikáció

2.10.3 Védett épületek fenntartása (F)
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.1.4 **Bontásra váró, felhagyott épületek bontása (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.2.Települési környezet tisztasága

4.2.1 **Kommunális szilárd hulladékok megfelelő kezelése és ártalmatlanítása. (Határidő: folyamatosan) (F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.2.2 **Szelektív hulladékgyűjtés folyamatos ellenőrzése, fenntartása, igény szerinti bővítése. (**Jelenleg Szily-Fáy-kastélyban szelektív gyűjtőudvar + lakossági házhoz menő zsákos gyűjtés) **(F)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.2.3 **A köztisztasági feladatok ellátásának fejlesztése. (F)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.3 Csapadékvízelvezetés, bel- és árvízvédelem

4.3.1 **Pangó, feliszapolódott árkok rendezése. (F)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.3.2 **Települési vízkárelhárítási terv elkészítése és folyamatos felülvizsgálata (F)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.3.3 **Csapadékvíz-elvezető rendszerek kiépítése, a víz folyamatos lefutásának biztosítása az egyes befogadókig.** (Határidő: folyamatosan, ill. 2007. dec. 31.) **(F)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.3.4 **Meglévő árkok rendezése, kitisztítása, karbantartása. Természetes árkok állapotjavítása, karbantartása, eredeti állapotának megőrzésével (F)**

Határidő: folyamatos (kötelező feladat – árvízvédelem)

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.3.5 **Csapadékvíz-befogadók állapotjavítása, szükség szerint újak létesítése (F)**

Határidő: folyamatos (kötelező feladat – árvízvédelem)

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.3.6 **Ár- és belvízvédelmi művek korszerűsítése (F)**

Határidő: folyamatos (kötelező feladat – árvízvédelem)

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.3.7 **A csapadékvíz-elvezető árkokba történő illegális szennyvíz bevezetések felmérése és mielőbbi megszüntetése (F)**

Határidő: folyamatos (kötelező hatósági feladat)

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet

függvényében

4.3.8 **Szükség szerint a veszélyeztetett területeken növényzet telepítése (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.4 Ivóvízellátás

4.4.1 **Az ivóvízhálózat-rendszer műszaki felmérése, hibák feltérképezése – megbízott közműcég feladata (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.4.2 **Lakosság ösztönzése a hálózati vízbekötések szerelvényeinek cseréje. (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.4.3 **Időszakos vezetéki rekonstrukciók betervezése, megvalósítása – megbízott közműcég feladata (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.4.4 **Oltóvíz-hálózat fejlesztése, ellenőrzése (tűzcsapok) – helyi tűzoltó egyesület bevonásával (F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

4.4.5 **A kutak védőterületének fokozott ellenőrzése, valamint az ott lévő szennyezések megelőzése és megszüntetése.** (Elsősorban hatósági munka erősítésével.) **(F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: adminisztratív, eseti jelleggel (megszüntetés) havária keretből

5. Természet- és tájvédelem, zöldterület gazdálkodás

Projekt –javaslatok:

5.1 Természetvédelem

5.1.1 **További védendő természeti és egyéb kultúrtörténeti értékek feltárása, nyilvántartása, esetleges károsító tényezők számbavétele. (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: adminisztratív

5.1.2 **A védett természeti értékek fenntartása, folyamatos értékmegőrzés** (kötelező feladat) **(F)**
Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

5.1.3 **Az elhanyagolt vizes élőhelyeinek rekultivációja illetve környezetük kitisztítása, rendbetétele** (árvízvédelmi funkció is) **(F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

5.1.4 **„Érzékeny Természeti Területek", a NATURA 2000 területek folyamatos ellenőrzése, állapotának javítása, eredeti állapotának visszaállítása**. **(F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

5.1.5 **Helyileg védett területeken fakataszter (darab és típus) készítése, azok felvitele és térképi megjelenítése (J)**
Határidő: 2015. július 31.
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében (felmérést végző szakemberek költsége), a térinformatikai háttér szükséges (ezt más önkormányzati egységeknél is lehet majd használni)

5.2 Tájvédelem

5.2.1 **Fenntartható extenzív rét- és legelőgazdálkodás fejlesztése. (O)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: EU-s és hazai pályázati források

5.2.2 **Külterületen a korábbi bányászati tevékenység során keletkezett tájsebek (gödrök, meddőhányók, stb.) rekultiválása**. **(F)**
Határidő: 2018. december 31.
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében, ill. EU-s és hazai pályázati források

5.2.3 **Mezőgazdaságilag kedvezőtlen területek ökológiai szempontú hasznosítása (gyepesítés, erdősítés) (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében, ill. EU-s és hazai pályázati források

5.2.4 **A fejlesztési-, rendezési tervek készítése, felülvizsgálata során a tájvédelmi szempontok kiemelt figyelembevétele. (F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: főleg adminisztratív költség

5.2.5 **Ökopark, naturpark kialakításának lehetőségét vizsgálni, őshonos állatfajták bemutatása, ritka növényfajok feltérképezése, erdei iskolák létrehozása, zöldturizmus (erdei és vízi) fejlesztése** (kitörési pont!) **(F)**
Határidő: 2014. december 31.
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet

függvényében, ill. EU-s és hazai pályázati források

5.2.5 **Légvezetékek földkábelre történő kiváltása. (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében, ill. EU-s és hazai pályázati források

5.3 Zöldterület gazdálkodás

5.3.1 **Zöldterületek mennyiségének megőrzése, növelése, minőségének javítás, parkosítás, fenntartás (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

5.3.2 **Zöldfelületi fejlesztési tervek készítése. Erdő- és fasortelepítés az arra alkalmas helyeken (patakpart, utak mellett). Utak melletti védőfásítások, zöldsávok megvalósítása.** (A talaj defláció elleni védelmét is biztosítják, emellett „ökofolyosót" képezve a zöldhálózat fontos elemei.) **(J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

5.3.3 **Virágos területek megnövelése (pl.: iskolai, óvodai program segítségével, lakosság bevonásával) (O)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

5.3.4 **Játszóterek létesítése, meglévők fejlesztése. (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében, ill. EU-s és hazai pályázati források

5.3.5 **Mezőgazdasági művelés alá vont területek szélein fasorok, védősávok telepítése (O)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében, ill. EU-s és hazai pályázati források

5.3.6 **Invazív, özönfajok felmérése a településen – ökológus, kertész, erdész bevonásával (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében – felmérést végző szakember bérezése

6. zaj- rezgésvédelem

Projekt –javaslatok:

6.1 Önkormányzati zajrendelet megalkotása (közterületi rendezvények szabályozása,

csendes és zajos övezetek kijelölése, stb.), zajszakértő bevonásával (F)
Határidő: 2014. július 31.
Költségigénye: minimális, adminisztratív + zajszakértő igénybevétele – jogszabály szerint kötelező (kb. bruttó 300-400 EFt)

6.2 **Ország út zajterhelésének csökkentése a települést elkerülő utak létesítésével**. **(J)**
Határidő: 2015. december 31.
Költségigénye: EU-s és hazai pályázati források

6.3 **Zajszennyező-források felmérése, nyilvántartása adatgyűjtés, zajszint mérések szükség szerint (főleg közlekedés, ipari zajforrások) (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye: adatgyűjtés adminisztratív, zajmérés eseti jellegű (bruttó 300 EFt – 2 MFt között a mérési helyek és gyakoriság függvényében)

6.4 **Zajkibocsátási határértékek megállapítása**. Hatósági feladat (szórakozóhelyek, kereskedelmi és lakossági zajforrások) **(F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye: minimális, a zajkibocsátó jogszabály szerint kötelezhető alátámasztó zajmérés elvégeztetésére

6.5 zajtérkép készítése (nem kötelező feladat) **a legzajosabb utcákra, vagy az egész településre (O)**
Határidő: 2018. december 31**.**
Költségigénye: településrész (legzajosabb utcák, vasút, M1, Ország – Nagy utca mentén) esetén kb. 500 EFt – 1 MFt között, teljes településre kb. 3-4 MFt

6.6 **Szükség esetén zajvédő (erdő)sávok telepítése. (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye: belső közlekedési utaknál önkormányzat(pályázati forrás) – nagyobb beruházásoknál költségviselő a zajforrás üzemeltetője (M1, vasút – állami beruházásból)

7. Hulladékgazdálkodás

Projekt javaslatok:

7.1 Nemzeti, régiós hulladékgazdálkodási tervben szereplő előírások teljesítése. (J)
Határidő: folyamatos
Költségigénye: adminisztratív

7.2 **helyi közszolgáltatásokra vonatkozóan önkormányzati rendelet megalkotása, illetve a meglévő rendelet felülvizsgálata. (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye: adminisztratív

Települési szilárd hulladék

7.3 **Szelektív hulladék gyűjtési rendszer fejlesztése** (hulladékgyűjtő udvar bővítése, vagy több kisebb – rendezett – gyűjtőpont kialakítása) **(J)**
Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

7.4 **a „háztól-házig" gyűjtés fenntartása (F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

7.5 **Az illegális hulladéklerakók felmérése és felszámolása (F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

7.6 **Hulladékszegény technológiák kialakítása, hulladékhasznosítás arányának növelése.** (Ipari parkok cégei, közintézmények) **(J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: inkább adminisztratív, megfelelő technológiával bíró cégek kiválasztása a gazdaság fejlesztése során, önkormányzati fenntartású közintézmények kampányszerűen

7.7 **Regionális és házi komposztálás népszerűsítése. (kiadvány készítése, lakossági fórum, helyi sajtó, gyakorlati bemutatók, stb.) (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: adminisztratív, a fórumok ill. a kiadványok költségei

7.8 **Lakosság ösztönzése a szervezett települési szilárd hulladék gyűjtő-rendszerben való részvételre.** (fórum, tájékoztató anyag, helyi sajtó, stb.) **(J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: adminisztratív, a fórumok ill. a kiadványok költségei

7.9 **Biogáz-hasznosítás lehetőségének vizsgálata (O)**
Határidő: 2014. dec. 31
Költségigénye, források: adminisztratív, ill. a megvalósíthatósági tanulmány költsége (0,5– 1,5 MFt között, a vizsgálat mélységétől függően)

7.10 **Újrahasználati központ kialakítása -** Nyugat-Európában komoly múltja van az újrahasználatnak, Magyarországon még nem elterjedt, lényeges a hulladékképződés megelőzése szempontjából, helyben keletkezett hulladékká váló termékek visszaforgatása (pl. bútorok, ruhák, elektronikai termékek) **(J)**
Határidő: 2014. dec. 31
Költségigénye, források: adminisztratív, a megvalósíthatósági tanulmány költsége (0,5– 1,5 MFt között, a vizsgálat mélységétől függően)

Települési folyékony hulladék

7.11 **Szennyvízcsatorna-hálózatra történő rákötések folyamatos szorgalmazása (támogatások, hitellehetőségek), szennyvízcsatorna-hálózat teljes kiépítése - zártkert és külterület (kiköltözések esetén különösen indokolt) (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati forrás, EU-s és hazai pályázati források

7.12 **Szennyvízcsatorna-hálózatra történő rákötés lehetőségének hiánya esetén közműpótló-berendezések alkalmazása. A szippantott szennyvíz leürítés ellenőrzése, az illegális leürítések felszámolása.** – hatósági feladat, folyamatos ellenőrzés megszervezése **(F)**

Határidő: folyamatos (hatósági feladat)

Költségigénye, források: nincs vagy minimális, max. adminisztratív

7.13 **A települési folyékony hulladék kezelésének kötelező közszolgáltatásáról és a talajterhelési díjról szóló 5/2008. (04. 25.) sz. rendelet betartása / betartatása. (F)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében

Termelési nem veszélyes hulladék

7.14 A keletkező termelési nem veszélyes hulladék mennyiségének felmérése (J)

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: nincs vagy minimális, max. adminisztratív

7.15 A hulladékszegény és fajlagosan kevesebb alapanyagot felhasználó technológiák bevezetésével a keletkezett hulladékmennyiség csökkentése - az újrafelhasználás és újrahasznosítás arányának növelésével. (J)

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: inkább adminisztratív, megfelelő technológiával bíró cégek kiválasztása a gazdaság fejlesztése során

Veszélyes hulladékok

7.16 **A keletkező veszélyes hulladék-mennyiségek felmérése. (F)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: inkább adminisztratív

7.17 **A veszélyes hulladék elkülönített gyűjtése, tárolása és ártalmatlanítása, különös tekintettel a háztartási veszélyes hulladékokra (akkumulátor és elem, építési és bontási hulladék, kiselejtezett gépjármű, stb.) (F)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében – kampányok lakosság és közintézmények, gyűjtőudvar fenntartása és fejlesztése

7.18 **A mezőgazdaságban felhasznált anyagok veszélyes hulladéknak minősülő göngyölegeinek szakszerű gyűjtése, kezelése és elszállítása. (J)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében – kampányok lakosság és a mezőgazdasági vállalkozások felé

7.19 **Az egyes veszélyesnek minősülő települési hulladékok mennyiségére vonatkozó csökkentési előírások betartása a törvényben előírtak szerint. (J)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: önkormányzati költségvetésben tervezhető pénzügyi helyzet függvényében – kampányok lakosság és közintézmények, gyűjtőudvar fenntartása és fejlesztése

8. energiastratégia, energiagazdálkodás

Projekt-javaslatok

8.1 **Beruházásoknál az energiatakarékos technológiák megvalósításának támogatása**. **(F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: inkább adminisztratív

8.2 **A lakossági gázbekötések ösztönzése (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: pályázati források felkutatása

8.3 **Utólagos hőszigetelések, energia-megtakarítást eredményező beruházások, közintézményeknél (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati forrás, EU-s és hazai pályázati források

8.4 **Megújuló energiaforrások hasznosításának népszerűsítése, ezek alkalmazása (napkollektor, napelem, geotermikus energia, stb.) – közintézmények (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati forrás, EU-s és hazai pályázati források

8.5 **Energiahatékonysággal kapcsolatos ismeretek népszerűsítése, terjesztése**. **(O)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: inkább adminisztratív

8.6 Biomassza kiserőmű, vagy akár csak egy/két kisebb kazán – alkalmazásának lehetősége iskolák, közintézmények fűtésére (kitörési pont!) **– megvalósíthatósági tanulmány (O)**
Határidő: 2018. dec. 31.
Költségigénye, források: adminisztratív, ill. a megvalósíthatósági tanulmány költsége (0,5– 1,5 MFt között, a vizsgálat mélységétől függően)

8.7 **energiaültetvények telepítésének vizsgálata a parlag területeken – összefügghet a biomassza kiserőmű ellátásával (O)**
Határidő: 2018. július 31.
Költségigénye, források: adminisztratív, ill. a megvalósíthatósági tanulmány költsége (0,5– 1,5 MFt között, a vizsgálat mélységétől függően)

8.8 **szélerőmű alkalmazási lehetőségének felmérése (O)**
Határidő: 2018. július 31.
Költségigénye, források: adminisztratív, ill. a megvalósíthatósági tanulmány költsége (0,5– 2 MFt között, a vizsgálat mélységétől függően)

8.9 **Város energiahatékonysági programjának elkészítése (J)**
Határidő: 2017. március 31.

Költségigénye, források: önkormányzati forrás, pályázati források

9. környezet-egészségügy

Projekt-javaslatok

9.1 **A vezetékes ivóvízhálózatba még be nem kapcsolt háztartások bekötése (néhány ingatlan), e lehetőség híján az egészséges ivóvíz más módon való biztosítása (F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati, vagy pályázati forrás

9.2 **Az ingatlanon belül történő szennyvízszikkasztások felszámolása. (F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: nincs, hatósági kontroll, kötelezés

9.3 **Parlagfű, és egyéb allergizáló gyomnövények irtása, folyamatos gyommentesítés.(F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: lakosságnál nincs, hatósági kontroll, kötelezés; önkormányzati területeknél önkormányzat pénzügyi forrásai

9.4 **Az allergizáló növényekkel kapcsolatos lakossági tájékoztatás, „gyűjtési akciók" szervezése. (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: nincs, adminisztratív

9.5 **salakbeépítéses épületek (aljzat, födém) felmérése (O)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: adminisztratív + szakember bérezése - önkormányzat pénzügyi forrásai

9.10 **Hőség és UV riadó terv készítése**: A klímaváltozás egyik legfontosabb hatása, hogy a hőhullámok egyre gyakoribbá váltak. A hőség-időszakok elleni helyi védekezés megszervezése azért is kiemelten szükséges, mert az egészségügyi, a szociális, valamint az egyes oktatási intézményekben nagyszámú érzékeny (sérülékeny) csoport és személy tartózkodik huzamos ideig vagy állandó jelleggel. Az UV sugárzás rákos megbetegedést okozó hatása is ismert, az UV index segítségével egyértelműen és könnyen meghatározható az UV sugárzás erőssége, és annak megfelelően az óvintézkedések módja is a szabadban**. (J)**
Határidő: 2015. július 31.
Költségigénye, források: adminisztratív + szakember bérezése - önkormányzat pénzügyi forrásai

9.11 **Szűrési programok szervezése a háziorvosok, szakorvosok és a népegészségügyi intézet szervezésében (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: adminisztratív, szervezés

9.12 **Klímaprogram, és adaptációs terv készítése (időjárás változáshoz alkalmazkodás, hőhullámok, aszályos időszakok modellezése, országos éghajlatstratéga helyben alkalmazása) (J)**

Határidő: 2015. július 31.
Költségigénye, források: adminisztratív + szakember bérezése - önkormányzat pénzügyi forrásai

10. Közlekedés

Javasolt projektek:

10.1 **Forgalomtechnikailag nem megfelelő csomópontok átépítése, korszerűsítése (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati, vagy pályázati forrás

10.2 **Páty – Herceghalom községek közötti gyűjtőút megépítése**. **(J)**
Határidő: 2019. július 31
Költségigénye, források: önkormányzati, vagy pályázati forrás

10.3 **Pátyi úton új csomópont létesítése, mely az 1-es főúttal teremtene e kapcsolatot. (J)**
Határidő: 2019. július 31
Költségigénye, források: önkormányzati, vagy pályázati forrás

10.4 **Járdaépítés, parkolók építése (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati pénzügyi források, vagy pályázati forrás

10.5 **Közlekedésbiztonság növelése, forgalomcsillapítások bevezetése (Forgalomtechnikai terv) (F)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati pénzügyi források

10.6 **Meglévő utak korszerűsítése, szilárd útburkolat kialakítása**. **(J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati pénzügyi források

10.7 **Új útszakaszok tervezésénél a természeti területek figyelembevétele (ökológiai hálózat), az utak mentén zöldsáv, alattuk áteresz kialakítása az élővilág migrációjának biztosítására. (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: önkormányzati pénzügyi források, illetve egyedi beruházásokhoz kötődően

10.8 **A tömegközlekedés szolgáltatásának színvonalának emelése, acélból, hogy minél többen részesítsék előnybe ezeket a közlekedési módokat** (Ennek jegyében zajlik a Biatorbágy és Tata közötti vasútpálya felújítás nagy projektje is, a buszközlekedés irányában lehetne még fejleszteni) **(J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: pályázati források kutatása, szakmai – közlekedés-hatósági kapcsolatok építése, támogatók/ befektetők keresése

10.9 **Kerékpárút-hálózat kiépítésének folytatása, kerékpáros turizmus ösztönzése (J)**
Javaslatok:
- északi irányban: Dózsa György út – Öntöde u- Ady Endre u (kapcsolat az állomás felé)

- keleti, déli irányban: Viadukt u - Füzes – utca – Deák F utca – Gábor Áron u. Géza fejedelem utca
- nyugati irányban: Kassai – Kandó – Hunyadi – Tulipán – Kamilla – Farkas Pál utcák

Közlekedési szakemberek bevonásával meg kell vizsgálni a rendelkezésre álló utak állapotát, sávszélességet, forgalmát, azt, hogy külön sávban, vagy együtt haladjon az autóközlekedéssel

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: EU-s és hazai pályázati források kutatása, szakmai – közlekedéshatósági kapcsolatok építése, támogatók/ befektetők keresése

10.10 **Sétáló utcák kialakításának lehetőségét vizsgálni kell (O)**

Határidő: 2014

Költségigénye, források: inkább közlekedés-szervezés technikai kérdés (a sétálók utcák forgalmának átirányítása), közlekedési szakemberek bevonásával

11. környezetbiztonság

Javasolt projektek:

11.1 **Az önkormányzatok és a lakosság felkészítése egy esetlegesen bekövetkező környezeti káresemény esetén végzendő teendőkről – gyakorlatok polgárőrség, tűzoltó egyesület bevonásával (J)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: inkább szervezési, adminisztrítív költségek

11.2 **Potenciális veszélyforrások feltárása. Kárelhárítási terv készítése települési szinten**. (Vízkár elhárítási terv készülése folyamatban) Katasztrófavédelem bevonása **(F)**

Határidő: 2014. december 31.

Költségigénye, források: adminisztratív, ill. a tanulmányterv költsége

11.3 **Helyi környezetbiztonsági rendszer kiépítése. Környezeti kockázat vizsgálata polgárőrség, tűzoltó egyesület bevonásával (J)**

Határidő: 2014. december 31.

Költségigénye, források: adminisztratív, ill. a tanulmányterv költsége

11.4 **A környezeti káresemények során riasztásra kerülő szakszemélyzet felkészítettségének ellenőrzése, szükséges pótlólagos és kiegészítő oktatások és gyakorlatok végrehajtása**. **(F)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: inkább szervezési, adminisztratív költségek

12. Környezetpolitika, oktatás, nevelés, képzés

Javasolt projektek:

12.1 **Lakosság bevonása a környezetvédelmi döntésekbe. (Lakossági fórum, falugyűlés, stb.) Lakosság folyamatos tájékoztatása a környezet állapotáról. (Helyi sajtó, hirdetmény, stb.) (J)**

Határidő: folyamatos

Költségigénye, források: inkább szervezési, adminisztratív költségek

12.2 **Városi környezeti nevelési program készítése, a környezettudatos nevelés beépítése a helyi oktatásba. (Iskola, óvoda) (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: inkább szervezési, adminisztratív költségek

12.3 **Lakosság környezettudatos „nevelése". (Fórumok, klubok, konkrét akciók, előadások, stb.) (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: inkább szervezési, adminisztratív költségek

12.4 **Környezetvédelmi célú rendezvények megvalósítása. (Falunap, közös virágültetés, stb.) (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: inkább szervezési, adminisztratív költségek

12.5 **Civil szervezetek környezetvédelmi tevékenységének elősegítése. (Közös programok, fórumok, rendezvények anyagi támogatása, stb.) (J)**
Határidő: folyamatos
Költségigénye, források: inkább szervezési, adminisztratív költségek

VI. A KITŰZÖTT CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZABÁLYOZÁSI, ELLENŐRZÉSI, ÉRTÉKELÉSI ESZKÖZEI; AZ INTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJ-TÁSÁNAK, VÁRHATÓ KÖLTSÉGIGÉNYE, A TERVEZETT FORRÁSOK

1. szabályozás, ellenőrzés, értékelés

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény a program kidolgozása mellett arról is rendelkezik, hogy az önkormányzat gondoskodik a programba foglalt feladatok végrehajtásáról, figyelemmel kíséri azok megoldását, és a programot szükség szerint – de legalább kétévente - felülvizsgálja.

A felülvizsgálat során értékelni kell, hogy a célkitűzéseknek megfelelő-e a környezetgazdálkodás a településen, illetve a környezetvédelmi javaslatban előírt projektek időszakos teljesülését is szükséges megvizsgálni.

Emellett nagyon fontos, hogy a települési környezetvédelmi program ne csak egy kötelezően előírt és utána a polcon tárolt dokumentáció legyen, hanem egyfajta mankóként szolgáljon az önkormányzat tevékenységében, használatának a napi rutin részesévé kell válnia.

Fontos, hogy akár a város fenntartása, akár a hatósági munkák, vagy a távlati célkitűzések (integrált város-stratégia, gazdasági program, stb.), tervezések során vegyék figyelembe a környezetvédelmi programot.

2. költségek, források számbavétele

Az önkormányzat évi végi, következő évre vonatkozó költségvetési koncepciójában szerepeltetni kell a projektjavaslatok közül az adott évre, vagy időszakra vonatkozó programjainak fedezetét, különösen a feltétlenül szükséges (F) és kiemelten fontos, nagy jelentőségű (J) projektek vonatkozásában.

Sok nevesített feladat amúgy is az önkormányzat kötelező feladata (pl. zöldfelület gondozás, parkfenntartás, szennyvíz- és csatornahálózat, csapadékcsatorna hálózat karbantartása, közutak és járdák fenntartása, hulladék közszolgáltatás fenntartása, stb.), más feladatok nem kötelezőek, de mégis szükségesek a környezetvédelmi törvényben és az alkotmányban is nevesített alapcélok (egészséges, biztonságos környezet, stb.) megvalósításához

Ha az önkormányzatnak a szükséges források nem állnak a rendelkezésére, úgy pályázati források szükségesek. A leginkább igénybevehető források általában a KEOP pályázati források.

Az alábbiakban a legfontosabb pályázati lehetőségeket – a közeljövőben várható új Európai Uniós forrásokat - sorolom fel:

IKOP – Intelligens vasúti közlekedés fejlesztése
TOP – Intergrált városfejlesztés, alacsony CO2 kibocsátású gazdaság, infrastruktúra
KEHOP – klímaválságra való felkészülés
vízvédelem, hulladékgazdálkodás, levegőtisztaság-védelem fejlesztése
természetvédelem
megújuló energiaforrások
környezet-egészségügyi K+F
VOP – vidékfejlesztés, mezőgazdaság fejlesztése
GINOP - alacsony CO2 kibocsátású gazdaságra áttérés, környezetmegőrzés, erőforrás hatékonyság fejlesztése
vállalkozások energiahatékonysági és megújuló energiaforrásokra irányuló fejlesztése
kulturális és természeti örökség védelme

Fentiek közül Biatorbágy számára – véleményem szerint – a főbb lehetőségek a TOP, KEHOP, GINOP programokban lehetnek.

Végül két jelenleg futó pályázati lehetőség:

- Közép-Magyarországi Operatív Program
Megújuló energiahordozó-felhasználás növelése
Kódszám: KMOP-3.3.3-13-2.

- Környezet és Energia Operatív Program
Vízügyi, geoinformatikai és monitoring központ létrehozása
Kódszám: KEOP – 2.2.2/C/13

VII. ÖSSZEGZÉS, KONKLÚZIÓ, KITÖRÉSI PONTOK, LEHETŐSÉGEK A KÖRNYEZETVÉDELEM TERÜLETÉN

ÖSSZEGZÉS:

A környezetvédelmi program elkészítése során figyelembe vettem a folytonosságot az előző környezetvédelmi programmal, az összhangot a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal és a meghatározó Európai Uniós stratégiákkal (fenntartható fejlődés, éghajlat-stratégia, energiahatékonyság, megújuló energiák használata, stb.)

Az új készülő Nemzeti Környezetvédelmi Program főbb célkitűzéseit, eszközrendszerét is próbáltam helyi szinten beépíteni, ezek röviden: levegőminőség javítása, stratégiai zajtérképek megalkotása, szennyvíztisztítás hatásfokának növelése, éghajlatváltozásra felkészülés (hőhullámok), kémiai biztonság növelése, talaj- és termőföld védelme, zöldfelület növelése, takarékos vízkészlet-gazdálkodás és vízminőségvédelem, kármegelőzés és kárelhárítás, hatékony erőforrás-gazdálkodás, biodiverzitás növelése, hulladékgazdálkodás aktualitása (szelektivitás, újrahasználat, komposztálás növelése), üvegházgázok csökkentése, megfelelő agrár-, erdő- és ásványgazdálkodás, energiahatékonyság növelése, közlekedés - tétele, turizmus, ökoturizmus, területrendezés, településrendezés fejlesztése, finanszírozási eszközök felkutatása

A környezetvédelmi programot fentiek mellett a környezetvédelmi törvény szerinti kötelező tartalommal és eszköztárral, következetes szerkezetben úgy igyekeztem elkészíteni, hogy az naprakész és használható legyen.

Szempontok a javasolt projektek kiválasztásához/megvalósításához

A II. fejezetben a helyzetfeltárás, állapotértékelés során azonosított és megoldást igénylő környezeti problémák, konfliktusok és a IV. fejezetben meghatározott célkitűzések segítségével összeállított projektjavaslatok jelentik a megoldást a környezetállapot javításához, illetve a kedvező környezeti helyzet fenntartásához.

Az V. fejezetben meghatározott feladatok, projektek kiválasztásához, rangsorolásához, ütemezéséhez azonban figyelembe kell venni a következők korlátokat:

- pénzügyi korlátok: előirányozható, éves költségvetési keretek, valamint a megszerezhető támogatások (hazai és uniós források), amelyek alapvetően befolyásolják az egyes projektek megvalósíthatóságát
- időbeni korlátok: a megvalósítás egymásra épülése, és a ráfordítandó időszükséglet meghatározása. Sokszor egy fontosabb projekt nem valósítható meg részletes tervezés, pontos előkészítés nélkül, más esetben a projekt a napi rutinfeladatok része, vagy azzá válhat. döntéseknél nem lehet figyelmen kívül hagyni.
- szakmai korlátok: az olyan problémák behatárolása, melyhez megfelelő külső, vagy rendelkezésre álló belső szakembergárda szükséges
- szervezeti, intézményi korlátok: a polgármesteri hivatalon belül az előkészítési, döntéshozási és ügyintézési nehézségek. A sikeres megvalósítás feltétele a megfelelő

intézményi és szervezeti háttér, a környezeti/környezetfejlesztési ügyek kreatív, problémaorientált kezelése.

A Projektek megvalósításánál próbáltam egyfajta rangsort felállítani, hogy a végrehajtás egyszerűbb, követhetőbb, következetes legyen.

Az alábbiakban felsorolom röviden azokat a *legfontosabb projektjavaslatokat,* melyek elengedhetetlenek Biatorbágy környezeti állapotának jelentős javulásához (az egyes elemek, részterületek tekintetében néhány esetben egy projekt többször is szerepel, mert több környezeti elemet / területet érint):

Földtani közeg, talajvédelem:

- Pátyi hulladéklerakó rekultiválási folyamatának naprakész követése, a folyamatok felgyorsításának ösztönzése, hatósági kontroll igénylése
- A különböző műtrágyák alkalmazásának korszerűbb, a megváltozott termelési viszonyoknak megfelelő, szabályozása (szerves- és zöldtrágyák, biotrágyák széleskörű alkalmazása)
- Racionális földhasználat, vegyszerhasználat csökkentése, az ökológiai szempontok alapján művelési-ág rendezés.
- A fellépő tájrendezési feladatok végrehajtása (rekultivációk).
- Kárfelmérés és – kármentesítés
- Védett, illetve érzékeny természeti területek védelme.
- Ár- és belvízvédelmi művek korszerűsítése. (Különösen a vízelvezető-rendszerek esetében.)
- Illegális hulladéklerakások megszüntetése

Levegőtisztaság-védelem (Légszennyezettség – csökkentési program):

- A tömegközlekedés szolgáltatásának színvonalának emelése, acélból, hogy minél többen részesítsék előnybe ezeket a közlekedési módokat
- Kerékpárút-hálózat kiépítésének folytatása
- Az ipari eredetű kibocsátások csökkentése és megelőzése érdekében, a kisebb környezeti terhelést adó technológiákat alkalmazó vállalkozások előtérbe helyezése az engedélyeztetési eljárások során.
- Állandó vagy ideiglenes immissziós mérőpont kiépítése a környezeti levegő minőségének megfigyelése céljából. Alternatíva lehet az is ha évente / kétévente immissziós méréseket végeztet az önkormányzat
- A település közigazgatási területén belül a növényzettel borított, zöld területek nagyságának növelése
- Parlagfű irtása, a parlagon hagyott területek tulajdonosait fel kell kutatni, jogi eszközökkel élve el kell érni a területek karbantartását. Önkormányzati területeket karban kell tartani
- Továbbra is szükség van a földgáztüzelés arányának a növelésére a lakosság körében – szociális okok miatt a fa és vegyes tüzelés újra terjed
- A városi egyedi tüzelőberendezéseinek felmérése, nem megfelelő tüzelőanyagot használó lakosok kiszűrése (műanyag, gumiabroncs, veszélyes anyagok, stb.)
- Füstköd- riadó terv és rendelet készítése

Vízvédelem:

Felszíni vizek védelme

- A szennyvízcsatorna-hálózat teljes kiépítése - zártkert és külterület (kiköltözések esetén különösen indokolt)
- A szippantott szennyvíz leürítés ellenőrzése, az illegális leürítések felszámolása. – hatósági feladat, folyamatos ellenőrzés megszervezése
- Komplex vízvédelmi / vízgazdálkodási terv készítése - a többi környezeti elem védelmének együttes figyelembevételével (*vízbázis védelme*, *öntözési szokások, záportározók telepítésének lehetősége,* stb.)
- A vízelvezetők és csapadékcsatornák kitisztítása, állapotának javítása (árvízvédelmi szerep).
- A vizes élőhelyek, patakmedrek kitisztítása, rendbetétele (árvízvédelmi szerep), a meder eredeti állapotának helyreállításával (ökológiai szerep), turisztikai vonzerejének növelése.
- A felszíni vízfolyások vízminőségének folyamatos ellenőrzése – évente egyszer kb 5-8 helyen általános vízkémiai és vízbakteriológiai vizsgálat
- Kemikáliák alkalmazásának csökkentése a mezőgazdasági termelésben

Felszín alatti vizek védelme

- Pátyi hulladéklerakó rekultiválási folyamatának naprakész követése, a folyamatok felgyorsításának ösztönzése, hatósági kontroll igénylése
- Komplex vízvédelmi terv készítése - a többi környezeti elem védelmének együttes figyelembevételével (vízbázis védelme, öntözési szokások, záportározók telepítésének lehetősége, stb.)
- A felszín alatti vízkészletek minőségének nyomon követése, a szennyező források felderítése.
- A szennyvízcsatorna-hálózat teljes kiépítése - zártkert és külterület (kiköltözések esetén különösen indokolt)
- A szippantott szennyvíz leürítés ellenőrzése, az illegális leürítések felszámolása. – hatósági feladat, folyamatos ellenőrzés megszervezése
- Kemikáliák alkalmazásának csökkentése a mezőgazdasági termelésben
- Ivóvízbázisok fokozott védelme
- A vízkivételek mennyiségi optimalizálása

Épített környezet védelme:

A települési környezet védelme

- Helyi környezetvédelmi vonatkozású rendeletek elkészítése, ill. felülvizsgálata.
- A lakosság, a civil szervezetek bevonása a települési környezetvédelmi döntésekbe és azok végrehajtásába – folyamatos, lakossági akciók, (pl. hulladékgyűjtéssel kapcsolatban), kapcsolattartás a civil szervezetekkel
- Védett épületek fenntartása
- Bontásra váró, felhagyott épületek bontása

Települési környezet tisztasága

- Kommunális szilárd hulladékok megfelelő kezelése és ártalmatlanítása. (Határidő: folyamatosan)
- Szelektív hulladékgyűjtés folyamatos ellenőrzése, fenntartása, igény szerinti bővítése.
- A köztisztasági feladatok ellátásának fejlesztése

Csapadékvízelvezetés, bel- és árvízvédelem

- Pangó, feliszapolódott árkok rendezése
- Települési vízkárelhárítási terv elkészítése és folyamatos felülvizsgálata
- Csapadékvíz-elvezető rendszerek kiépítése, a víz folyamatos lefutásának biztosítása az egyes befogadókig
- Meglévő árkok rendezése, kitisztítása, karbantartása. Természetes árkok állapotjavítása, karbantartása, eredeti állapotának megőrzésével
- Csapadékvíz-befogadók állapotjavítása, szükség szerint újak létesítése
- Ár- és belvízvédelmi művek korszerűsítése
- A csapadékvíz-elvezető árkokba történő illegális szennyvíz bevezetések felmérése és mielőbbi megszüntetése
- Szükség szerint a veszélyeztetett területeken növényzet telepítése

Ivóvízellátás

- Az ivóvízhálózat-rendszer műszaki felmérése, hibák feltérképezése – megbízott közműcég feladata
- Lakosság ösztönzése a hálózati vízbekötések szerelvényeinek cseréje.
- Időszakos vezetéki rekonstrukciók betervezése, megvalósítása – megbízott közműcég feladata
- Oltóvíz-hálózat fejlesztése, ellenőrzése (tűzcsapok) – helyi tűzoltó egyesület bevonásával
- A kutak védőterületének fokozott ellenőrzése, valamint az ott lévő szennyezések megelőzése és megszüntetése.

<u>Természet- és tájvédelem, zöldterület gazdálkodás</u>

Természetvédelem

- További védendő természeti és egyéb kultúrtörténeti értékek feltárása, nyilvántartása, esetleges károsító tényezők számbavétele.
- A védett természeti értékek fenntartása, folyamatos értékmegőrzés
- Az elhanyagolt vizes élőhelyeinek rekultivációja illetve környezetük kitisztítása, rendbetétele
- „Érzékeny Természeti Területek”, a NATURA 2000 területek folyamatos ellenőrzése, állapotának javítása, eredeti állapotának visszaállítása.
- Helyileg védett területeken fakataszter (darab és típus) készítése, azok felvitele és térképi megjelenítése

Tájvédelem

- Külterületen a korábbi bányászati tevékenység során keletkezett tájsebek (gödrök, meddőhányók, stb.) rekultiválása.
- Mezőgazdaságilag kedvezőtlen területek ökológiai szempontú hasznosítása (gyepesítés,

erdősítés)

- A fejlesztési-, rendezési tervek készítése, felülvizsgálata során a tájvédelmi szempontok kiemelt figyelembevétele.

- Ökopark, naturpark kialakításának lehetőségét vizsgálni, őshonos állatfajták bemutatása, ritka növényfajok feltérképezése, erdei iskolák létrehozása, zöldturizmus (erdei és vízi) fejlesztése

- Légvezetékek földkábelre történő kiváltása.

Zöldterület gazdálkodás

- Zöldterületek mennyiségének megőrzése, növelése, minőségének javítás, parkosítás, fenntartás

- Zöldfelületi fejlesztési tervek készítése. Erdő- és fasortelepítés az arra alkalmas helyeken (patakpart, utak mellett). Utak melletti védőfásítások, zöldsávok megvalósítása

- Játszóterek létesítése, meglévők fejlesztése.

- Invazív, özönfajok felmérése a településen – ökológus, kertész, erdész bevonásával

Zaj- rezgésvédelem

- Önkormányzati zajrendelet megalkotása (közterületi rendezvények szabályozása, csendes és zajos övezetek kijelölése, stb.), zajszakértő bevonásával
- Ország út zajterhelésének csökkentése a települést elkerülő utak létesítésével
- Zajszennyező-források felmérése, nyilvántartása adatgyűjtés, zajszint mérések szükség szerint (főleg közlekedés, ipari zajforrások)
- Zajkibocsátási határértékek megállapítása
- Szükség esetén zajvédő (erdő)sávok telepítése.

Hulladékgazdálkodás

- Nemzeti, régiós hulladékgazdálkodási tervben szereplő előírások teljesítése.
- helyi közszolgáltatásokra vonatkozóan önkormányzati rendelet megalkotása, illetve a meglévő rendelet felülvizsgálata

Települési szilárd hulladék

- Szelektív hulladék gyűjtési rendszer fejlesztése
- a „háztól-házig” gyűjtés fenntartása
- Az illegális hulladéklerakók felmérése és felszámolása
- Hulladékszegény technológiák kialakítása, hulladékhasznosítás arányának növelése
- Regionális és házi komposztálás népszerűsítése. (kiadvány készítése, lakossági fórum, helyi sajtó, gyakorlati bemutatók, stb.)
- Lakosság ösztönzése a szervezett települési szilárd hulladék gyűjtő-rendszerben való részvételre
- Újrahasználati központ kialakítása

Települési folyékony hulladék

- Szennyvízcsatorna-hálózatra történő rákötések folyamatos szorgalmazása (támogatások, hitellehetőségek), szennyvízcsatorna-hálózat teljes kiépítése - zártkert és külterület (kiköltözések esetén különösen indokolt)

- Szennyvízcsatorna-hálózatra történő rákötés lehetőségének hiánya esetén közműpótló-berendezések alkalmazása. A szippantott szennyvíz leürítés ellenőrzése, az illegális leürítések felszámolása
- A települési folyékony hulladék kezelésének kötelező közszolgáltatásáról és a talajterhelési díjról szóló 5/2008. (04. 25.) sz. rendelet betartása / betartatása.

Termelési nem veszélyes hulladék

- A keletkező termelési nem veszélyes hulladék mennyiségének felmérése
- A hulladékszegény és fajlagosan kevesebb alapanyagot felhasználó technológiák bevezetésével a keletkezett hulladékmennyiség csökkentése - az újrafelhasználás és újrahasznosítás arányának növelésével

Veszélyes hulladékok

- A keletkező veszélyes hulladék-mennyiségek felmérése
- A veszélyes hulladék elkülönített gyűjtése, tárolása és ártalmatlanítása, különös tekintettel a háztartási veszélyes hulladékokra (akkumulátor és elem, építési és bontási hulladék, kiselejtezett gépjármű, stb.)
- A mezőgazdaságban felhasznált anyagok veszélyes hulladéknak minősülő göngyölegeinek szakszerű gyűjtése, kezelése és elszállítása
- Az egyes veszélyesnek minősülő települési hulladékok mennyiségére vonatkozó csökkentési előírások betartása a törvényben előírtak szerint.

<u>Energiastratégia, energiagazdálkodás:</u>

- Beruházásoknál az energiatakarékos technológiák megvalósításának támogatása.
- A lakossági gázbekötések ösztönzése
- Utólagos hőszigetelések, energia-megtakarítást eredményező beruházások, közintézményeknél
- Megújuló energiaforrások hasznosításának népszerűsítése, ezek alkalmazása (napkollektor, napelem, geotermikus energia, stb.) – közintézmények
- Város energiahatékonysági programjának elkészítése

<u>Környezet-egészségügy</u>

- A vezetékes ivóvízhálózatba még be nem kapcsolt háztartások bekötése (néhány ingatlan), e lehetőség híján az egészséges ivóvíz más módon való biztosítása
- Az ingatlanon belül történő szennyvízszikkasztások felszámolása
- Parlagfű, és egyéb allergizáló gyomnövények irtása, folyamatos gyommentesítés
- Az allergizáló növényekkel kapcsolatos lakossági tájékoztatás, „gyűjtési akciók” szervezése.
- Hőség és UV riadó terv készítése
- Szűrési programok szervezése a háziorvosok, szakorvosok és a népegészségügyi intézet szervezésében
- Klímaprogram, és adaptációs terv készítése

Közlekedés

- Forgalomtechnikailag nem megfelelő csomópontok átépítése, korszerűsítése
- Páty – Herceghalom községek közötti gyűjtőút megépítése.
- A 8101 és 8104.sz. utak települést elkerülő szakaszának megépítése
- Járdaépítés, parkolók építése
- Közlekedésbiztonság növelése, forgalomcsillapítások bevezetése (Forgalomtechnikai terv)
- Meglévő utak korszerűsítése, szilárd útburkolat kialakítása.
- Új útszakaszok tervezésénél a természeti területek figyelembevétele (ökológiai hálózat), az utak mentén zöldsáv, alattuk áteresz kialakítása az élővilág migrációjának biztosítására
- A tömegközlekedés szolgáltatásának színvonalának emelése, acélból, hogy minél többen részesítsék előnybe ezeket a közlekedési módokat
- Kerékpárút-hálózat kiépítésének folytatása, kerékpáros turizmus ösztönzése

Környezetbiztonság:

- Az önkormányzatok és a lakosság felkészítése egy esetlegesen bekövetkező környezeti káresemény esetén végzendő teendőkről – gyakorlatok polgárőrség, tűzoltó egyesület bevonásával
- Potenciális veszélyforrások feltárása. Kárelhárítási terv készítése települési szinten
- Helyi környezetbiztonsági rendszer kiépítése. Környezeti kockázat vizsgálata polgárőrség, tűzoltó egyesület bevonásával
- A környezeti káresemények során riasztásra kerülő szakszemélyzet felkészítettségének ellenőrzése, szükséges pótlólagos és kiegészítő oktatások és gyakorlatok végrehajtása.

Környezetpolitika, oktatás, nevelés, képzés:

- Lakosság bevonása a környezetvédelmi döntésekbe. (Lakossági fórum, falugyűlés, stb.) Lakosság folyamatos tájékoztatása a környezet állapotáról. (Helyi sajtó, hirdetmény, stb.)
- Városi környezeti nevelési program készítése, a környezettudatos nevelés beépítése a helyi oktatásba. (Iskola, óvoda)
- Lakosság környezettudatos „nevelése”. (Fórumok, klubok, konkrét akciók, előadások, stb.)
- Környezetvédelmi célú rendezvények megvalósítása. (Falunap, közös virágültetés, stb.)

KITÖRÉSI PONTOK

Az alábbiakban a település számára kitörési lehetőséget jelentő, a környezetvédelemmel összefüggő néhány olyan projekteket sorolom fel, melyek országosan nem elterjedtek (mintaprojekt lehet), illetve ahol komoly kapacitás, akár bevételi lehetőség rejlik Biatorbágy esetében:

1. Ökopark, naturpark kialakításának lehetőségét vizsgálni, őshonos állatfajták bemutatása, ritka növényfajok feltérképezése, erdei iskolák létrehozása, zöldturizmus (erdei és vízi) fejlesztése

2. Újrahasználati központ kialakítása: az újrahasználatot az új hulladéktörvény preferálja, ugyanakkor országosan kevés ilyen projektről van tudomásom
3. Biomassza kiserőmű, vagy akár csak egy/két kisebb kazán – alkalmazásának lehetősége iskolák, közintézmények fűtésére - megvalósíthatósági tanulmány
4. Energiaültetvények telepítésének vizsgálata a parlag területeken – összefügghet a biomassza kiserőmű ellátásával
5. Szélerőmű alkalmazási lehetőségének felmérése
6. Kerékpárút-hálózat kiépítésének folytatása, kerékpáros turizmus ösztönzése

Ezenkívül olyan lehetőségei is vannak az önkormányzatnak, hogy rendeletek, tervek szabályozások megalkotásával a város fenntartási és környezethasználattal összefüggő feladatait megkönnyítse:

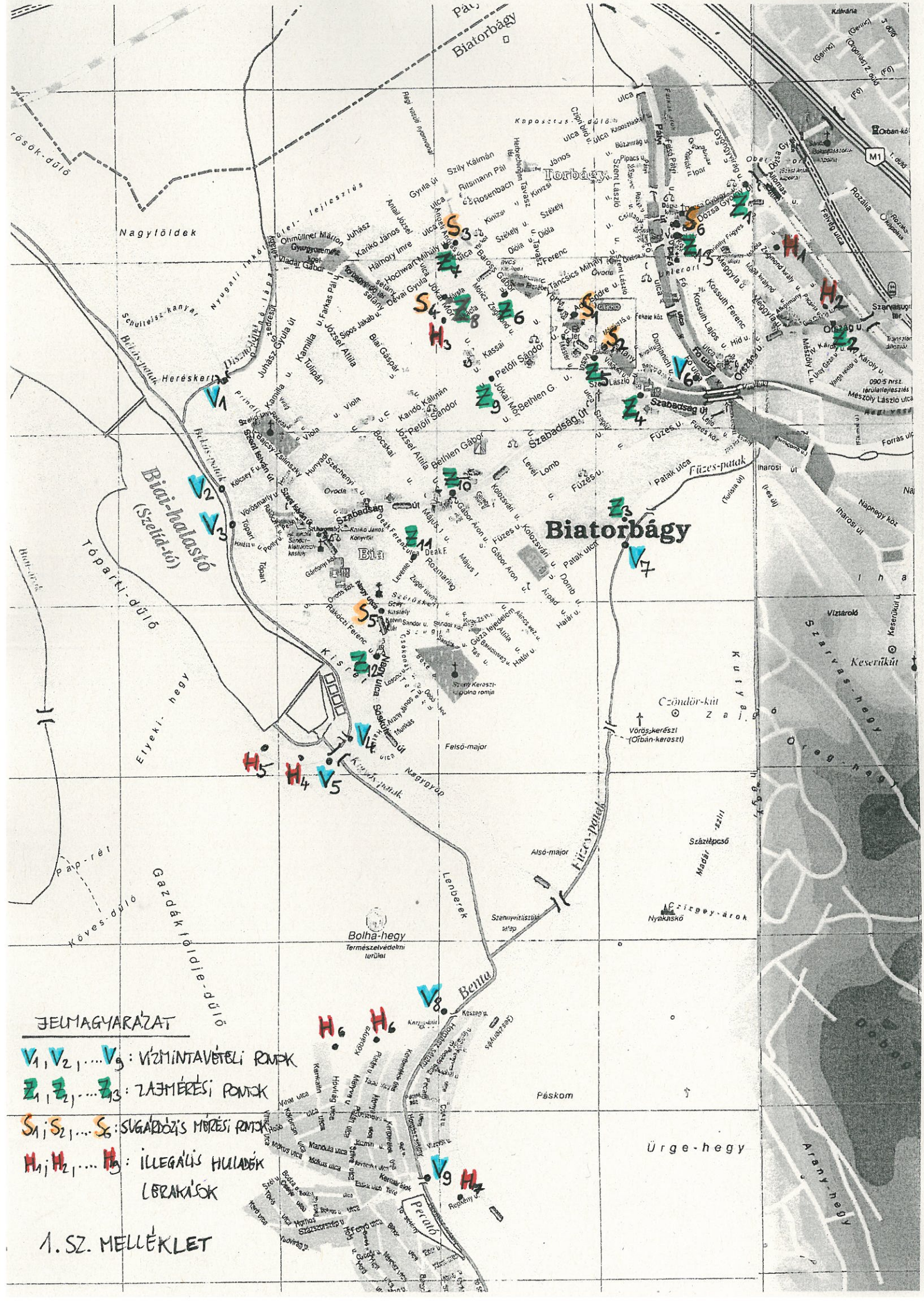
1. Komplex vízvédelmi / vízgazdálkodási terv készítése (*vízbázis védelme*, *öntözési szokások, záportározók telepítésének lehetősége,* stb.)
2. Füstköd- riadó terv és rendelet készítése
3. Zöldfelületi fejlesztési tervek készítése
4. Önkormányzati zajrendelet megalkotása (közterületi rendezvények szabályozása, csendes és zajos övezetek kijelölése, stb.),
5. Város energiahatékonysági programjának elkészítése
7. Klímaprogram, és adaptációs terv készítése (időjárás változáshoz alkalmazkodás, hőhullámok, aszályos időszakok modellezése, országos éghajlatstratéga helyben alkalmazása)

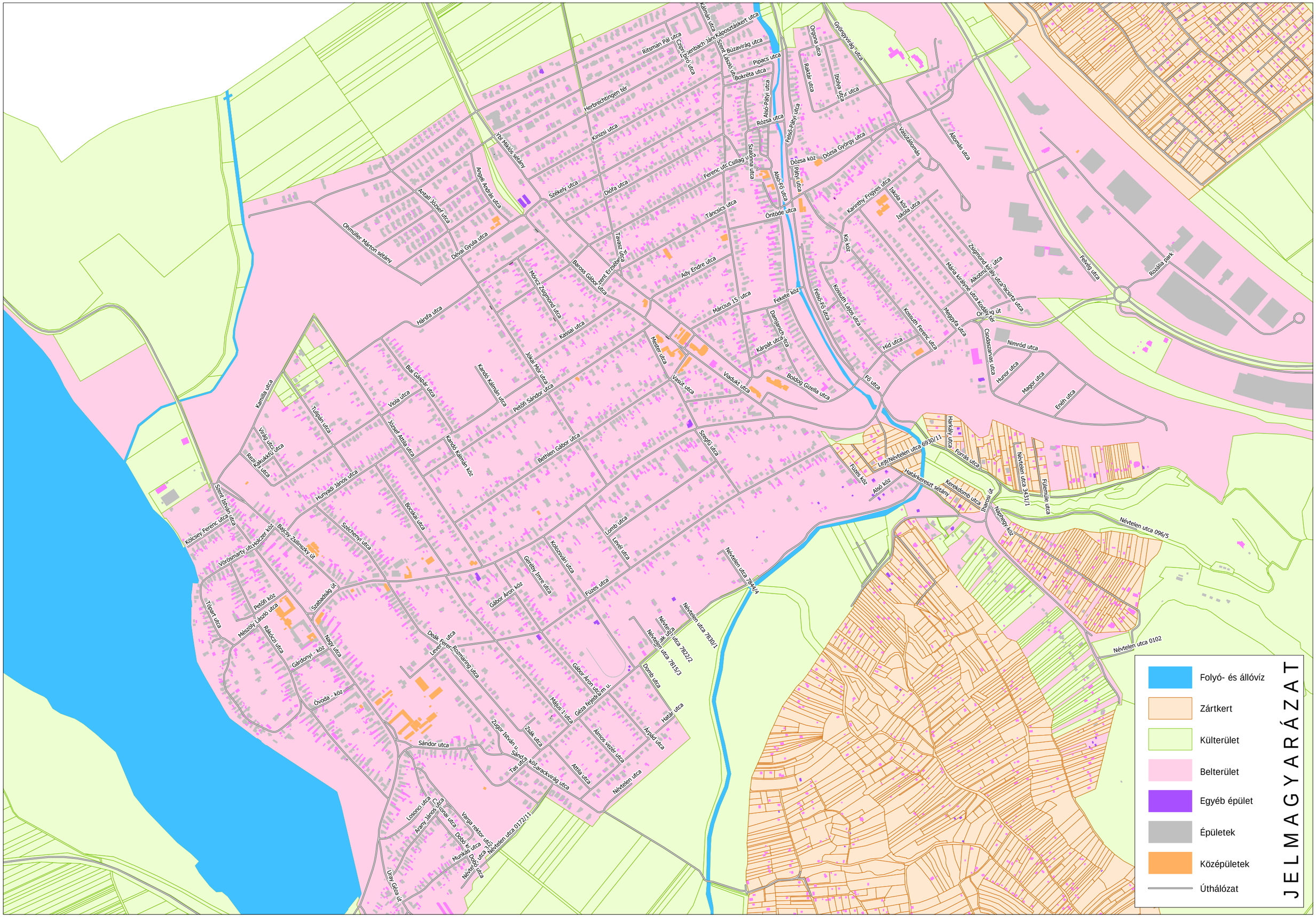
Készült: 2013. november

Biatorbágy környezetvédelmi programja 2013 – 2019

MELLÉKLETJEGYZÉK

1. **Térképvázlat, ábrázolás mérési helyszínekről: zajszint mérés, sugárdózis mérés, felszíni vizek vizsgálata, illegális hulladéklerakások**
2. **Biatorbágy belterületi térképe**
3. **felszíni vizek vizsgálatának eredménye, fotók**
4. **csapadékcsatorna – hálózat állapota, fotók**
5. **hulladékok elszállítása Biatorbágyon, szemle és fotók**
6. **nagyobb illegális hulladéklerakók fotók**
7. **Zajmérési helyszínek - fotókon**
8. **Biatorbágy védett természeti értékei, fotók**
9. **Szennyvíztisztító telep, szennyvízátemelők, fotók**
10. **szennyvíztisztító telep technológiai folyamat ábra**
11. **Biatorbágyi szennyvíztisztító telep kibocsátási adatai 2011 – 2012**
12. **szennyvízcsatorna hálózat térképi megjelentése**
13. **ivóvízhálózat térkép megjelenítése**
14. **levegőtisztaság – bevallásra kötelezett fő pontforrások adatai 2011 -2012**
15. **Biatorbágy építészeti értékei, fotók**
16. **AHK Agglomerációs Hulladékkezelő Kft felhívás és hulladéknaptár**
17. **Forrásjegyzék**

Biatorbágy
Törökbálint
Nagylöldek
Rétsök-dülő
Nyugati határ-árok
Bicskei-lejtés
Schulleisz-kanyar
Bicskei-határút
Herésker
Bicskei-patak
Bicsi-halasító (Szelida-tó)
Tóparki-dülő
Elyeki-hegy
Pap-rét
Köves-dülő
Gazdák földje-dülő
Kis-ér
Nagygyap
Felső-major
Alsó-major
Lenberek
Bolha-hegy
Természetvédelmi terület
Benta
Pásztorok útja
Pásztorok útja
Pásztorok útja

Kálmán utca
Ritsman Pál utca
Gyöngyvirág utca
Orgona utca
Raktár utca
Ibolya utca
Pipacs utca
Bokréta utca
Szent László út
Szent Imre herceg utca
Kápolnaskert utca
Rózsa utca
Alsó-Pályi utca
Felső-Pályi utca
Herbrechtingen tér
Kinizsi utca
Székely utca
Dózsa köz
Dózsa György utca
Vasútállomás
Állomás utca
Ferenc utca
Csillag utca
Scalabrini utca
Pályi utca
Alsó-Fő utca
Öntöde utca
Tánciskola utca
Ady Endre utca
Tavasz utca
Baross Gábor utca
Móricz Zsigmond utca
Kassai utca
Hársfa utca
Március 15. utca
Fekete köz
Damjanich utca
Kárpát utca
Mester utca
Vasút utca
Viadukt utca
Boldog Gizella utca
Fő utca
Kossuth Lajos utca
Kossuth Ferenc utca
Híd utca
Meggyfa utca
Kis köz
Karinthy Frigyes utca
Iskola köz
Iskola utca
Zsigmond király utca
Mária királyné utca
Kodály tér
Kodály út
Pacsirta utca
Csalogány utca
Nimród utca
Hunor utca
Magor utca
Enéh utca
Fehérvíz utca
Rozália park
Hárshegy utca
Forrás utca
Határkerülő sétány
Kerekdomb utca
Thaisz út
Fürdőtelep utca
Napfény köz
Névtelen utca 3431/1
Névtelen utca 6930/11
Lejtő/Névtelen utca 6930/11
Fűzes köz
Alsó köz
Névtelen utca 096/5
Névtelen utca 0102
Névtelen utca 7844/4
Névtelen utca 7830/1
Névtelen utca 7832/2
Névtelen utca 7815/2
Névtelen utca 7815/3
Gábor Áron utca
Gábor Áron utca 3/m. u.
Géza fejedelem útja
Május 1. utca
Domb utca
Határ utca
Árpád utca
Zsák utca
Zugor István u.
Sándor utca
Sándor közi
Tas utca
Attila utca
Almos vezér utca
Névtelen utca
Kamilla utca
Tulipán utca
Viola utca
Bíró Gáspár utca
Kandó Kálmán utca
Kandó Kálmán köz
Jókai Mór utca
Petőfi Sándor utca
Bethlen Gábor utca
Stegrű utca
Virág utca
Rezeda utca
Kökörcsin utca
Hunyadi János utca
József Attila utca
Bocskai utca
Lomb utca
Levél utca
Fűzes utca
Kölcsey Ferenc utca
Vörösmarty utca
Holczer köz
Bajcsy-Zsilinszky út
Széchenyi utca
Kölcsey utca
Gerlóczy Imre utca
Gábor Áron köz
Szabadság út
Petőfi köz
Tópart utca
Mészöly László utca
Rákóczi utca
Nagy utca
Gárdonyi - köz
Óvoda - köz
Deák Ferenc utca
Levél utca
Kazinczy utca
Szent István utca
Arany János utca
Losonc utca
Dobó K. utca
Munkás utca
Dobó utca
Varga rektor utca
Névtelen utca 0172/11
Úray Géza út
Szent Imre herceg utca
Határkerülő sétány
Ohmüller Márton sétány
Antall József utca
Angel András utca
Dévai Gyula utca
Tóth Miklós sétány
Kápolnaskert utca
Folyó- és állóvíz
Zártkert
Külterület
Belterület
Egyéb épület
Épületek
Középületek
Úthálózat
JELMAGYARÁZAT

3. sz. Melléklet

<u>Felszíni vizek szemléje - Vízmintavételek</u>
(1. kör – 2013. július 24., 2. kör - augusztus 25., 3. kör – szeptember 1.)

1. Disznólápa, Heréskerti híd
A meder növényzettel teljesen benőve, pangó víz figyelhető meg. A meder szinte teljesen kiszáradt, vízmintavételre nem volt lehetőség.

2. Biai halastó, Kölcsey útnál
Nagy kiterjedésű vízfelület
Víz alatti növények: moszatok, algák
Víz feletti növényzet: nagy kiterjedésű nádas, sás, gyékény
állatvilág: a tóban különféle halfauna, kisméretű rákok, különféle vízimadarak (tőkés réce, szürke gém, kócsag, stb.)
Vízmintavétel nem történt.

Pihenő a Kölcsey utcánál, háttérben a Biai halastó

Biai-halastó előtti kiterjedt nádas

3. Békás –patak a Vörösmarty utcánál:

Víztest és meder jellemzők: Áramlás nincs, a meder erősen algás, alja nem látszik, vízinövényekkel teljesen benőtt (nád, gyékény), vízmintavétel történt

Minta gyorselemzése (nem akkreditált, tájékoztató kézi mérés):

minta jele	pH	nitrogén tart.	átlátszóság	színe	egyéb
V1	7,5 – 7,6	1 mg/l fölött	átlátszó	víztiszta	bűzhatás nincs, kevés lebegő anyag

4. Békás-patak, Nagy utca és a Biai-halastó melletti kis hídnál

A meder vízi növényzettel (nád, alga, stb.) erőteljesen benőtt, gyenge áramlás, kevés a víz a mederben. Vízmintavétel nem történt.

5. Kígyós-patak és Békás-patak összefolyásnál

Víztest és meder jellemzők: lassú egyenletes áramlás, meder részben betonozott, , vízinövényekkel a híd előtt közepesen (1.kép), utána erőteljesen benőtt (nád, gyékény) (4.kép), kevés lebegőanyag, a vízjárta mederrész a szelvényben kb. 3- 3,5 méter, oldalirányban kb. 5 méterre még „kiterjedhet" a patak vize (áradásnál vagy magas vízszintnél van szabad kapacitás mid vertikálisan, mind horizontálisan), vízmintavétel történt

Minta gyorselemzése (nem akkreditált, tájékoztató kézi mérés):

minta jele	pH	nitrogén tart.	átlátszóság	színe	egyéb
V2	7,2 -7,3	1 mg/l fölött	átlátszó	víztiszta	bűzhatás nincs, kevés lebegő anyag

2012/7/24 13:05

2012/7/24 13:08

2012/7/24 13:08

2012/7/24 13:05

6. Füzes-patak, Viadukt előtti Fő utcai hídnál

Víztest és meder jellemzők: lassú, egyenletes áramlás, a vízjárta mederrész a szelvényben kb. 1- 1,5 méter, oldalirányban kb. 4- 5 méterre még „kiterjedhet" a patak vize, (áradásnál vagy magas vízszintnél van szabad kapacitás mid vertikálisan, mind horizontálisan), vízmintavétel történt

Minta gyorselemzése (nem akkreditált, tájékoztató kézi mérés):

minta jele	pH	nitrogén tart.	átlátszóság	színe	egyéb
V3	7,4 – 7,5	1 mg/l fölött	átlátszó	víztiszta	bűzhatás nincs, lebegő anyag minimális

7. Füzes – patak, Patak-utca melletti híd után

Víztest és meder jellemzők: közepes, egyenletes áramlás, a vízjárta mederrész a szelvényben kiszélesedik, oldalirányban kb. 2-3 méterre még „kiterjedhet” a patak vize, (áradásnál vagy magas vízszintnél van szabad kapacitás mid vertikálisan, mind horizontálisan), a meder természetes alapú (nem betonozott), növényzettel közepesen benőtt, bal parton kavicszúzalékos töltés van kialakítva, vízmintavétel történt

Minta gyorselemzése (nem akkreditált, tájékoztató kézi mérés):

minta jele	pH	nitrogén tart.	átlátszóság	színe	egyéb
V7	7,3 – 7,4	1 mg/l fölött	átlátszó	víztiszta	bűzhatás nincs, lebegő anyag minimál.

8. Benta –patak, Kígyós- és Füzes-patak összefolyás után, volt híd a Hosszú-sétánynál

Víztest és meder jellemzők: meder szélesebb, mint a Kígyós-patak, Füzes –patak esetében, gyors turbulens áramlás, a vízjárta mederrész a szelvényben kiszélesedik, a növényzet kevés a mederben, jellemzően nádas, vízmintavétel történt

Minta gyorselemzése (nem akkreditált, tájékoztató kézi mérés):

minta jele	pH	nitrogén tart.	átlátszóság	színe	egyéb
V8	7,5 – 7,6	1 mg/l fölött	átlátszó	vízszinű	bűzhatás nincs, lebegő anyag minimális

9. Benta – patak a Peca-tó melletti „Fehér” hídnál

Víztest és meder jellemzők: A híd előtt és a híd mellett partoldal nádassal teljesen benőtt, a meder összeszűkült, a vízjárta rész jelentősen lecsökkent, a híd után a meder egy rövidebb 4-5 méteres szakaszon kiszélesedik, majd újra beszűkül a növényzet miatt. A híd után beton „vízlépcső – műtárgyak” vezetik le a vizet. Vízmintavétel nem történt.

a híd előtti partszakasz

a híd utáni partszakasz

10. Peca-tó

Víz alatti növények: kevés moszat, algák
Víz feletti növényzet: nádas, gyékény
állatvilág: különféle halfauna (ponty, keszeg, compó, stb.), kisméretű rákok
Vízmintavétel nem történt.

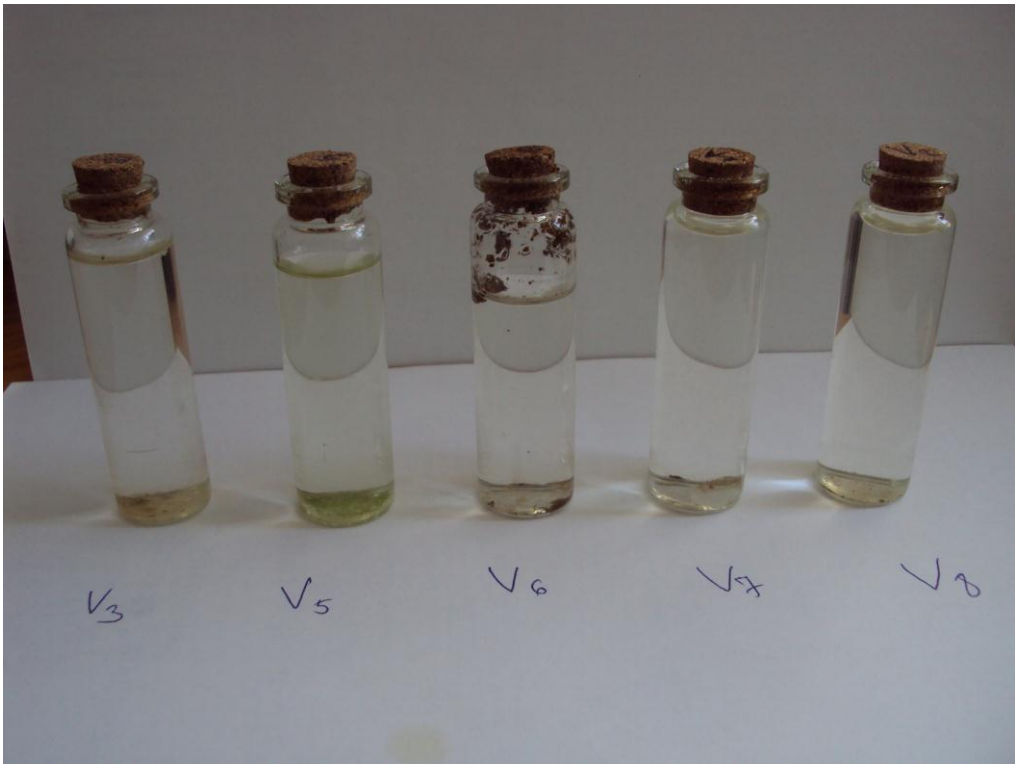
A Peca-tó környezete rendezett, jól karbantartott, tiszta. A Sporthorgász-egyesület a környéket tisztán tartja, stégeket, horgásztanyát tart fenn, a megfelelő viselkedés és a tó használatával kapcsolatos szabályokat betartatja.

horgásztanya a Peca-tó mellett

gyorselemzéshez vett vízminták

4. sz. melléklet

Csapadékvíz-elvezetés a városban

Biatorbágyon a csapadékhálózat túlnyomórészt kiépült, néhány utcában nincs elég hely a vízelvezető árok kiépítésére. A kiépült csapadék-csatorna hálózat vegyes, egye utcákban zárt szelvényben történik, más helyeken nyílt rendszerű vízelvezető árkokban vezetik el a nagy esőzések vizeit. A csapadékcsatornák egyes helyeken jól karbantartottak, máshol növényzettel benőttek, itt tisztításuk javasolt.

Helyszíni szemle során az egyes utcarészeken készült fotók:

Biai Gáspár utca – nyílt betonozott elvezető árok, növényzettel benőtt

Biai Gáspár utca másik oldala – nyílt, betonozott elvezető árok, növényzetmentes

Biai-halastóba bekötő csapadékcsatorna – tiszta, növényzetmentes

Zárt csapadékvízelvezetés - Tópart utca

Nyitott csapadékcsatorna, növényzet mentes, betonozott – Rákóczi Ferenc utca

növényzettel teljesen benőtt nyílt csapadékelvezető árok – Petőfi utca

növényzettel teljesen benőtt nyílt csapadékelvezető árok – Karinthy Frigyes utca

nincs csapadékelvezető árok – Viola utca

zárt szelvényű csapadékelvezetés – András utca

növényzettel benőtt betonozott nyitott csapadékelvezető árok – Jókai utca vége

nyitott csapadékelvezető árok – Jókai utca közepe

nyitott csapadékelvezető árok – Bethlen Gábor utca

nyitott csapadékgyűjtő csatorna – Szabadság utca

nyitott csapadékgyűjtő csatorna – Deák Ferenc utca

Zárt csapadékcsatorna – Nagy utca

nincs csapadékcsatorna (csak egy-két rövid szakaszon) – Kossuth Ferenc utca

zárt csapadékcsatorna – József utca

nyitott, betonozott csapadékgyűjtő csatorna – Széchenyi – Hunyadi utca sarkánál

5. sz. melléklet

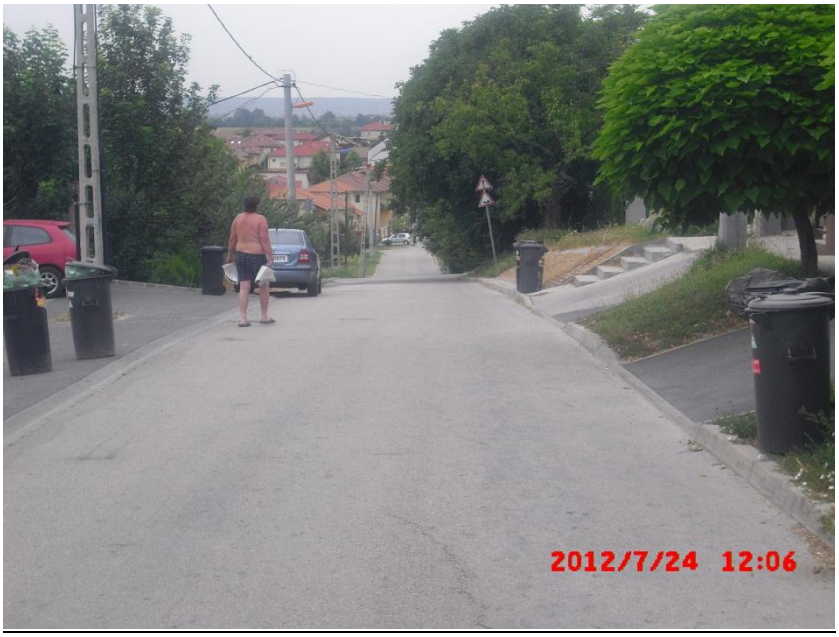
Hulladékok elszállítása Biatorbágyon

A hulladékok elszállítását az önkormányzat a jogszabályoknak megfelelően megoldotta az egész településen. A kommunális hulladékok gyűjtése a házak előtti, fekete 120 l-es gyűjtőedényzetben, illetve az utcára kirakott zsákokkal történik. A szelektív gyűjtés a Szili – kastélyban lévő gyűjtőedényzetekben megoldott.

A helyszíni szemléken készült fotók:

1.kép Kassai utcában lévő hulladékgyűjtők

2.kép Jókai Mór utcában lévő hulladékgyűjtők

3. kép – a 120 literes hulladékgyűjtő edényzet

4. kép hulladékgyűjtő edényzet – Viola utca

5. kép hulladékgyűjtő edényzet – Petőfi utca

6. kép - házhoz menő zsákos gyűjtés – Deák Ferenc utca

7. kép – szelektív hulladékgyűjtő udvar, Szili kastély 1.

8. kép – szelektív hulladékgyűjtő udvar, Szili kastély 2.

9. kép – szelektív hulladékgyűjtő udvar, Szili kastély 3.

10. kép – szelektív hulladékgyűjtő udvar, Szili kastély 4.

6. sz. melléklet

Illegális hulladéklerakás, régi lerakó (Páty)

1. kép - régi lerakó (Páty) rekultivációja

2. kép – illegális lerakás Zsigmond király utca és a vasútvonal közötti füves terület (H1)

3. kép – illegális lerakás Pacsirta utca és a vasútvonal közötti füves terület (H2)

4. kép – építési törmelék - Jókai utca 30. melletti üres telek (H3)

5. illegális hulladék – Etyeki hegy alja – betonút mellett (H4)

6. kép illegális hulladék – Etyeki hegy alja – betonút mellett (H5)

7. kép – illegális hulladéklerakás a Bolha-hegyen, zöld hulladék (H6)

8. kép – illegális hulladéklerakás – Biatorbágy zártkerti része, Peca-tóhoz bekötő betonút mellett (H7)

7. sz. melléklet

Zajmérési helyszínek

Z1 – Dózsa György utca – Gyöngyvirág utca sarka

Z2 – Ország út vége, vasúti híd, Kőbarlang (vállalkozás) előtt

Z3 – Patak utca, Füzes –patak mellett

Z4 – Szabadság u. –Viadukt utca kereszteződés

Z5 – Viadukt u. Vasút u. – Faluházzal szemben

Z6 – Baross Gábor – Akácfa utca kereszteződés (nem készült fotó)

Z7 – András utca – Hochwart utca

Z8 – Jókai utca – Hársfa utca kereszteződés

Z9 - Jókai utca – Petőfi utca kereszteződés (nem készült fotó)

Z10 – Szabadság utca – József utca kereszteződés

Z11 - Deák Ferenc – Levente utca (nem készült fotó)

Z12 – Nagy utca – Rákóczi utca kereszteződés

Z13 Dózsa György út, Vendel térnél

8. sz. melléklet
Természeti értékek Biatorbágyon

Madár-szirt

Nyakas – kő

Madár – szirt és a Nyakas-kő

Ürge-hegy

Bolha-hegy feljáró gyalogos ösvény a Platán utcánál

Bolha – hegy teteje, látkép a Madár-szirt és az Ürge-hegy felé

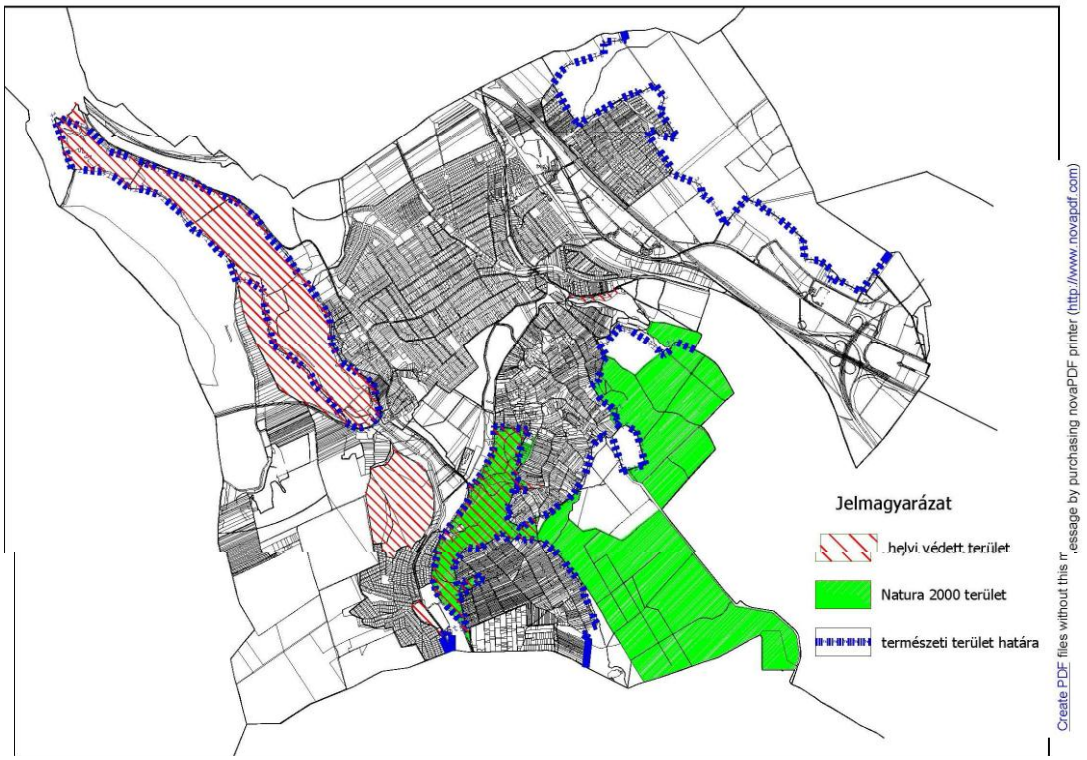

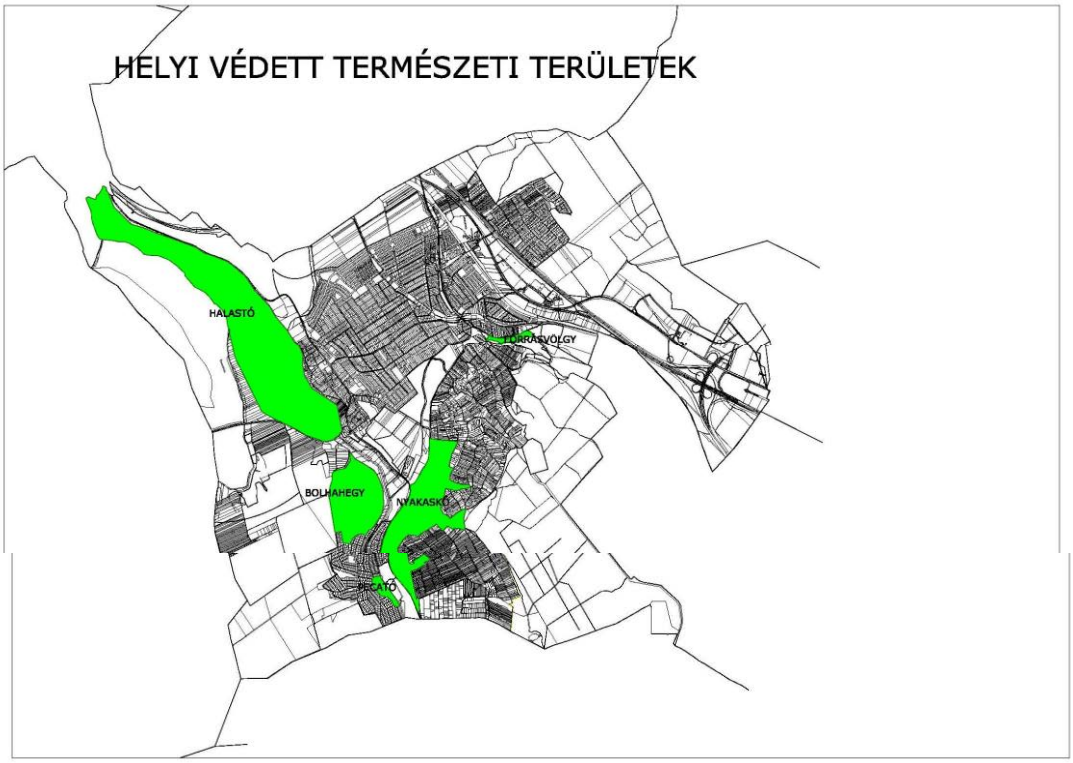
Bolha-hegy, mészkő rétegek, repedések, formációk

Bolha-hegy, mészkő rétegek, repedések, formációk

A védett értékek térképei

(Képek forrása: Biatorbágy város turizmusfejlesztési és környezetrendezési tanulmányterve 2009)

9. sz. melléklet

Szennyvíztisztító telep, szennyvízátemelők, vízműtelep

szennyvíztisztító telep – bejárat, Dorr ülepítő medence

szennyvíztisztító telep – bejárat, balra a kiszolgáló épületek

szennyvíz végátemelő a Biai-tó mellett

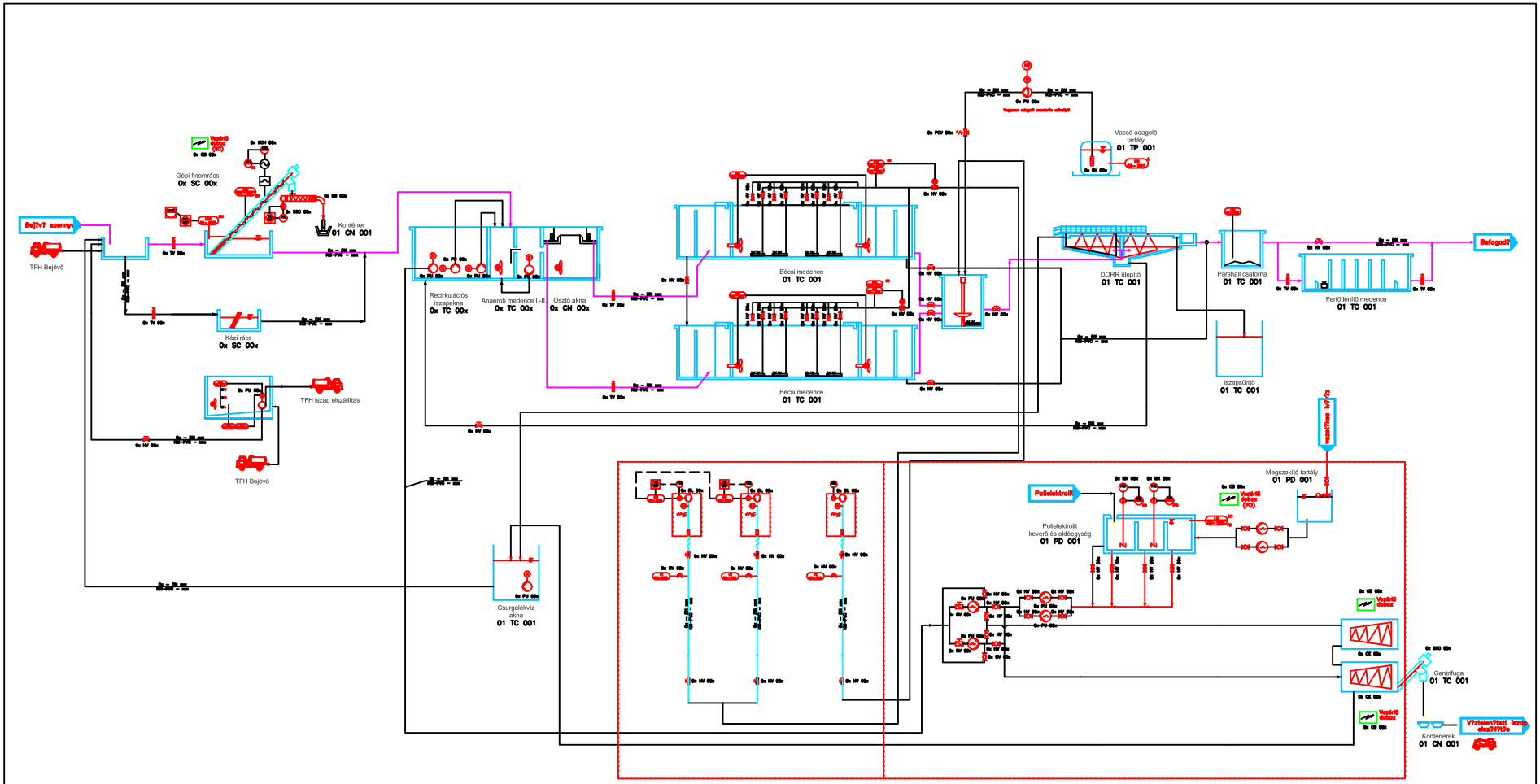

szennyvízátemelő a Bethlen utcánál

Baross utcai Vízműtelep

JELMAGYARÁZAT

- Visszacsapó szelep
- Golyóscsap
- Motor
- Keverő
- Hőszigetelés
- Csőanyaghatár
- Vízlőcső
- Tolózáras ikom
- Gumikompenzátor
- Gumizárású ékzsilipzár
- Pillangó szelep
- Kifolyócső
- Tűi csap
- Mágnesszelep
- Elzárócső szelep
- Háromjáratú fecskefarcsap
- Csigaszivattyú
- Szárcsz beépítésű
- Membránszivattyú
- Fúvó
- Mammutszivattyú
- Fali ventilátor

CSŐANYAG AZONOSÍTÓK

CC	beton
CS	acélcső
KAPVC	KAPVC védőcső
KGPVC	PVC lefolyócső
KMPVC	keményPVC nyomócső
KPE	keményPE polietilén
PE	Polietilén
PP	Polipropilén
PVC	Polivinil-klorid
SS	Rozsdamentes acél (1.4301)
GS	Horganyzott acél

IRÁNYÍTÁSTECHNIKAI AZONOSÍTÓK

Első betű	
Q	Elemzés
H	Kézi
L	Szint
F	Mennyiség
S	Fordulatszám
T	Hőmérséklet
X	Lyukadás
Y	Állapot (BE/KI)
ZS	Véghelyzet betonmégi jelzés
Z	Helyzet
W	Nyomaték

Következő betű	
S	Kapcsolás
C	Szabályozás Vezérlés
A	Jelzés
E	Érzékelés
L	Alacsony
H	Magas
F	Előre
B	Hátra
Q	Összegzés
T	Távadás

- helyi
- vezérlődoboz (S= centrifuga)
- PLC jelfeldolgozás, vezérlés
- zavarjelzés a vezérlőben
- tárolt programozású vezérlés (PLC)

Létesítmény: BIATORBÁGY VÁROS SZENNYVÍZHÁLÓZAT XXX		
Megnevezés: BIATORBÁGY SZENNYVÍZTISZTÍTÓ TELEP FOLYAMATÁBRA		
Üzemeltető: BIATORBÁGYI VÍZMŰVEK KFT.	**Méretarány:** %	**Rajzméret:** A3
		Revízió: A

11. melléklet

Biatorbágyi szennyvíztisztító telep kibocsátási adatai 2011 – 2012
(Közép – Duna –Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség adatszolgáltatása)

2011. év

Mintavétel dátuma	Dikromátos oxigénfogyasztás	Biokémiai oxigénigény	Ammónia-ammónium nitrogén	Összes nitrogén	Összes foszfor	Összes lebegőanyag	Szerves oldószer extrakt
	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l
2011.01.12	60	12	4,2	10,3	0,7	20	11
2011.02.09	< 30	8	0,57	8	0,7	10	10
2011.03.10	50	10	0,4	5,8	0,74	20	9
2011.04.13	50	8	0,31	6,4	0,6	<2	<2
2011.05.12	< 30	6	0,4	4,2	1,09	110	<2
2011.06.08	<30	<5	0,55	1,6	1,32	<2	<2
2011.07.12	<30	<5	0,12	4,2	0,29	<2	<2
2011.08.11	<30	10	0,09	18	2,25	10	<2
2011.09.14	<30	8	0,03	14	1,1	<2	<2
2011.10.27	70	36	0,04	18	1,6	7	<2
2011.11.15	30	18	0,27	18	1,43	8	<2
2011.12.08	50	24	0,02	19	1,22	6	<2

2012. év

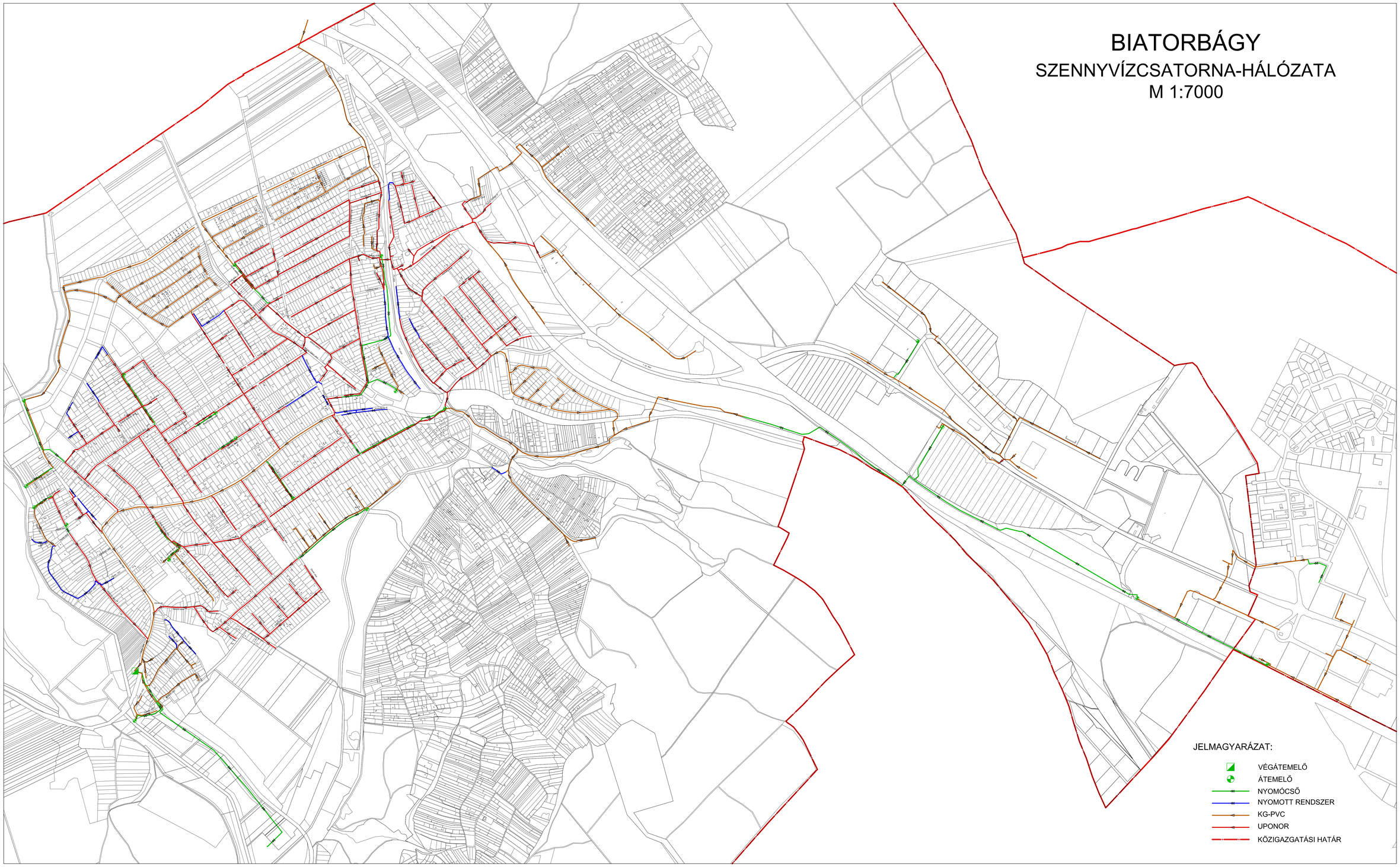
Mintavétel dátuma	Dikromátos oxigénfogyasztás	Biokémiai oxigénigény	Ammónia-ammónium nitrogén	Összes nitrogén	Összes foszfor	Összes lebegőanyag	Szerves oldószer extrakt
	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l
2011.12.08	50	24	0,02	19	1,22	6	<2
2012.01.11	50	10	0,09	15	1,72	20	<2
2012.02.09	60	18	0,34	8	1,55	25	<2
2012.03.07	170	70	8,8	14	5,5	34	2
2012.03.28	40	20	0,36	3,4	0,63	<2	<2
2012.04.05	70	36	0,05	3,7	0,48	3	<2
2012.05.08	50	28	0,22	5,6	0,52	7	<2
2012.06.07	<30	8	0,18	9,8	2,79	3	<2
2012.07.05	80	28	0,15	6,5	2,37	2	<2
2012.08.08	50	12	0,17	6,9	1,51	3	<2
2012.09.06	<30	8	0,24	5,6	2,21	7	<2
2012.10.09	70	24	0,6	4,4	0,95	4	<2
2012.11.08	50	14	2	20	2,33	17	<2
2012.12.05	40	16	0,04	24	2,99	26	2

12. - 13. melléklet

BIATORBÁGY

SZENNYVÍZCSATORNA-HÁLÓZATA

M 1:7000

BIATORBÁGY
VÍZELLÁTÓ-HÁLÓZATA
M 1:7000

ÉDV
BIRV
medence

Baross G.
vízműtelep

Rozália
nyomásfokozó

Szarvashegyi
medence

Átadási
pont

Átadási
pont

Átadási
pont

JELMAGYARÁZAT:

- DN100 KM-PVC
- DN150 KM-PVC
- DN200 KM-PVC
- DN250 KM-PVC
- DN300 KM-PVC
- DN110 KPE
- DN200 KPE
- DN225 KPE
- DN315 KPE
- Tűzcsap
- KÖZIGAZGATÁSI HATÁR

14. melléklet

levegőtisztaság – bevallásra kötelezett fő pontforrások adatai 2011 -2012

(a Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség adatszolgáltatása)

Lekérdezés: Pontforrások légszennyezőanyag kibocsátásai

Település	Tárgyév	Szennyezőanyag azonosító	Szennyezőanyag	Kibocsátott éves mennyiség (kg/év) [Összeg]
Biatorbágy	2011	1	Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO2	12,04960859
Biatorbágy	2011	2	Szén-monoxid	348,7721943
Biatorbágy	2011	3	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	452,0571072
Biatorbágy	2011	7	Szilárd anyag	212,5172715
Biatorbágy	2011	24	Foszforsav	4,4596032
Biatorbágy	2011	52	Ólom és szervetlen vegyületei Pb-ként	0
Biatorbágy	2011	84	Ón és vegyületei Sn-ként	0
Biatorbágy	2011	104	Pentán	0
Biatorbágy	2011	110	Etilén	2,96055
Biatorbágy	2011	150	Benzol	0,16757696
Biatorbágy	2011	151	Toluol	91,67434304
Biatorbágy	2011	152	Xilolok	36,68788898
Biatorbágy	2011	157	Etil-benzol	38,99841835
Biatorbágy	2011	162	Propil-benzol	0
Biatorbágy	2011	163	1,2,4,-Trimetil-benzol (Pseudokumol)	0,029346
Biatorbágy	2011	164	Trimetil-benzolok	0,007152352
Biatorbágy	2011	246	Vinil-acetát / ecetsav-vinil-észter /	1,5147
Biatorbágy	2011	266	Butil-alkohol (szekunder-butanol) / butano	0
Biatorbágy	2011	301	Etil-alkohol / etanol /	73,22164939
Biatorbágy	2011	302	Propil-alkolok	0,05051904
Biatorbágy	2011	304	Butil-alkoholok	0,69455792
Biatorbágy	2011	307	Izo-propil-alkohol	82,05450614
Biatorbágy	2011	308	Butil-alkohol (primer-butanol) / butanol-1 /	0
Biatorbágy	2011	312	Aceton	33,3166888
Biatorbágy	2011	313	Metil-etil-keton / 2-butanon /	31,3759049
Biatorbágy	2011	316	Metil-izobutil-keton / 4-metil-2-pentanon; izo	5,74246
Biatorbágy	2011	317	Diaceton-alkohol	0
Biatorbágy	2011	320	Metil-acetát / ecetsav-metil-észter /	0,40558
Biatorbágy	2011	321	Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	65,36080786
Biatorbágy	2011	323	Butil-acetát / ecetsav-butil-észter /	82,52141006
Biatorbágy	2011	326	Izo-butil-acetát	5,17528
Biatorbágy	2011	360	Etilén-glikol-monobutil-éter / 2-butoxi-etanol	0
Biatorbágy	2011	500	Benzin mint C, ásványolajból	0,2678912
Biatorbágy	2011	600	Izo-propil-acetát	0,543983
Biatorbágy	2011	933	3C osztályba tartozó anyagok összesen (Sz	0
Biatorbágy	2011	999	SZÉN-DIOXID	844245,6621

Település	Tárgyév	Szennyezőanyag	Kibocsátott éves mennyiség (kg/év) [Összeg]
Biatorbágy	2012	Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO	1,857331296
Biatorbágy	2012	Szén-monoxid	318,5819344
Biatorbágy	2012	Nitrogén oxidok (NO és NO2) min	490,3063055
Biatorbágy	2012	Szilárd anyag	27,50806646
Biatorbágy	2012	Foszforsav	0,229408
Biatorbágy	2012	Ólom és szervetlen vegyületei Pb-k	0,0318816
Biatorbágy	2012	Ón és vegyületei Sn-ként	0,053136
Biatorbágy	2012	Pentán	0
Biatorbágy	2012	Etilén	2,44455
Biatorbágy	2012	Benzol	0,12670016
Biatorbágy	2012	Toluol	47,71817904
Biatorbágy	2012	Xilolok	39,39805098
Biatorbágy	2012	Etil-benzol	39,47693235
Biatorbágy	2012	Propil-benzol	0
Biatorbágy	2012	1,2,4,-Trimetil-benzol (Pseudokumo	0,029346
Biatorbágy	2012	Trimetil-benzolok	0,007152352
Biatorbágy	2012	Vinil-acetát / ecetsav-vinil-észter /	1,2507
Biatorbágy	2012	METOXI PROPIL-(2)-ACETÁT	76,15762
Biatorbágy	2012	Butil-alkohol (szekunder-butanol) /	0
Biatorbágy	2012	Etil-alkohol / etanol /	70,54866072
Biatorbágy	2012	Propil-alkolok	0,01672704
Biatorbágy	2012	Butil-alkoholok	0,70965584
Biatorbágy	2012	Izo-propil-alkohol	150,3984461
Biatorbágy	2012	Butil-alkohol (primer-butanol) / buta	18,2016
Biatorbágy	2012	Aceton	27,4570636
Biatorbágy	2012	Metil-etil-keton / 2-butanon /	27,42324774
Biatorbágy	2012	Metil-izobutil-keton / 4-metil-2-penta	3,329104
Biatorbágy	2012	Diaceton-alkohol	0
Biatorbágy	2012	Metil-acetát / ecetsav-metil-észter /	0,254936
Biatorbágy	2012	Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil	64,4037605
Biatorbágy	2012	Butil-acetát / ecetsav-butil-észter /	113,4046817
Biatorbágy	2012	Izo-butil-acetát	3,409664
Biatorbágy	2012	Butil-glikol-acetát	2,7280128
Biatorbágy	2012	Etilén-glikol-acetát	13,272
Biatorbágy	2012	Etilén-glikol-monobutil-éter / 2-butox	0
Biatorbágy	2012	Paraffin-szénhidrogének C9-től	7,584
Biatorbágy	2012	Izo-propil-acetát	0,75564184
Biatorbágy	2012	3C osztályba tartozó anyagok össz	0
Biatorbágy	2012	SZÉN-DIOXID	851975,4961

15. sz melléklet

Biatorbágy építészeti értékei

viadukt

Dózsa-köz templom

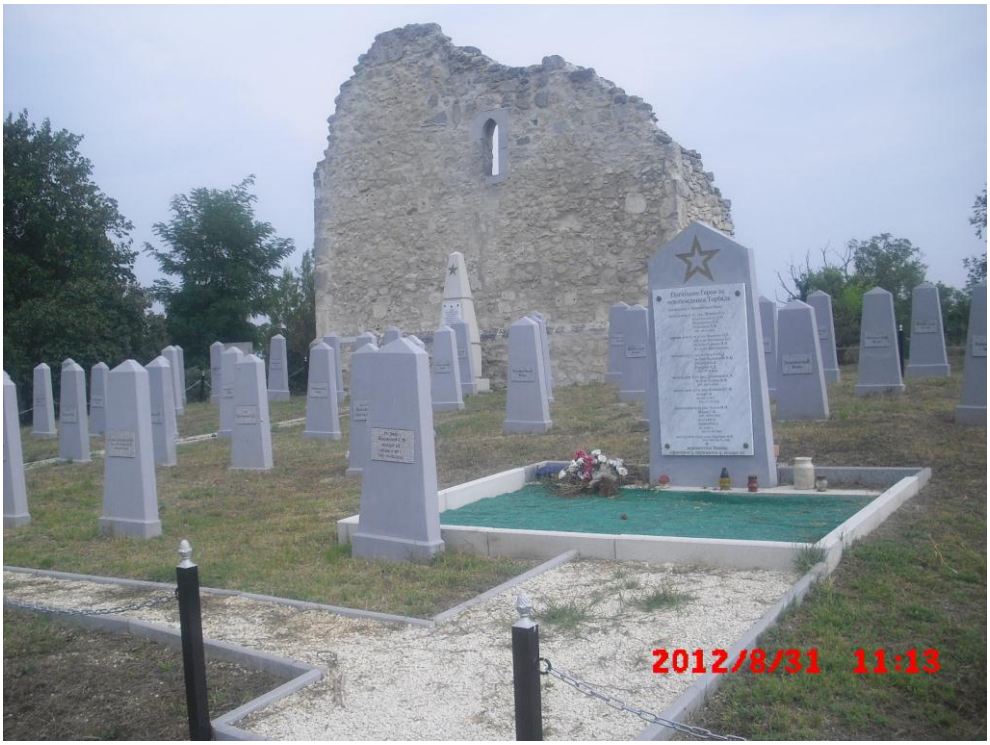

Fő utcai-templom

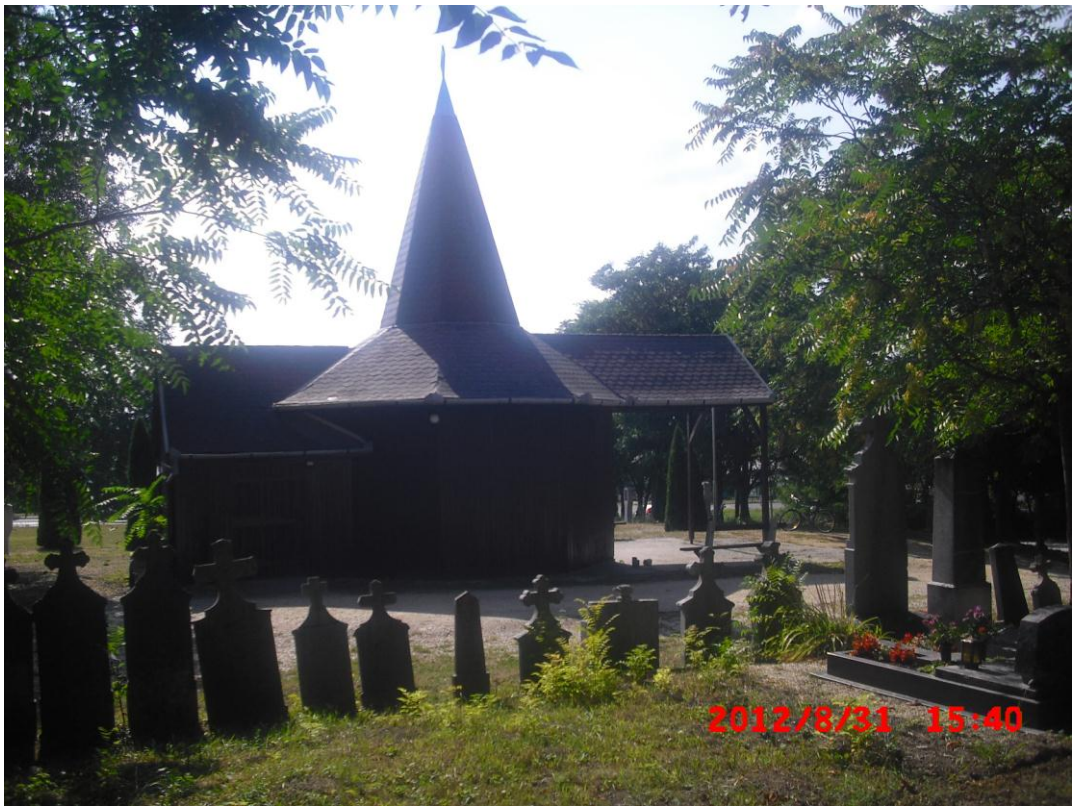

Nagy utcai templom

Szent kereszt kápolna romja

Szent-Antal kápolna

Sarlós Boldogasszony kápolna

faluház

Szili-kastély

BIATORBÁGY

AHK
AGGLOMERÁCIÓS HULLADÉKKEZELŐ KFT.
„ZÖLD ÚT AZ AGGLOMERÁCIÓBAN"

TISZTELT BIATORBÁGYI LAKOSOK!

Ezúton értesítjük Önöket, hogy Biatorbágy Város Önkormányzatának döntése értelmében 2013. július 1-jétől 2013. december 31-ig új szolgáltatóként az AHK Agglomerációs Hulladékkezelő Kft. végzi a település közigazgatási területén a hulladékszállítási tevékenységet. A társasággal a jogszabályoknak megfelelően mindenkinek új szerződést kell kötnie, amelyet a szolgáltató juttat el az ingatlantulajdonosokhoz. A Biatorbágyi Polgármesteri Hivatalban a szolgáltató ideiglenes ügyfélszolgálatot működtet 2013. július 8–19. között, a hivatal nyitva tartási idejében.

A rezsicsökkentésről szóló 2013. évi LIV. törvény alapján a természetes személy ingatlantulajdonosok részére az alábbiak szerint alakulnak a fizetendő díjak.

Biatorbágy belterületén, valamint a külterületen és az üdülőterületeken életvitelszerűen egész évben ott tartózkodó természetes személyként szerződőknek heti egyszeri szállítással:

Edényméret	Negyedéves díj	Éves díj
60 liter	1460 Ft + áfa = 1854 Ft	5840 Ft + áfa = 7417 Ft
120 liter	2920 Ft + áfa = 3708 Ft	11 680 Ft + áfa = 14 834 Ft
240 liter	5854 Ft + áfa = 7435 Ft	23 412 Ft + áfa = 29 733 Ft

Az 1100 literes edény egyszeri ürítési díja 2057 Ft + áfa = 2612 Ft, bérleti díja 3871 Ft/db/hó + áfa.

- A Biatorbágy külterületein és üdülőterületein a szolgáltatást ideiglenesen igénybe vevők (életvitelszerűen egész évben ott nem tartózkodók) a fenti táblázatban szereplő díjak 75 százalékát fizetik heti egyszeri szállítással.
- A gyűjtőautóval járhatatlan külterületi és üdülőterületi – szolgáltatást ideiglenesen igénybe vevő –, valamint a gyűjtőautóval járhatatlan belterületen lakó ingatlantulajdonosoknak 120 literes jelzett zsákot biztosít a szolgáltató (az elszállítás díja negyedévenként 2303 Ft + áfa = 2925 Ft.). Az ingatlantulajdonosok ebben helyezhetik ki háztartási hulladékaikat a járható út határára, ahonnan a szolgáltató köteles a hulladékot elszállítani.

Háztartási hulladékszállítás

A járati rendszer a körzetekben változatlan marad. Amennyiben a járatnap ünnepnapra esik, a hulladékszállítás az ezt követő első munkanapon is történhet, a hulladéknaptár szerint. Az ettől eltérő esetekről a szolgáltató előzetesen írásban tájékoztatja az ingatlantulajdonosokat.

Az ingatlanok elé kihelyezett edényzeten felüli többlet hulladékot a szolgáltató csak az általa forgalmazott – a megszokott árusítóhelyeken vásárolható – feliratozott zsákokban szállítja el. 60 literes zsák 437 Ft + áfa/db, 120 literes zsák 632 Ft + áfa /db.

Házhoz menő szelektív (műanyag palack és fémdoboz) begyűjtés

A műanyag és fémdoboz hulladékot házhoz menő rendszerben, bármilyen, a benne lévő hulladék azonosítására alkalmas, átlátszó zsákban kéthetente (minden páratlan héten), a háztartási hulladékok elszállításával azonos napon gyűjti be a szolgáltató. Akinek zsákra van szüksége, annak a szolgáltató a megszokott árusítóhelyeken térítés ellenében (76 Ft + áfa) biztosít szelektív hulladékgyűjtésre alkalmas zsákot.

A kötegelve vagy papírdobozban kitett vegyes háztartási papírhulladékot havonta szállítják el a gyűjtőautók a hulladéknaptárban feltüntetett napokon.

Zöldhulladék

Július 1. és október 31. között kéthetente, a hulladéknaptárban megjelölt napokon szállítja el a szolgáltató az ingatlanok elé – az erre a célra vásárolható zsákokban – kitett zöldhulladékot. A gyűjtéséhez biztosított zsákok átlátszó anyagból, 120 literes méret-

ben készülnek, zöld színű felirattal jelölve. A zsákban csak és kizárólag a méretének megfelelő mennyiségű zöldhulladék helyezhető el. Egy 120 literes zsák ára 312 Ft + áfa/db. Évente egyszer – várhatóan október 30. után – térítésmentesen zöldhulladék (falevél) gyűjtésére kerül sor.

Háztartásonként évi egy alkalommal, július 1. és november 30. között, maximum 3 m^3-ig lehet lomtalanítást igényelni a +36-30/575-7046-os telefonszámon, illetve e-mailben az ahkkft@fkf.hu címen. A szállítás a lakók által kért, a hulladékgyűjtéssel azonos napon történik.

Üveg és elektronikai hulladék

A Szily-kastély területén hulladékgyűjtő sziget üzemel hétköznaponként 8.00–18.00 óra között.

További információ: www.biatorbagy.hu.

AHK
AGGLOMERÁCIÓS HULLADÉKKEZELŐ KFT.
„ZÖLD ÚT AZ AGGLOMERÁCIÓBAN"

AHK Agglomerációs Hulladékkezelő Kft.
ügyfélszolgálat: +36-30/575-7046 (naponta 10.00–15.00 óra között)
Postacím: 1439 Budapest, Pf. 637/1. Email: ahkkft@fkf.hu

2013. második félévi hulladéknaptár, Biatorbágy

	JÚLIUS	AUGUSZTUS	SZEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER	
1.	HÉTFŐ	CSÜTÖRTÖK	VASÁRNAP	KEDD	ÜNNEPNAP	VASÁRNAP	1.
2.	KEDD	PÉNTEK	HÉTFŐ	SZERDA	SZOMBAT	HÉTFŐ	2.
3.	SZERDA	SZOMBAT	KEDD	CSÜTÖRTÖK	VASÁRNAP	KEDD	3.
4.	CSÜTÖRTÖK	VASÁRNAP	SZERDA	PÉNTEK	HÉTFŐ	SZERDA	4.
5.	PÉNTEK	HÉTFŐ	CSÜTÖRTÖK	SZOMBAT	KEDD	CSÜTÖRTÖK	5.
6.	SZOMBAT	KEDD	PÉNTEK	VASÁRNAP	SZERDA	PÉNTEK	6.
7.	VASÁRNAP	SZERDA	SZOMBAT	HÉTFŐ	CSÜTÖRTÖK	MUNKANAP	7.
8.	HÉTFŐ	CSÜTÖRTÖK	VASÁRNAP	KEDD	PÉNTEK	VASÁRNAP	8.
9.	KEDD	PÉNTEK	HÉTFŐ	SZERDA	SZOMBAT	HÉTFŐ	9.
10.	SZERDA	SZOMBAT	KEDD	CSÜTÖRTÖK	VASÁRNAP	KEDD	10.
11.	CSÜTÖRTÖK	VASÁRNAP	SZERDA	PÉNTEK	HÉTFŐ	SZERDA	11.
12.	PÉNTEK	HÉTFŐ	CSÜTÖRTÖK	SZOMBAT	KEDD	CSÜTÖRTÖK	12.
13.	SZOMBAT	KEDD	PÉNTEK	VASÁRNAP	SZERDA	PÉNTEK	13.
14.	VASÁRNAP	SZERDA	SZOMBAT	HÉTFŐ	CSÜTÖRTÖK	SZOMBAT	14.
15.	HÉTFŐ	CSÜTÖRTÖK	VASÁRNAP	KEDD	PÉNTEK	VASÁRNAP	15.
16.	KEDD	PÉNTEK	HÉTFŐ	SZERDA	SZOMBAT	HÉTFŐ	16.
17.	SZERDA	SZOMBAT	KEDD	CSÜTÖRTÖK	VASÁRNAP	KEDD	17.
18.	CSÜTÖRTÖK	VASÁRNAP	SZERDA	PÉNTEK	HÉTFŐ	SZERDA	18.
19.	PÉNTEK	ÜNNEPNAP	CSÜTÖRTÖK	SZOMBAT	KEDD	CSÜTÖRTÖK	19.
20.	SZOMBAT	ÜNNEPNAP	PÉNTEK	VASÁRNAP	SZERDA	PÉNTEK	20.
21.	VASÁRNAP	SZERDA	SZOMBAT	HÉTFŐ	CSÜTÖRTÖK	MUNKANAP	21.
22.	HÉTFŐ	CSÜTÖRTÖK	VASÁRNAP	KEDD	PÉNTEK	VASÁRNAP	22.
23.	KEDD	PÉNTEK	HÉTFŐ	ÜNNEPNAP	SZOMBAT	HÉTFŐ	23.
24.	SZERDA	MUNKANAP	KEDD	CSÜTÖRTÖK	VASÁRNAP	ÜNNEPNAP	24.
25.	CSÜTÖRTÖK	VASÁRNAP	SZERDA	PÉNTEK	HÉTFŐ	ÜNNEPNAP	25.
26.	PÉNTEK	HÉTFŐ	CSÜTÖRTÖK	SZOMBAT	KEDD	ÜNNEPNAP	26.
27.	SZOMBAT	KEDD	PÉNTEK	VASÁRNAP	SZERDA	ÜNNEPNAP	27.
28.	VASÁRNAP	SZERDA	SZOMBAT	HÉTFŐ	CSÜTÖRTÖK	SZOMBAT	28.
29.	HÉTFŐ	CSÜTÖRTÖK	VASÁRNAP	KEDD	PÉNTEK	VASÁRNAP	29.
30.	KEDD	PÉNTEK	HÉTFŐ	SZERDA	SZOMBAT	HÉTFŐ	30.
31.	SZERDA	SZOMBAT		CSÜTÖRTÖK		KEDD	31.

házhoz menő szelektív: műanyag	házhoz menő szelektív: papír	Zöldhulladék-gyűjtés	háztartási hulladékgyűjtés

A hulladékgyűjtés ünnepnapra eső gyűjtési napon is megtörténik.

17. melléklet
Forrásjegyzék

1. **Biatorbágy, Páty, Tök községek közös hulladékgazdálkodási terve és a terv 2010-es felülvizsgálata**
2. **Biatorbágy Település Környezetvédelmi programja (2006-2012)**
3. **Biatorbágy Turizmusfejlesztési és Környezetrendezési Tanulmányterve (2009 június)**
4. **Közéd-Duna-Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség levele (2013. nov.4)**
5. **Biatorbágyi Szennyvíz-tisztító telep vezetőjének tájékozató levele**
6. **Fővárosi Vízművek Honlapja**
7. **Biatorbágy község honlapja**
8. **Szeghy Krisztina leírásai**
9. **KSH honlap**
10. **Wikipédia**